The New York Pub Lib
476 Fifth Ave
JUN 30 '13

"VIENYBE LIETUVNINKU"
IŠEINA KAS SEREDA
Brooklyn New York.
Prenumerata metams:
Suvienytose Valstijose $2.00
Europoje ir kitur $3.00
Kanadoje $2.50
Prenumerata mokama iš viršaus. Prenumerata metams skaitosi nuo laiko užsirašymo, ne nuo Naujų Metų.
Apgarsinimų kainų klauskite laišku:
J. J. Paukszlis ir Co. (Inc.)
120-124 GRAND St.
BROOKLYN NEW YORK.

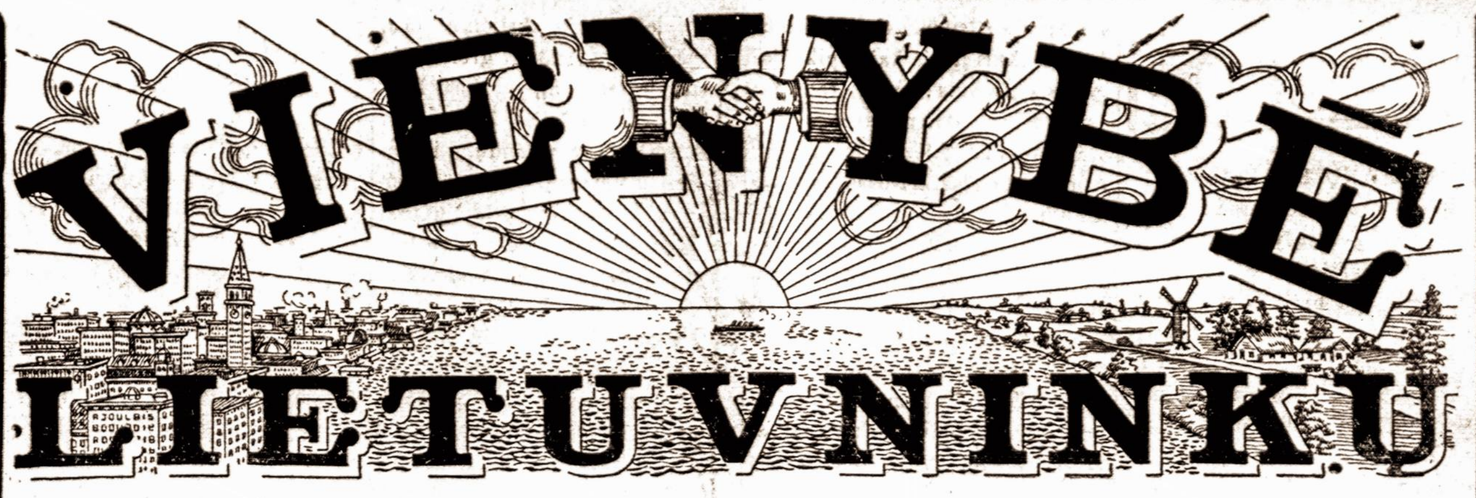

Visuomenės, literaturos ir politikos savaitinis laikraštis.

"VIENYBE LIETUVNINKU"
PUBLISHED
EVERY WEDNESDAY.
Brooklyn New York.
Yearly subscribtion rate:
In the United States ... $2.00
To Foreign Countries .. $3.00
To Canada $2.50
Advertising rates on application.
Address all communications to the publishers:
J. J. Paukszlis & Co. (Inc.)
120-124 GRAND St.
BROOKLYN NEW YORK.

Nr. 25. Brooklyn, N. Y. 18 d. Birželio (June) 1913 m. Metai XXVIII

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 23, 1907, AT THE POST OFFICE AT BROOKLYN, N. Y., UNDER ACT OF MARCH 3-RD, 1879.

LAIŠKŲ. KLAUSIMAS

Brangus karvelėli,
Nešk mano laiškelį
Už jurių-marelių
Į namus tėvelių...
O gal tu sugrįši
Ir man vėl parneši
Žinių nuo tėvelių,
Brolių ir seselių?...
. . . . . .

Gal nevienam iš gerbiamųjų skaitytojų pasirodys šitas straipsnio užvardijimas keistu ir netinkamu; gal nevienas pasakys: „koks gal buti laiškų klausimas?— jei moki rašyti, turi norą rašyti ir turi kam rašyti, tai ir rašyk, — viskas aišku ir suprantama, taip kad svarstymas kokio-tai laiškų klausimo yra visai bereikalingas''.

Vienok, mano nuomone, laiškų klausimas arba klausimas, surištas su laiškų rašymu, turi savo svarbą; jį reikėtų plačiau apsvarstyti ir pasistengti tinkamai jį nušviesti, nes laiškai lošia labai svarbią rolę, kaip visos žmonijos gyvenime, taip ir gyvenime lietuvių, ypač čia Amerikoje gyvenančių.

Šitame save straipsnelyje nemanau plačiai apie tai kalbėti, idant tinkamai išgvildenti šitą klausimą — noriu tik paduoti keletą minčių, noriu, taip sakant, keliais žodžiais pasikalbėt apie laiškus su gerbiamais tautiečiais.

Laiškas — tai pasikalbėjimas su tau artima ypata, tai pasidalinimas nuomonėmis, tai pranešimas jai apie save ir apie tą, kas darosi aplinkui tavęs, kas surišta su tavo gyvenimu, — žodžiu sakant, — kas įdomu, kas svarbu, kas brangu... Nėra čia reikalo kalbėti apie laiškus, kurie rašomi visai nepažįsta moms ypatoms, kaipo prašymai ar pranešimai. Mums svarbu pakalbėti daugiau apie laiškus del susinešimo Amerikoj gyvenančių lietuviu su savaisiais Lietuvoje.

Kam gi mes privalome rašyti laiškus? Kadangi laiškai yra savo rųšies pasikalbėjimas, o kiekvienam malonu ir geistina kalbėti su savo giminaičiais gerais draugais bei pažįstamais, tai ir laiškus privalome jiems rašyti, nes, žiurint iš vienos pusės, jiems neapsakomai įdomu ir geistina viską žinoti apie sau artimą ypatą, kuri išaugo jų tarpe, ilgą laiką buvo su jais, o dabar apleido juos ir išvažiavo už jurių-marių laimės sau jieškotų. Likusiems Lietuvoje visad įdomu, malonu ir brangu gauti nuo jiems artimų ypatų, gyvenančių Amerikoje, plačius laiškus nušviečiančius jų gyvenimą tame „laimės'' krašte, nes jiems rupi jų sveikata, jų gyvenimo vargai, jų prietikiai ir jų vidujiniai jausmai tame svetimame krašte. Reikia tik atsiminti tuos jausmus, tą širdies griaužimos, tą gailėsį, kuriuos jautė kiekvienas išvažiuodamas iš tėvynės, sakydamas *paskutinį sudiev*. Vienintėliu pasižadėjimu, vienintėliu širdies suraminimu buvo juk *sutartis susirašinėti kuotankiausiai*, t. y., vienas antram pranešti apie save. Ir ištiesų, — juk tai yra didžiausias smugis tėvams, kada jie persiskiria su savo vaiku ant ilgo laiko arba ant visados; juk jie net tiek vargo pridėjo, kol jį užaugino; jie turėjo viltį, kad tas jų vaikas liks jiems pagalba, bus tarpe jųjų, slaugys ir paguos juos senatvėje bei ligoje esant, — ir štai tas jų vaikelis bei dukrytė išvažiuoja į nežinomus svetimus kraštus, iš kur vargiai jau pasiseks sugrįžti; jie, taip sakyti, gyvais del jų pragaišta. Panašus širdies skausmas kankina pačią, kuri išleidžia Amerikon savo vyrą, o pati lieka su vaikučiais viena. Skaudu persiskirti broliui su broliu bei su seserimi ar kitu giminaičiu. Nemažas gailėsis spaudžia krutinę atsisveikinant su draugais bei gerais pažįstamais. Visi prašo, kad jis budamas Amerikoje kuotankiausiai rašytų laiškus, kad jis nuramintų juos, kad jis neužmirštų jų...

Daug yra pasitaikę matyti atsisveikinimų su savaisiais išvažiuojančių Amerikon. Skaudus tai reginys — matai griaudžias ašaras, nuliu dusius veidus, didį vidujinį kankinimosi; girdi įvairius širdingus linkėjimus, o svarbiausia — pasižadėjimus *kuotankiausiai susirašinėti*. Reik tik kiekvienam prisiminti savuosius, — kaip jis maloniai su jais gyveno, kaip griaudžiai jis persiskyrė ir kaip jis pasižadėjo rašyti jiems laiškus.

Taigi suprantama, kaip tie namiškiai brangina laiškus ir kaip jie jų laukia. Jei jiems išėjęs Amerikon nerašo, tai jie mano, kad jis dingo, arba, papuolęs į negerų draugų „kompaniją'', išsižadėjo jų, paniekino juos ir visai užmiršo apie juos. Delei to jie kankinasi ir neranda sau linksmos valandos.

Manau, kad nesiras tokio, kuris norėtų kankinti likusias tėvynėje jam brangias ypatas. Bet reikia tikėti, kad beveik didžioji dalis apleidusių tėvynę lietuvių nesistengia susirašinėti kiek galint tankiau su savaisiais. To apsireiškimo priežastį galima matyti savo rųšies apsileidime, nerangume, pagrimsdime į šio krašto gyvenimo sukurį; panašiai, kaip mažas vaikas nusibovijęs užmiršta apie viską, kas dedas aplinkui jo ir ką jis turi atlikti, taip užsimiršta apie savo priedermes dauguma čia gyvenančių, kurie vieną dienos dalį dirba, kitą miega, o trečią praleidžia tuščiose draugystėse bei girtuokliavime. Mažai yra tokių, kurie nemoka rašyti, bet jų kaltis, kad nepasistengia išmokti. Priegtam, daugelis Lietuvoje mokinosi rašyti tik delei to, kad mokėti laišką parašyti.

Žiurint iš kitos pusės, kiekvienam iš čia gyvenančiu lietuvių labai malonu gauti laiks nuo laiko nuo savųjų laišką; tokis laiškas ant valandos atitraukia jį nuo visų tuštumų, primena senuosius laikus, tėvynę, savuosius, sukelia jame naujas mintis, vidaus jausmus, jausmus išsiilgimo, — galop, tas laiškas suteikia jam žinias apie savųjų gyvenimą...

Čia man prisimena vaizdelis, nupieštas kningutėje „Pelenių Jurgutis''. Pribuvęs Amerikon Jurgutis daug i;kentėjo vargo, daug pernešė skaudžių valandų, bet, padėkavojant netikusiems draugams, kurių tarpe jis buvo priverstas gyventi, jis, galop, nustojo viską, kas prakilnu, kas brangu... jis užmiršo net savo tėvus ir ilgą laiką nedavė jiems apie save jokios žinios. Galop jis nuo tėvų gauna laišką, kuriame jie aprašo savo vargus, rupesnį apie jo likimą ir kviečia jį grįžti namon... Šitas laiškas taip sujudino Jurgutį, kad jis nebežinojo, ką ir daryti; ypač jį sugriaudino, kada jis laiško gale, kur buvo apsisveikinimai su juom tėvų ir sesers ir kur buvo pasakyta, kad jie ašaromis laisto šitą laišką, ištiesu pamatė nudžiuvusių ašarų ženklus... Jis pasirengė tuoj duoti tėvams platų atsakymą ir net pasižadėjo grįžti į Lietuvą, bet štai pribuna pas jį jo „artimi draugai'', kurie perkalba jį ir eina visi kartu jieškoti sau „smagumų''. Mat, Jurgutis perdaug jau buvo nupuolęs žemyn.

Manau, kad panašių Jurgučių randasi labai-labai daug tarpe Amerikoje gyvenančių lietuvių, ir lietuviams vertėtų atkreipti ant to savo domą. Kas užmiršta savuosius, kas perstoja susirašinėti su savaisiais, tas silpnėja dvasioje, tas puola Amerikos tuštumo ver smėn, tas nustoja prakilnių jausmų — prisirišimo prie tėvynės, prie savųjų... tas pasidaro bejausmiu šio krašto įnagiu kapitalistų bei fabrikantų rankose.

Taigi, kiekvienas tikras lietuvis privalo rašyti savo tėvams, pačiai, broliui, seserei bei kitiems giminaičiams ir artimiausiems draugams kuotankiausiai laiškus. Jei mes rašysim laiškus saviesiems, tai ir patįs gausim nuo jų, t. y. gyvęsim su jais vienybėje,—tartum tarp jųjų. Malonu ir linksma bus jiems — bus linksma ir mums.

Laiškai gali suteikti daug naudos— jie gali palaikyti mumyse augštus bei prakilnius jausmus, jie gali atitraukti mus nuo blogų ir tuščių darbų bei nedorų draugų, jie, galop, gali palaikyti mumyse lietuvių dvasią, jie gali sugrąžinti mus į tėvynę-Lietuvą. Atsisakinėti, kad laiškų rašymui nėra laiko, negali nėvienas iš čia gyvenančių lietuvių; — reik atminti, kiek dykai praleidžiama laiko, o laiškų rašymas atneša juk naudą mums ir mus artimoms ypatoms. Galop, negalima atsisakyti nuo laiškų rašymo, nurodant, kad laiškams reik daug praleisti pinigų. Tik rimtai tą apsvarstykime, o tada bus aišku, kad tuom neliksime nuskriaustais; čia ir vėl reik atsiminti, kiek praleidžiama pinigų ant tuščių dalykų, tankiai net blėdingų žmogaus sveikatai. Jei mes kas savaitę rašysime po laišką, o kartais net ir po du, tai ir taip nedaug teišleisime ant jų pinigų.

Bet galima rašyti laiškus ir neatsiekti jais tinkamo tikslo. Čia viskas priklauso nuo jų turinio, — kitaip sakant, nuo tinkamo prie jų atsinešimo, nuo to, ant kiek teisingai bus juose viskas aprašyta. Šitame klausime kaip tik dauguma ir daro didžiausią prasižengimą; — savo laiškuose į Lietuvą paduoda gryną neteisybę — ar tai aprašydami apie savo padėjimą, ar apie darbus ir uždarbius, ar apie miestus bei gyvenimą juose, ar apie to krašto ypatybes ir tt. Viską nupiešia gražiose spalvose, viską padabina ir apie viską kalbėdami perdaug jau perdeda. Tokiu budu, tos ypatos, kurioms rašomi tie laiškai lieka suklaidintos, įgauna neteisingą supratimą apie gyvenimą tame „laimės'' krašte. Daugelis, skaitydami tokius išgyrimo bei pasigyrimo laiškus ir nesuprasdami to krašto gyvenimo, negali į juos atsinešti kritiškai ir tokiuo budu jie „užsikrečia'' išeivystės liga; — jų galutinu troškimu lieka pasiekti tą laimingą, numylėtą kraštą, kur toks lengvas, turtingas ir linksmas gyvenimas. Taip, panašiais laiškais daugelis lieka suviliotais. Tokie laiškai atneša blėdį ne tik tiems žmonėms, kam jie rašomi, bet ir abelnai lietuvių visuomenei; patsai gi jų rašytojas taipgi nukenčia demoralizuodamas save.

Iš viso, kas augščiau pasakyta, aišku, kas tai yra laiškai, kokią jie lošia rolę išeivių gyvenime, kam juos reikia rašyti ir kaip tankiai ir kokioj formoj tą daryti, t. y., — kokis jų turi but turinys. Geistina, kad gerbiamieji skaitytojai tą laiškų klausimą rimčiau apmąstytų ir, jei suras pas save tos rųšies prasižengimus, pasistengtų ateityj juos prašalinti. Geriaus vėliaus, negu niekados...

Peržvalga.

// **Daugiau atsargumo.** L. S. D. prot. raštininkas p. J. Žukauskas iš Lawrence, Mass. štai ką mums praneša:

„Nesenai iš So. Bostono nuo L. S. D. sąnario gavome pranešimą, kad jis serga. Neužsitikėdami jo žodžiams, tuoj pasiuntėme vieną draugą aplankyti ligonį. Nuvažiavęs į vietą, draugas surado L. S. D. sąnarį, bet pasirodo, kad tas visai sveikas; mat, norėjo pasinaudoti pašalpa, kaipo sergantis. Ta žinutė pasidaro tuom svarbesnė, kad tas vyras vadina save augšta ypata ir priegtam — internacionalistu ir kartu žiuri, kur galima išnaudot savo brolius darbininkus. Mat, jam gyvenant Lawrence, buvo taipgi iškirstas šposas — tenai jam pasisekė... Per draugystės neapsižiurėjimą gavo jis 80 dolerių; jis buvo neužsimokėjęs už 6 mėnesius, galop jo „draugas'' atneša draugijon pinigus už tuos 6 mėn. ir pasako, kad jis serga. Draugystė pasitikėjo ir liko apgauta. Tas vyras, vaikščiodamas po krautuves, paskui gyrėsi, kaip jam puikiai nusisekė apgauti draugystę.''

•

// **Liet. Soc. Sąjungos VII-tas suvažiavimas.** Philadelphia, Pa. gegužio 31 d. prasidėjo VII-to Sąjungos suvažiavimo posėdžiai, kurie traukėsi ligi birželio 3 dienos. Delegatų, anot „Pirmyn'', į suvažiavimą pribuvę daug mažiau, negu daugelio tikėtasi — išviso tiktai 34 asmenįs. Toliaus „Pirmyn'' cituojant štai ką sužinome: „Suvažiavimo programe irgi nebuvo nieko naujo ir nepaprasto, kas butų galėjęs atskirti šį Amerikos lietuvių socialstų kongresą nuo pereitųjų''. Šis liet. socialistų suvažiavimas atsiskyręs nuo kitų, butent, savo **pavyzdinga tvarka ir rimtu dalykų svarstymu.** Tatai, sulig musų ir be abejo daugelio kitų nuomone, daug reiškia. Esant suvažiavimų posėdžiuose gerai tvarkai bei svarstant dalykus rimtai ir šaltai, daugelį dalykų galima gerai aptarti, išgvildenti ir prieiti prie svarbiausio — teisybės. Kokia ji nebut ta teisybė, betgi ji yra ir pasilieka tuo, kuo yra bei kuo turi buti.

Iš svarbiausių šio suvažiavimo nutarimų paminėtini šitie: nutarimas susivienyjimo Liet. Soc. Sąjungos su Socialist Party, nutarimas apie sąjungos konstitucijos pataisymą, apie kningų leidimo bendrovę „Darbas'' ir apie „Pašalpinį skyrių''.

Apie Liet. Soc. Sąjungos prisijungimą prie Socialist Party jau nuo senai buvo svarstoma ir dar šiandien tas klausimas galutinai neišrištas. Platesniam to klausimo opkalbėjimui nutarta atidengt diskusijos, kuriose bus rišamas šitasai gana svarbus ir opus klausimas. Prisijungti prie Socialist Partijos labai lengva, bet ar toksai prisijungimas lietuvių socialistams, kaipo lietuviams, atneš naudą ar nenaudą, tai klausimas, kuris reikalauja gero ir nuodugnaus gvildenimo, rimto bei šalto jin atsinešimo.

Taipogi ir apie „Pašalpinį skyrių'' nebe nuo šiandien sąjungiečiai laužo savo galvas, ginčijasi ir tą klausimą svarsto. Tečiau pašalpa, tai visų lietuvių bendras klausimas. Insikurus L. S. S. savo atskirą pašalpos skyrių, tos organizacijos sąnariai priderės jin ir žinoma pasitrauks iš kitų pašalpinių draugijų. Tai tik bus paskirtymas spėkų, kas konsekvencioje pavieniams, kaipo pavieniam, jokios naudos nesuteiks, nes pašalpa visur vienoda.

•

// **Lietuvių socialistų laikraščių suvažiavimas.** Laike LSS. suvažiavimo buvo lietuvių socialstų laikraštininkų suvažiavimas. Į šitą suvažiavimą atstovai pribuvo nuo šių laikraščių: „Laisvės'' ir „Keleivio'' iš So. Bostono, „Kovos'' iš Philadelphijos, „Pirmyn'' iš Baltimorės ir „Lietuvių Žurnalo'' iš

Chicagos. Taigi buvo atstovai nuo visų socialistų laikraščių, kurie šiame savo suvažiavime nutarė įkurti lietuvių socialistų laikraščių susivienijimą, — arba „trustą'', — kaip tuli jų išsireiškė įsikurus Lietuvių Spaudos Draugijai. Tokiuo budu nudien Amerikoje bus du laikraščių „trustu''.

Koksai bus to naujojo laikraščių — lietuvių socialistų — „trusto'' uždavinis, apie tai randame jų rezoliucijoje, kuri šiaip byloja:

„Mes, lietuvių socialistų laikraščių redaktoriai ir leidėjai, skaitome savo pareiga ginti darbininkų klesos reikalus ir skeľbti tarpe Amerikos lietuvių darbininkų mokslinio socializmo idėjas''.

Visi socialistų laikraščiai, įstojusieji į tą susivienijimą, pasižada tarp savęs laikyti draugiškus sątikius su vienas kitu, vengti visa to, kas gali iškelti kivirčus ir nesutikimus. Ginčai tarpe susivienijusių laikraščių nebus pasmerkiami, ant kiek jų tikslas palies aiškinimą dalyką. Polemika ir kritika tečiau turi buti vedamos **rimtai ir draugiškoje formoje** (musų pabraukta).

Pastarasis išsireiškimas taip aiškiai byloja, kad aiškiau nė nereikia, apie lietuvių socialistų laikraščius, apie jų vedamą polemiką ir „kritiką'' su priešingos pusės laikraščiais. Tatai reiškia, kad jie tik tarpe savęs vesdami polemika ir kritika vaduosis rimtumo ir draugiškumo taktu, o ginčuose su kitais laikraščiais to takto nesilaikys. Sveikiname užu tokį atvirumą! Bet priegtam pasakom, kad nė ‚Kovai' neraportuosime, kodel mes vienan kurin numerin neįdedame „Peržvalgos'', nė nevesime ginčų su tais laikraščiais, kurie tik **tarp savęs** toleruoja rimtumo taktą.

•

// **Straipsnių perspausdinimas.** „Lietuvos Ukininkas'' skundžiasi, kad iš jo perspaudinama straipsniai ir nepažymima iš kur paimta. Ir štai kas rašoma N20:

„Ypatingas supratimas Amerikos lietuvių laikraščiuose apie svetimą savastį. Taip, padėkime, **„Laisvė''** nuolat perspausdinėja ištisai iš „Liet. Ukininko'' straipsnelius ir žineles ir tik retkarčiais nurodo, kad paimta iš „L. Uk.'' Panašiai elgiasi ir **„R. Naujienos''**. Ima iš „L. Ukininko'' ištisą straipsnį „Tikėjimo apeigų apmokėjimas'', prideda kelius žodžius nuo savęs ir deda kokį tai parašą taip, tartum tas „R. Naujienų'' žmogus butų tą straipsnį parašęs. Savo pasiteisinimui gi rašo, kad tas straipsnis buvo „L. Uk.'' ir **kituose laikraščiuose.** Tuo tarpu gi **tas** straipsnis buvo **tik** „L. Uk.'' Bet iš „R. Naujienų'' tai ir nenuostabu.

•

// **Tautų reikalavimai viso pasaulio tautų** kongrese Gand'e. „V.'' patalpinta šitokis P. Banio pranešimas: „Tautų draugijų sąjunga (Union des associations internationales) laikys šią vasarą Gand'e (Belgijoje) laike viso pasaulio parados didelį kongreą, kuriame be daugybės kitų dalyvaus oficieriai ir valdžios atstovai.

Tautų sąjunga yra pakviesta dalyvauti šiame kongrese. Tautų sąjungos Valdyba delegnoja tan kongresan p. J. Gabrį; jam pavesta yra suruošti referatą del prispaustųjų tautų reikalavimų''.

•

// **„Dainų šventė''.** „L. Ž.'' praneša, kad Sekminių trečią dieną Kaune rengiama „Dainų šventė'', kuri atsibus miesto sodne. Chorą ves p. Stasys Šimkus; choras susideda iš 200 žmonių.

Politikos savaite

BALKANŲ KLAUSIMAS.

Pereitos savaitės pradžioje visai buvo pablogėję atsinešimai tarpe Bulgarijos ir Serbijos su Graikija; jau buvo tvirtai kalbama, kad karas tarp šitų valstijų neišvengtinas, — taip kalbėjo ne tik paprasti žmonės, ne tik Europos politikieriai, bet ir tų valstijų valdžios atstovai su kariškais ministeriais piešakyje. Kiekvieną valandą galima buvo laukti tos kraujuotos skerdynės prasidėjimo. Bulgarijos kariškas ministeris pasakė, kad prašalint tą gręsiantį karą gali tik Europos valstijos.

Balkanų valstijų delegatų konferencija Londone, kuri atsibuvo birželio 9 d., nedavė pageidaujamo rezultato, nes nėviena iš tų valstijų nenorėjo nusileisti. Serbija ir Graikija buvo pasiryžusios apgarsinti pranešimą apie Macedonijos teritorijos aneksiją, jei tik Bulgraija nepriims paduotų reikalavimų. Reik pridurti, kad strategiška serbų ir graikų pozicija Macedonijoje daug geresnė, negu bulgarų.

Birželio 10 d., anot Bielgrado laikr. „Mali Jornal'' pranešimo buvo susirėmimas serbų su bulgarais arti mažo miesčiuko Makres, į šiaurę nuo Istip, kur liko gan daug užmuštų, ypač serbų. Taipgi buvo laukiamas susirėmimas tojepat vietoje, kada bulgarų vadui buvo pasiųstas reikalavimas išvesti savo kareivius iš miesčiuko Volodan; serbai buvo pasiryžę bomborduoti Istip, kurį dabar užima bulgarai.

Bet štai atėjo žinios iš Peterburgo ir Londono nuo birželio 12 d., kad Serbijos ir Bulgarijos valdžios sutinka, idant Rusija sutaikintų jiedvi kaslink paimtos laike Balkanų karo teritorijos.

Galop, iš Serbijos sostinės nuo birželio 12 d. pranešama, kad Serbijos valdžia pasiuntė Bulgarijos valdžiai pranešimą-sumanymą, kad greitu laiku liktų nuginkluota trįs ketvirtdaliai abiejų valstijų kareivijos, idant tuom galutinai prašalinti tą įtemptą padėjimą ir palengvinti greičiau prieiti prie tikro susitaikinimo tarpe tų dviejų valdžių. Šitos paskutinės žinios rodo, kad iškilęs konfliktas koalicijos tarpe turi galop užsibaigti taikos budu.

Iš Bielgrado pranešama, kad birželio 11 d. Rusijos caras pasiuntė telegramą Serbijos karaliui Petrui ir Bulgarijos Ferdinandui, prašydamas jų, idant greičiau leistųsi sutaikinti. Matyt, šios telegramos sulošė svarbią rolę.

TURKIJA.

Birželio 11 d. Konstantinopolyj tapo užmuštas taip vadinamas Turkijos didysis viziris arba ministerių prezidentas, Mahmoud Shafket-paša; jis buvo taipgi karišku ministeriu. Kartu su juom liko užmuštas jo kompanijonas, leitenantas Ibrahim Bey.

Į jo vietą tuoj liko paskirtas princas Said Halim, užsienio ministeris ir buvęs Valsijos Tarybos prezidentas. Visi kiti ministeriai pasiliko ant savo vietų.

Mahmoud Shafket-pašą užmušė važiuojant jam automobiliuje iš karo ministerijos linkui Didžiosios Portos. Automobilius turėjo sustoti ant Bayezid ir Divau Yolu skvero, nes buvo suardytas kelias. Tada keletas ypatų, važiavusių kitame automobiliuje, paleido dešimtį šuvių į didžiojo vizirio automobilių. Mirtinai sužeistas Shefket-paša buvo dastatytas į karo ministeriją, kur už pusvalandžio jis ir mirė. Piktadariai pasislėpė; liko suareštuotas vienas žmogus, kurį įtaria kaipo piktadarystės dalininką; pas jį rado du revolveriu ir daug patronų.

Romoje laikosi nuomonė, kad užmušimas Shefket-pašos, — tai skaudus smugis Jaunaturkiams, nes užmuštasis buvo vienas žymiausių jų vadų ir tvirtas įnagis jų rankose.

Mahmoud Shefket-paša p aliko didžiuoju viziru ir karo ministeriu sausio 23 d. š. m., kada Kiamil-paša rezignavo, o karo ministeris Nazim-paša buvo užmuštas Konstantinopolyje. Shefket-pašą turkai vadino „geležiniu žmogumi'', kada sultanas Abd-ul Hamid buvo numestas nuo sosto laike pirmosios Jaunaturkių revoliucijos. Jis buvo arabas, gimęs Bagdad'e; 18 metų amžiaus jis pabaigė Konstantinopolyje karišką mokslainę su didžiausiais pagyrimais; toliaus 10 metų mokinosi Vokietijoje. Buvo tai labai gabus, tvirto buvo ir plačiai išsilavinęs žmogus. Buvo kalbama, kai jei Turkijoj liktų prašalinta sultano valdžia, tai Shefket-paša butų buvęs pirmu Turkijos respublikos prezidentu.

Iš Visur.

× **Rusija ragina balkaniečius prie taikos.** Viena, Austrijoje. Visos žinios, kurios tiktai ateina iš Belgrado ir Sofijos, skelbia apie karą tarp serbų ir bulgarų, nes abi pusi prie to karo gana storpiai rengiasi. Diplomatiniuose rateliuose tečiau tikima, kad karą bus galima prašalinti ir nedaileisti serbų bei bulgarų prie kruvinų skerdynių, kurios, tiesiai sakant, tom valstijom jokios naudos neatneš. Rusija padavusi Europos valstybėms sumanymą, kad jos įsi kištų į Balkanų valstybių kivirčus ir prisakytų joms savo kariuomenę demobilizuoti. Taigi yra sprendžiama, kad Europos galybės priimsiančios Rusijos sumanymą ir, kad neužilgo praneš į Belgradą bei Sofiją apie savo nutarimą — ką serbai ir bulgarai turi daryti. Tatai reikia tikėti, kad neužilgo bus didžiųjų valstybių koncertas, kuriame jos pagros bei padainuos savo melodijas.

× **Bomba užmušė bei sužeidė dalyvavusius parodoje.** Lisabona, Portugalijoje. Birželio 10 dieną buvo parengtos iškilmės bei paroda pagerbimui didžiulio Portugalijos epinio ir lyrinio poeto, Louis de Camoenso. Ant parodoje maršuojančų žmonių užpuolusi kokių fanatikų gauja, kuri nešusi su savim juodą vėluvą, ir pradėjusi einančius draskyti. Vienas paleidęs į procesiją bombą, kuri vieną užmušė, o 33 sužeidė. Sužeistuosius nuvežė ligonbutin. Taipogi ir patsai bombos metėjas liko sužeistas. Nuvežus jį į ligonbutį, jisai aiškino, kad norėjęs nusižudyti.

× **Nulėkė 993 myles tolumo į 13 valandų.** Paryžius, Francijoje. Birželio 10 dieną praneša, kad jaunas francuzų aviatorius Marcel G. Brindejonc des Moulainais, sumušęs visus tolumos rekordus, nulėkdamas iš Paryžiaus į Varšavą, Lenkijoje. Jisai į 13 valandų nulėkė 1,500 klometrų tolumos, ko ligi šiol nė vienas orlaivininkas dar nebuvo pasiekęs. Taigi jisai laimėjo „Pommery Vazą'', kuri buvo paskirta, kaipo prizas tam, kas toliausia nulėks, nuo saulėtekio ligi saulėleidžio, sustojant bent kur, jeigu reikalinga.

Apipiešimui jo kelionės oru, paimkime pavyzdin greičiausią pasaulyje traukinį, — Nord Ekspresą, — kuris iš Paryžiaus į Berliną nubėga į 18 valandų, o iš Paryžiaus į Varšavą — į 24 valandas. Taigi jisai su orlaiviu pralenkė greičiausią visam pasaulyje traukinį, nežiurint to, kad Berline jisai sustojo ir su Vokietijos militarianiais aviatoriais pasikalbėjo ir pavalgė bei svarbiausia — kad belekiant iš Berlino į Varšavą prisiėjo kovoti su gan smarkiomis vėjo srovėmis.

× **Peary grįžta į Ameriką.** Paryžius, birželio 11 dieną. Iš Paryžiaus praneša, kad Peary, amerikėnas šiaurės tyrinėtojas, su visa savo šeimyna sėdo Cherbourge ant garlaivio „Kaiser Wilhelm II'', kuris plaukia į New Yorką.

× **Amerikėnas teplioriaus gavo daktaro laipsnį.** Londonas, Anglijoje. Birželio 11 dieną praneša, kad Cambridge universitatė suteikė John S. Sargentui, garsiam Amerikos dailininkui-teplioriui, Tiesų Daktaro laipsnį. Iš garsiųjų jo paveikslų galima paminėti, tarp kitų, šiuos: „The Three Sisters'', „Carnation, Lily and Lily Rose'' ir „The Pageant of Religion''. Pastaroji paveikslų grupė yra viešamjam Bostono kningyne.

× **Popiežiui parodė judomuosius paveikslus.** Roma, Italijoje. Birželio 11 d. Vatikane Konsistorijos salėje buvo rodomi judomieji paveikslai, kurių žiurėjo patsai popiežius, jo sesers, popiežiaus sekretorius ir kiti Vatikano dignitoriai. Popiežius žiurėjęs į slenkančias viena po kitos scenas ir jomis gerėjęsis, galop išsireiškęs, kad mokslas žymų progresą padaręs bei daug pasaulio paslėptų gražybių atskleidęs.

× **„Bathšeba'o'' misterija.** Iš Londono birželio 11 dieną praneša, kad sužinota iš tikrų šaltinių, jog Rembrandt'o „Bathšeba'', kurį pardavė už 200,000 dol., nupirkęs Benjamin Altman'as iš New Yorko. Tatai, be abejo, to garsaus teplioriaus paveikslas pateks į Ameriką.

× **Belgija nori gauti 62,800,000 dol.** Bruxeles, birž. 11 dieną. Belgų premjeras paskelbęs senate, kad valdžia norinti gauti 62,800,000 paskolos uždengimui militarinių išlaidų. Belgai esą visuomet pasirengę apginti nuo užpuolikų savo šalį, jie esą savo valdžiai paklusnųs, bet kuomet visoje Europoje ginkluojasi, tai ir Belgija turinti savo militarines spėkas didinti.

× **Romanones rezignacija.** Birželio 11 dieną praneša iš Madrido, kad Ispanijos ministerių pirmininkas, liberalų partijos sąnaris, Alvaro de Romanones, padavęs savo rezignaciją karaliui Alfonsui, kuris, sako, rezignaciją priėmęs. Su juo rezignuoja visi ministerijos sąnariai — visas kabinetas.

× **Balkaniečiai priima arbitraciją.** Peterburgas, Rusijoje, birželio 12 dieną. Iš Peterburgo atėjusios žinios skelbia, kad Serbijos ir Bulgarijos valdžios sutikusios sulig Rusijos sumanymo, pasiduoti į arbitraciją, kuri išriš jų ginčus delei užimtų teritorijų, kurių jiedvi nieku budu nepasidalina.

× **Garlaivis „Imperator'' išplaukė laike audros.** Hamburgas, birželio 11 dieną. Naujasai milžinas — garlaivis „Imperator'', kuris priklauso Hamburg-American Line kompanijai, birželio 1 dieną, 4 valandą po pietų, pirmą kartą išplaukė į plačius vandenis, iš čionai į New Yorką besiauniant smarkiai audrai. Sakoma, kad tai buvus smarkiausia šio sezono audra, kuri privertė visus kitus laivus, iš skyrus „Imperatorių'', plaukti į prieplauką ir jieškoti tenai saugios vietos.

× **Suvienytų Valstijų sufragistės.** Iš Vienos, Austrijoj, praneša, kad apie birželio 10—11 dienas į Budapeštą atvyko Amerikos sufragistės ir Austrijos moterims, sufragisčių draugijos sąnarėms, išpasakojo, kokiuo budu Amerikos moterįs trusiusios ir dirbusios, idant pagerinus legislaturą šiose valstijose: Colorado, Oregon, Wasington, California, Idaho, Utah, Wyoming ir Kansas. Birželio 15 dieną Budapešte prasidės „Tarptautinio Moterų Susivienijimo'' konvencija, kuri trauksis ligi birželio 20 dienos. Tarp kitų Amerikos sufragisčių, kurios atvyko į Budapeštą yra: p-lė Jane Addams ir ponios Oliver H. P. Belmont bei Stanley McCormick.

× **Metė miltų maišą.** Londonas, birželio 11 dieną.: Bekalbant Anglijos parlamento liaudies rume į premjerą Asquith tulas Lawrence Marvin paleido miltų maišą, kuris nukrito šale jo ir trukęs bei miltais apibėręs aplinkui esančias sėdynes. Tuč tuojaus po to nuo galerijos — iš čionai ir miltų maišą paleido — pradėjo leisties žemyn lapeliai-atsišaukimai, kuriuos barstė tas-pats vaikinas, priderintis į „Men's Society for the Promotion of Woman Sufrage''. **Parlamento sargai, policija tą vaikiną suareštavo, bet neužilgo paleido ir sako, kad nebaus jo ir nepersekios.**

× **Japonų agitacija prieš Suv. Valstijas.** Tokio, berželio 8 d. Priešingoji Suv. Valst. japonų jaunuomenė surengė visą eilę labai skaitlingų susirinkimų, laike kurių agitatoriai kurstė, kad Japonija turi apšaukti Suv. Valst. karą; apart to, jie užsipuldinėjo ant ministerių už netikusį elgimasi išrišime to klausimo.

Baigiant susirinkimus, visur liko priimta rezoliucija, idant Japonijos valdžia apgynimui Californijoj gyvenančių tautiečių tuoj apskelbtų Suv. Valst. karą.

Priešais vokiečius. Viena, birželio 10 d. Laike iškilmingo apvaikščiojimo 25 metų sukaktuvių nuo užsidėjimo Gratz'e vokiečių studentų sąjungos, kuriame dalyvavo keliolika kitų kuopelių iš Austrijos ir Vokietijos, prisiėjo susiremti su slavų žmonėmis bei studentais. Ant vokiečių procesijos pasipylė akmenįs ir kiti daiktai. Galop prasidėjo tikra muštynė lazdomis ir kuolais; iš abiejų pusių liko keletas sunkiai sužeistų, ir tik pribuvę kareiviai perskyrė karštuolius.

× **Naujas Vengrijos kabinetas.** Budapest, birželio 11 d. Ministerių prezidentu liko paskirtas grafas Stef. Tiša, buvęs iki šiol atstovų rumo prezidentu; jis tuoj sudarė naujų ministerių kabinetą. Grafas Tiša yra žinomas, kaipo stebėtinai tvirto budo žmogus, gabus poltikierius ir valdininkas.

× **Popiežius sveikina kaizerį.** Roma, birželio 9 d. Pijus X pasiuntė savo ranka rašytą laišką kaizeriui Vilhelmui II; laiške popiežius suinčia širdingus linkėjimus iš priežasties sukaktuvių 25 metų jo viešpatavimo jubilėjaus. Laišką kaizeriui perduos kardinolas Kopp.

× **Pinigų šaltiniai.** Paryžius. Nesenai, einant ginčams delei 3 metų kareiviavimo, atsovas Lafevre praneša, kad Vokietija, Italija ir Austrija jokiu budu negalėtų iškęsti ilgo karo, nes joms pritruktų pinigų.

Visas tų valstijų aukso rezervas siekia tik $741,600,000, o šiaip naudoamų rankose yra $1,600,000,000; aukso gi rezervas Francijos, Anglijos ir Rusijos siekia $1,587,200,000, o paskleista rankose — $2,800,000,000.

„Vokiečiai, — kalbėjo Lefevre, — iškilus karui but priversti pasistengti kuogreičiausiai užbaigti karą; jie gali užpulti smarkiai, bet negali laikyties ilgai. Delei to Francija yra priversta ant rubežių laikyti tvirtą armiją''.

× **Popiežius visgi yra silpnas.** Kaip raneša iš Romos, ypatos, arčiai stovinčios prie Vatikano, mano, kad popiežius negalės daugiau tinkamai atlikti visos savo pareigos, nes jis galutinai nepasitaisys nuo paskutiniosios ligos. Kiekvienas rupesnis, kiekvienas susinervavimas gali but jo mirties priežastimi. Popiežius pilnai klauso savo daktaro Marchiafavos patarimų, sulig kurių jis turi užsilaikyt kuoramiausiai, jis turi, taip sakant, ilsėties.

Visos jo funkcijos dabar liko padalytos tarp kelių gabesniųjų tuom atsižymėjusių popiežių. Stačiai sakant, popiežius dabar visai nieko neveikia, nors, kad jį tas neužgautų, jam paduodami delei pasirašymo nekurie dokumentai.

× **Popiežius dovanojo Jackaus relikvijas.** Roma. Birželio 8 d. popiežius suteikė privatišką audienciją vyskupui J. Schrembs'ui iš Toledo, O. Po nekurio pasikalbėjimo popiežius padovanojo jam del katedros Šv. Jackaus relikvijas.

× **Mušis tarp mongolų ir chinų.** Urga. Kiek laiko atgal ant 200 mongolų užpuolė apie 1000 chinų; chinai liko smarkiai sumušti — 102 krito ant vietos, o 18 papuolė nelaisvėn; apart to mongolai paėmė du kulkosvaidžiu, daug šautuvų ir du vežimu su patronais.

× **Rengimosi prie Olimpiškų žaidimų iškilmių.** Berlinas, birželio 8 d. Tarptautiški Olimpiški žaidimai atsibus, kaip žinome, 1916 metuose Berline, o jau dabar pradeda prie jų rengties. Taip, birželio 8 d. buvo taip sakyti, pašventinimas tos vietos, kur atsibus tie žaidimai ir kur bus padaryta publikai tribunos ir visi kiti prirengimai. Toj e iškilmingoje pašventimo vietos ceremonijoj dalyvavo žmonių minios, o taipgi imperatorius Vilhelmas II, valstijos kancleris, dr. von Bethman-Hollweg ir deputacija nuo tarptautiško Olimpiško komiteto.

Tą visą iškilmę pagražino neapsakomai puikus oras. Įvairios sporto draugijos, apie 300,000 žmonių, iškilmingai maršavo nuo Berlino miesto centro linkui businčių žaidimų vietos, kuri yra vakariniam miesto pakraštyje. Procesijoje dalyvavo apie 9,000 mažų mergaičių ir vaikučių, kurie savo apsirengimu darė ant visų malonų įspudį.

Gener. von Podbilski pasakė prakalbą apie reikšmę ir svarbą sporto bei atletikos draugijų ir ko kią rolę valstijos gyvenime turi sulošti ta vieta. Jis savo kalbą užbaigė apie atletus (tvirtus, vikrius vyrus) žodžiais, kuriuos keletą metų atgal imperatorius užrašė Aukso Kningon Muenchihne: „Vi sad pasirengę tarnauti imperijos garbei''.

Publikai vietų, kur atsibus Olimpiški žaidinai bus apie 30,000.

× **Home rule vėl atmesta.** Londonas, birželio 10 d. Vėlai vakare atstovų rume 368 balsais prieš 270 vėl liko atmestas taip vadinamas Irlandijos Home Rule, t. y. projektas suteikimo Irlandijos savivaldos.

Iš Amerikos.

Vadina sufragistes pamišėlėms. Boston, Mass. Birželio 8 dieną praneša, kad anglų poetas Alfr ed Noyes, kuris nunai vieši Amerikoje, išsireiškė apie karingasias moteris šiaip: „vienos jų yra pamišusios, o kitos gi, kurios turi sveiką protą — agituoja užu užmokesnį". Paklausus jo, ar jisai mano, kad poni Pankhurst, žymi Anglijos sufragistė, išsėdės visą savo bausmės laiką kalėime ar bus paliuosuota? Jis atsakęs, kad ji greičiau dalį savo bausmės laiko pabaigsianti pamišėlių įstaigoje. Nors jis neturįs nieka prieš tai, kad moterims butų duodamos balsavimo teisės, bet reikią daryti išimtis: ne visos moterįs mokėsiančios tinkamai, pilnoj to žodžio prasmėje, sunaudoti balsavimo teises. Gi su „karingųjų moterų" taktu niekuo budu negalima esą sutikti. Karingosios moterįs trukdo ir balsavimo teisių gavimą.

Lediniai kalnai juroje. Newpori, R. I. Lediniai kalnai, kurie plaukiojo po jurę bei užkirto kelią daugeliui lavų, kaip praneša birželio 8 dieną, pakilus smarkioms vėjo srovėms, nuginti šiaurių linkon. Garlaivis „Seneca", kuris iš pat ankstybo pavasario plaukioja po Newfoundland apielinkės vandenis ir jieškojo pavojingų ledinių kalnų depeša praneša, kad birželio 5 dieną didelis ledinis kalnas plaukią į šiaurę.

Žemės drebėjimas Kanadoje. Lachute, Quebec. Birželio 9 dieną, anksti rytą, buvo toje apielinkėje justinas žemės drebėjimas. Žemės drebėjimas tvėrė apie dvi minuti ir net namus sujudino. Išskyrus grįčių papuošalus, — vazas, paveikslus ir kt., — kurie nupuolė nuo komodų bei sienų didesnės blėdies nepadarė. Smarkesnis žemės drebėjimas buvo Brownsburgo apielinkėje.

Plieno trustas. Iš Ottawa, Kanadoje, praneša, kad tenai liko in korporuota Suvienytų Valstijų plieno kooperacijos šaka, kuriai jau ir čarteris gautas. Tos kompanijos kapitalas siekiąs arti 20,000,000 dol., o jos svarbiausia prekybos vieta bus Ojibway, Ont.

Stefenssonas rengiasi kelionėn. Victoria, B. C. Kaip praneša 8 d. birželio Vilhjahlmaras Stefanssonas, šiaurės tyrinėtojas, atkeliavęs į Victorią ir rengiasi kelionėn į Esquimaltą. Jisai keliaus su laivu „Karluk", kurin jau pradėjo krauti visus reikalingus tai kelionei daiktus bei maistą. Už keliato dienų laivas bus prikrautas ir galės leistiesi šiaurės tyrinėtų. Priegtam reikia pasakyt, kad Stefanssonas iš Esquimalto keliaus ligi Nome, apie 20 dienų kelionės iš Victorios, o apie liepos 20 dieną, kuomet šiauriniame vandenyne pradeda ledas eiti, keliaus linkon tolimos šiaurės, kur jisai tikisi surasti čielą kontinentą. Laivą „Karluk" veš kapitonas Bartlett, kuris keliavo su admiralu Peary ir turi ne maža patyrimo. Su Stefanssonu keliauja keturiolika mokslininkų, kurie studiuos šiaurės apielinkę ir tai, ką ten ras bei prie ko pasieks prieiti.

Huerta duoda didelį kyšį. Eagle Pass, Texas. Gen. Lucio Blanco, kuris veda sukilėlių pulką, paėmusį miestą Matamoras, Meksikoje, užpereitą savaitę pranešė gub. Venustiano Carranzai, konstucionalistų vadui, kad Huerta, Meksikos prezidentas, siulęs jam 300,000 dol., idant jis išduotų Carranzą ir prisidėtų prezidento pusėn. Beto, jis pranešė, kad jis paliepęs suareštuoti federalų pasiuntinį, Bruno Trevino, kuris, gub. Gonzalas siunčiamas, atnešęs dovanų. Karo teismas nuteisęs Trevino mirties bausme. Ir sako, kad teismo nusprendis liko išpildytas. Trevino kreipęsis prie Carranzo ir prašęs jo, kad jis įsikištų ir nedaleistų jo nužudyti, bet Carranza atsisakęs.

Haywoodo pažantas pradžiugino streikierius. Paterson, N. J. Haywoodo „Patersono Streiko Pažanto Kompanija", kurią I. W. W. su pasididžiavimu vadina didžiausia visame pasaulyje teatraline trupa, birželio 8 dienos rytą, specialiu traukiniu, sugrįžo į Patersoną. Ta trupa susideda iš 1,029 sąnarių. Užpereitą subatos vakarą Madison Square Garden salėje, New Yorke, buvo tos didžiulės trupos perstatymas — pažantas. Žmonių to perstatymo pasižiurėti buvo susirinkę su virš 12,000. Gryno pelno nuo to perstatymo likę apie 1,000 dolerių, kurie padėti į I. W. W. fondą streikų vedimui.

Ties Haleidonu ant žolyno buvo susirinkę apie 10,000 žmonių, tarp kurių buvo streikieriai-aktoriai, streikierės-aktorės ir choras. Sako, jog apie 9,000 audėjų streikierių, kurių nekvietė prie prstatymo, su pavydu žiuri į savo draugus, besidžiaugiančius perstatymo pasekmėmis.

P-lė Flynn, kuri padeda Haywoodui streiką vesti, savo kalboje, adresuotoje į streikirius aktorius bei aktores, pasakiusi, kad ji stačiog stebisi jų pasisekimu; ji net negalinti pasakyti, kai pamano apie New Yorke atliktą perstatymą, ar jie geresni aktoriai ar audėjai. Bet šiaip ar taip, tečiau šito perstatymo pasekmės pakėlė streikierių dvasią, pridavė jiems daugiau energijos, padrąsino juos tęsti streiką ligi galo bei atsiekti tai, ką pasiryžo atsiekti. — Bę p-lės Flynn kalbėjo dar Arturo Giovanitti (italų kalba) ir Haywoodas. Haywoodas kuone visą laiką kalbėjęs apie savo suorganizuotą lošėjų trupą ir apie perstatymo pasisekimą.

„Detektivas" pabėgo iš kalėjimo. Birželio 9 dienos naktį W. Smithas pabėgo iš Ulster pavieto kalėjimo. Jisai, mat, pasivadinęs detektivu ir iš tos progos pasinaudodamas norėjęs apvogti W. Shaferą, New Yorko arklių laikytoją, už ką ir liko patupdytas kalėjiman.

Senatoriai į anglių kasyklas. Washingto, D. C. Birželio 9 dieną Suv. Valst. senato pakomitetas, kurį paskyrė ištyrimui tikro dalykų stovio West Virgiania anglia kasių, pribuvo į Charlestoną. Į tą pakomitetą įėjo senatoriai Swanson, Martine, Shields, Borah ir Kenyon; sekretoriai, stenografai ir kiti.

Socialistai steigia savo miestą. Pereitą savaitę laikraščiuose paskelbta, kad Oklahoma valstijos socialistai, praktikiniam savo teorijų demonstravimui, nutarę įkurti savo miestą. Tam tikslui nupirktas ties Miltonu žemės plotas ir ant to žemės ploto bus įkurta socialistų kolonija. Ligi šiol parduota apie 100 žemės sklypų, nuo 50 ligi 100 dol. vertės kiekvienas.

Minėtasis Milton miestukas yra arti Fort Smith ir Western geležinkelio, apie keturios mylios nuo Bokoshe. Visas žemės plotas apima 260 akrų. Kiekvienas tos kolonijos sąnaris turės teisę valdyti du sklypu žemės, bęt ne daugiau; vienas žemės sklypas bus gyvenimo namams, o antras—vaizbai, jei veizba užsiims.

Jaunas Choctaw indijonas, Walter Laird, kuriam priklausė ta žemė, sutikęs tai kolonijai, be jokios užmokesties, pavesti, arba aiškiau pasakius, dovanoti anglių kasyklas.

Kiekvienas tos kolonijos gyventojas, kaipo individualas, turės teisę pats vienas valdyti savo gyvenimo bei vaizbos namus. Bet jeigu antruose namuose bus kas-nors išdirbama, tai tas bus skaitoma visos kolonijos bendra savasčia. Anglių kasyklos skaitysis bendra kolonijos savastimi. Su augščiau paminėta geležinkelio kompanija padarytas kontraktas; ta geležinkelio kompanija turės nuvežti visus anglius, kur jie bus siunčiami bei kiek tik įstengs iškasti.

Daug atidžios bus kreipiama į žemdirbystę, kulturinimą nedidelių žemės plotų, esančių šalip kolonijos. Ten bus auginamos uogos, vaisiai ir įvairios rųšies daržovės. Priegtam, suglobojimui vaisių, jei kuomet bus derlųs metai, žada įtaisyti dirbtuvę, kur konservuos vaisius. Ir beto busią įtaisytos ir kitokios dirbtuvės, kuriose dirbs tos kolonijos sąnariai.

Tai busiąs Oklahoma valstijos, taip sakant, socializmo centras. Oficialis socialistų laikraštis „The Soicalist-Demokrat", kurį dabar spausdina Oklahoma City bus perkeltas Miltonan. Šitoje valstijoje tikrų socialistų balsuotojų esą 50,000. Praėjusiuose abelnuose rinkimuose šitas skaitlius pasidvigubinęs.

I. W. W. Philadelphijoje. Pastaruoju laiku į Philadelphią atvykę penkiolika I. W. W. organizatorių, kurie, anot laikraščių išsireiškimų, kovosią už gyvastį ar mirtį su „American Federation of Labor". Tie organizatoriai kalbą įvairiausomis kalbomis, kaip tai: anglų, italų, vokiečių, slovakų ir lenkų; jie rengią prakalbas bei agituoją audėjus, kad paliktų stakles, mašinas bei stotų į šitą organizaciją ir kovotų už geresnį pragyvenimą, trumpesnę darbo dieną.

Jieško naujų „serumų". Spring Lakę, N. J. Medikalė profesija dabar atsistojo prieangin naujų „serumų", su kurių pagalba bus kovojama su džiova ir vėžio liga, taip skelbia Dr. N. L. Wilsonas iš Elizabetho. Jisai kalbėjo New Jersey valstijos Medikalės Draugijos susirinkime ir savo kalboje pabriežė, kad medikalis mokslas esąs netol naujų išradimų, kurie padės tos profesijos žmonėms pasekmingai kovoti su įvairiausiomis tarp žmonių prasiplatinusiomis ligomis.

Įplaukos pagal naujo tarifo. Washington, D. C. Delei muito sistemos permainymo valstijos iždas paneša nuostolių $24,718,329. Muito įplaukos sulig naujo tarifo siekia $266,701,309, o dabartinės įplaukos siekia $304,216,694. Mokestis pagal turto didumo, kuris turi atlyginti nuostolius nuo tarifo sumažinimo, turi duoti $80,000,000 taip kad abelnai iždo įplaukos, padėkavojant naujai tarifo sistemai bei įvedimui mokesnio nuo pelno, turi pasiekti $347,000,000, arba ant $43,000,000 daugiau, negu pagal dabartinės tarifo sistemos.

Neklasifikuoti daiktai papuola po didesnio muito, nuo ko manoma turėti įplaukų sumoje $60,000,000, o dabar nuo tokių daiktų buvo gaunama tik $27,000,000. Vilnų muitas iki šiol davė pelno $27,000,000, o dabar numažinus muitą, duos tik $13,000,000, cukro muitas siekė $60,000,000, o dabar sieks tik $20,000,000, o po trijų metų įplaukos nuo cukraus liks visai panaikintos.

Iš Lietuvos.

„Lietuvos Ukininko" bylos. Gegužės 8 d. Vilniaus apskričio teisme buvo nagrinėjamos dvi „Lietuvos Ukininko" redaktorės g. M. Rodzevičienės bylos:

1) Buvęs Papilės urednikas Amulevičius kaltino „L. Uk." redaktorę už tai, kad N 46 1912 m. įdėjo žinutę iš Papilės, kurioje buvo rašyta, buk Papilės urėdnikas reikaluająs po 300 rub. bausmės iš tų ukininkų, kurių sunus yra išvažiavęs Amerikon ir tuopat pabėgęs nuo kareiviavimo. Beto tas pats urednikas net aprašinėjęs turtą ir žadėjęs parduoti, jei kas neįmokėsiąs 300 rub. pabaudos. Urėdninkas Amulevičius buvo patraukęs „L. Uk." redaktorę už garbės įžeidimą pagal 1039 str. Krim. Įst. **Apkaltintieji tuo straipsniu baudžiama net ir tuomet, kuomet tiesa yra parašyta.**

„Liet. Uk-ko" redaktorę teismas išteisino. Gynė pris. adv. Andrius Bulota.

2) Kelmės vaistinės sankrovininkas Steponas Butkus kaltino „L. U." redaktorę irgi už garbės įžeidimą, pagal 1040 str. Krim Įst., kuriuo tai straipsniu lygiai **baudžiama net ir už tiesos parašymą.** Steponas Butkus tiko taikintis, jei Redakcija grąžintų jam kelionės išlaidas. Redakcija tiko. Tokiuo budu šioje byloje susitaikinta geruoju. Gynė irgi pris. adv. A. Bulota.

Naumiesčio apskr. (Suv. gub.). **Delei švenčių.** Anais metais popiežiaus buvo išleista enciklika, panaikinanti kaikurias šventes ir liepianti parapijos šventes perkelti į nedėldienį. Bet pas musų kunigus tame dalyke ikišiol dar nėra sutarimo, nes vieni pildo šiuos popiežiaus prisakymus, o kiti vis dar elgiasi po senovei. Vienoje parapijoje parapijos šventę, kuri ikišiol budavo šiokioje dienoje, keliama į nedėldienį, kitoje gretimoje nekeliama. Kai-kad vienoje ir toje pačioje parapijoje (pav. Šakiuose) viena šventė buva perkelta į nedėldienį (pernai šv. Jonas), o kita ne (pernai šv. Barbora). Antra Velykų diena Naumiesčio ir Gelgaudiškio parapijose buvo švenčiama (buvo suma ir pamokslas), o Šakiuose ir Sintautuose ne. Antra Kalėdų diena Šakiuose buvo švenčiama, o Sintautuose ne. Taipgi ir Bloviešcius kai-kur dar buvo švenčiama (regis, Gelgaudiškyje). Žmonės, negalėdami suprasti, kodel taip nevienodai daroma net gretimose parapijose, visaip apie tai kalba, daugelis tuomi net pasipiktinę. **B—is.**

Šiaulių davatkos. Po visą Lietuvą tartum sėte prisėta davatkų. Nuo kitų musų tėvynės vietų, žinoma, neatsilieka ir Šiauliai. Miesto pakraštis apie bažnyčią ir katalikų kapus daugiausia davatkų apgyventas.

Vieną gatvelę — žmonės vadina „Kapų gatve", o kad tai nuo manęs prigulėtų, aš ją pavadinčiau „davatkų gatvė", nes čia beveik tik vienos davatkos ir gyvena.

Jų tamsumas ir neapykanta kitų — ne davatkų — visiems žinoma. Kiek jos neapkenčia šviesos ir šviesesniųjų, plačiai nekalbant, bent iš to suprasime:

Čia esanti „Varpo" draugija, sulig jų tai — „skambalo" draugija. Šiaulių „Varpas" tai skambalas, mat varpai tik esą prie bažnyčios, o draugija neteisingai šį vardą pasisavinusi.

Į „Varpo" draugiją prigulintieji nariai, tai, girdi, bedieviai.

Rodos, gana bus šiam kartui ir tokio Šiaulių davatkų aprašymo. **Ženklas.**

KAMAJAI, Ežerėnų pav. Pas mus dauguma sodžių jau nuo 1908—9 metų išsiskirstė į vienasėdijas, bet dar iki šioliai nepasiliauja davę skundų neva del neteisingo pasiskirstimo žemės. Iš tų skundų nei vienas sodžius nieko negavo, o tik bereikalingi žygiai ir pinigų mėtymai. Juk kaip jau viskas užbaigta, triobos perkeltos, tai jau kitą kartą niekur nesiskirsto. Kad geriau vienasėdijoj gyventi, tai visi pripažįsta, bet iš keršto, kam kitam daugiau žemės (skirstosi taip: kas ima prastesnį viensėdį — tam daugiau žemės, kas —geresnį — mažiau).

Apsiskaitę ukininkai, gaudami ir prastesnės žemės, bet gerai ukininkaudami, susilygina su gavusiais gerosios žemės, bet ukininkaujančiais senoviniu trilaukiu ukiu.

Kiti vėl kaltina matininką, kad jis juos nuskriaudė. Ir taip-gi neteisingas kaltinimas. Matininkas tik atmatuoja ir pl aną padaro. O kur kam ir kiek dešimtinių duoti, nutaria patįs skirstantiesi ukininkai. **Paparčio žiedas.**

(„Liet. Ukin.)

Žagarės chronika. Nedėlioje 28 d. balandžio įvyko metinis susirinkimas „Blaivybės" skyriaus. Tapo perrinkta senoji valdyba sekantiems metams. Nutarta nupirkti savo kningynui už 60 rb. kningučių ir duoti veltui nariams skaityti. Pripažinta geistinu įstengti kur-nors arbatnamį ir pavesta valdybai pasirupinti aprinkti vietą, apkainuoti lėšas ir kitam susirinkimui duoti raportą. Šiaip nieko nebuvo mėginta, kad paaiškinus gėrimo blėdį, arba ką panašaus. Matomai, kad mažai vedėjams apeina, nes ir tą susirinkimą sušaukė vien centro valdybai paraginus. Prisirašė naujų narių 100 ir iš jų daugiausia moterįs.

—Burelis artistų mėgėjų pradeda mokintis kelius sceniškus veikalėlius, kad berželio 19 d. surengus vakarą neturtėlių šelpiamosios draugijos naudai. Jau, rodos, ir prašymas yra prirengtas paduoti guber. Ant scenos norima statyti ‚Dėdė atvažiavo", „Gaila usų" ir „Be šulo".

— Šiomis dienomis liko galutinai užtvirtinta įsteigti Žagarėje 4-rių klesų miesto mokyklą. Ateinantį rudenį valstiečiai pradės gabenti medegą nuosaviems namams statyti, o kolkas, šio rudenio mokslo metu mokyklos skyriai bus atidaryti samdytuose namuose. Ukininkai nutarė mokėti per 2 metu po 37 kap. nuo dešimtinės žemės, ir miestelėnai duoda reikalingą pleciaus gabalą. Daug spėkų ir energijos padėjo del minėtos mokyklos mokytojas A. Vokietaitis, vietinis vaitas ir žemiečių viršnnkas. Už tą jiems labai ačiu!

— Apielinkės kaimų jaunuomenė pradeda gyventi sveikais ir naudigais užsiėmimais. Vienur, tai kitur rengiami kaime šeimyniški vakarai. Ant surengtos kluonuose scenos pačio jaunimo pajiegomis statomi trumpi veikalai; po vaidinimų buva šokiai, dainos ir šiaip įvairųs padorųs žaidimai. Vakarai visus interesuoja; toms kelioms valandoms kaimiečiai pamiršta savo kasdienį sunkų skurdą ir rupesčius. Prieš vakarą per keletą savaičių mergaitės ir vaikinai rupinasi papuošti kluoną ir sceną gėlėmis ir žalumais. Vakarėliai neša didžią naudą, nes atitraukia jaunuomenę nuo vaidų ir barnių.

— Po visą valsčių daug kaimų išreiškia norą skirstyties į vienasėdžius. Jau sujudo dalinties ir vienas didžiųjų sodybų — Stungių sodžius. Pora matininkų atvažiavo ir pradėjo skaldyti laukus. **Senasis.**

MARIJAMPOLĖ. **Orlaivių diena.** Pirmąją sekminių dieną miesto gatvėse pasirodė keliolika porelių — vis panelė su jaunikaičiu, panelė su jaunikaičiu, kurie skydu ir skarbonka nešini rinko kartais nęt pulte užsipuldinėdami nuo praeivių kapeikas ir stambesnius pinigus. Kas įdės į karbonką pinigą,tam jaunikaitis atkabinęs nuo skydo duoda blekutę su orlaivio paveikslėliu. Laimėjęs blekutę aukautojas paprastai prisiega prie krutinės ir pasididžiuodamas nešiojasi. Tokiu budu buvo surinkta tą dieną apie 150 rb.

Daugelis nežinojo, kas tai per daiktas. Vieni manė, kad tai dalinama ordenai (dovanos tokios esą parėję), kiti-gi iš kur-tai pasigavo, kad tai nauja mada sekminėms švęsti (mat anie skydai žali buvo). Galų gale paaiškėjo, kad tai renkami pinigai karo orlaiviams daryti. Tiesa, ant sienų buvo išlipinti tam tikri apskelbimai su paaiškinimais, bet tik viena rusų kalba, per tai maža kas juos suprato.

Prie rinkikų prigulėjo nemaža ir lietuvių — gimnazijų besimokinančios jaunuomenės, kaip vaikinų taip ir mergelių. Ir „Žiburio" progimnazija kamandyravo bene 5 lietuves mokines pinigams rinkti. Nežinia tikrai, ar ta jaunuomenė savo noru į rinkikus ėjo, ar verste verčiama savo vyresnybės? Kalba ir šiaip ir taip. **Vienas.**

PLUNGĖ. Bekasdamas kaime daržą, radau „sieros". Ji susideda iš keletos sluogsnių: pats viršutinis, tai „čysta siera", kitos eilės — maišytos su smulkiu žvyriumi, arba juodžemiu.

Be to maišyta gi siera nepaprastai greit liepsnoja nuo ugnies, kaip parakas. Yra arti ir prudas, iš kurio dvokia siera. O kada griauja, tai dažnai į tą prudą trenkia. **„Tikrasis"**

Išeivystė iš Šiaur-Vakarų krašto. Iš Vilniaus emigracijos biuro užveizdos (P. Ofrosimovas) žinių aišku, kad iš Šiaur-Vakarų krašto per paskutinę dešimtį metų išėję užsienin 1,500,000 žmonių; iš jų 700,000 yra baltgudžiai, o 199.500 lietuviai, bet sulig kitokių žinių išėjusių per tą laiką lietuvių busią apie 250.000 žmonių; kiti gi išeiviai — lenkai ir žydai.

Prie „Liet. Mokslo Draugijos" visuotino susirinkimo.

M. Draugijos šių metų visuotiname susirinkime, kursai bus Vilniuje berželio 10—12 (23—25) dieną sulig šiol prižadėjo paskaitas:

1. Bedruosiuose posėdžiuose:

1) Prof Ed. Volteris — apie etnografijos medžiagos rinkimą (su demonstracijomis).

2) Konstancija Skirmantė— apie Adomo Mickevičiaus genealogiją.

3) Kn. J. Steponavičius—apie eksperimentalės psichologijos santikį su eksperimentale pedagogika.

4) Inž. Pr. Juodela — kreidos formacija Lietuvoje ir jos sunaudojimas cementui daryti.

5) Aug. Janulaitis — baudžiavas įvedant Lietuvoje.

6) Sofija Čurlionienė — Prano Vaičaičio lirika.

II. Ekonomijos sekcijoje:

7) Dr-as A. Domaševičius — ekonomijos sekcija prie L. M. Draugijos ir jos artimiausi uždaviniai.

8) Adomas Prusas — reikalingumas išplėtoti finansų kredito įstaigas Lietuvoje.

9) Alf. Moravskis — artimiau-

si ekonominio plėtojimosi uždaviniai Lietuvoje.

III. Gamtos bei medicinos sekcijoje:

10) Tadas Ivanauskas — kaip gamint mokykloms zoologijos rinkinius.

11) D-ras Dom. Bukontas — iš medicinos kazuistikos (su demonstracijomis).

12) D-ras K. Grinius — apie botaniškos organografijos lietuviškus vardus.

L. M. Dr. Komitetas.

Pagražinimų konkursas, a) balkonų ir langų, b) daržėlių ir kiemų, c) aptvėrimų, trobų, sienų, skelbia kaip praslinkusiais metais, Vilniaus Pomologų Draugijos skyrius.

Konkurso sąlygos šitokios: 1) Dalyvauti konkurse gali visi Vilniaus miesto ir priemesčių gyventojai, 2) gražinti kiemus, balkonus ir tt. galima visame ir priemesčiuose, 3) Dovanas gaus pagražinimų savininkai, nežiurint, kas užsiėmė šiuos pagražinimus patiekti, 4) pagražinimai turi buti daromi augančiais žolynais, o nenuskintomis gėlėmis arba lapais, 5) Pagražinimas turi buti padarytas iki liepos 25 dienos, nes rugpjučio 9 d. popiet bus daroma ekspertiza. Ekspertais skiriami miesto tarybos narys D. Dobrovolskis, literatas B. Hercas Pomologų tarybos narys M. Kvintienė, dailininkas prof. F. Ruščicas, daržininkavimo inspektorius A. Zaleskis. Dovanos bus duodamos: a) diplomai sidabriniui dideliam medaliui, sidabr. mažam bronziniems pagirimo lapams ir pagirimo paminėjimui, b) žolynų mylėtojams bus dovanojamos gėlės ir augmenįs, c) bus skiriamos paraginimui ir pinigų dovanos.

Valdyba prašo kuogreičiausiai suteikti jai žinių apie tai, kas ketina konkurse dalyvauti.

Vilniaus universiteto įkurimas. Gegužės 13 d. buvo Vilniaus universitetu besirupinančios komisijos posėdis miesto dumoję. Buvo nagrinėjami trįs klausimai: 1) finansų, 2) specialio pranešimo ir 3) deputacijos siuntimo į Carskoje Sielo. Delei finansų ketinama susinešti su kitais miestais, kuriuose universitetai buvo įkuriami specialį pranešimą pavesta sustatyti vienam komisijos nariui, gi į deputaciją nutarta nuo kiekvienos tautos paskirti po vieną atstovą. Buvo tartasi nuo rusų siųsti — Kraskovskį ir Pimonovą; nuo lenkų — miesto pirmininką — Venslavskį, Strumdą ir Bankovskį; nuo žydų — Frumkiną. Nuo lietuvių kol kas nieko nenutarta esą siųsti; apie baltarusius irgi kol kas neminima.

Rodosi aiškus visiems užmirštiesiems nurodymas, kad kas savimi nesirupina, tuo kiti nepasirupįs, bet drauge ir paraginimas, kiekvienam reikalauti ir sau prigulinčių teisių. Lietuvių inteligentų nemaža Vilniuje — reikia tikėties, kad nepraleis progos ir neužsitarnaus savo tautiečių prikaišiojimo, kad snaudė, kuomet jų tautos ir jų šalies apšvietimo reikalavimai buvo keliami.

„Inteligentų klubas''. Vilniaus inteligentų klubas už 1912 m. duoda itin įdomią apyskaitą, charakterizuojančią geriausiai „inteligentus'' to klubo narius. Pelno davė klubas per ištisus metus viso labo 36.251 rub. 24 k. Beveik pusė tos sumos 17.395 rub. įplaukė kaipo bausmė už grojimą kortomis vėla nakčia. Už vienas kortas užmokėta 11.062 rub. 40 kap.

Pelno gi iš vakarų, maskaradų, paskaitų neša vos 405 r. 84 k.

Už tai kningynu mažkas naudojasi. Apskritai imant, kiekvienas narys perskaitė per metus po 32 kningas.

KAUNAS. **Musų girios.** Žinome visi, kaip apie Kauną yra visos girios iškirstos. Nenuostabu todeliai, kad už sieksnį beržinių malkų tenka jau Kaune po 35 rb. mokėti ir tai dar nevisuomet lengva ir už tokią kainą malkų gauti kiek reikiant. Paskutinę savaitę Kauno gyventojai buvo nustebinti staiga Prusų garlaivių beveik iš Karaliaučiaus atplaukusių susilaukę. Šie garlaiviai atgabeno puikių, sausų, kaip tik kurui paruoštų, malkų tukstančiais sieksnių ir nereikalavo didesnės kainos, kaip tos, kuri paprastai Kaune mokama už malkas. Kauno pirklys Zyslė atgabeno šių malkų iš Prusų valdžios girių, kur medžiai sėjami ir auginami, tuo paču laiku, kaip musų girios be atsižiurėjimo naikinamos.

ŽAGARĖ. Gegužės 5 d. įvyko metinis Pavargėlių šelpiamosios draugijos susirinkimas. Buvo išduota draugijos apyskaita ir priimta. Draugija užlaiko nuosavuose namuose 24 elgėtas. Narių šiais metais 21 ypata, kurie pilnai įnešė savo mokestį. Pinigų kasoje tėra viršaus 100 rublių. Valdyba kitiems metams palikta toji pati. Pirmininku draugijos yra klebonas, per moterų bučiavimo jam rankas iš abiejų pusių, pasiliko buti toliau. Neturtėliams užlaikyti daugiausia kaimų ukininkai suveža grudų, duonos ir mėsos. Nutarta duoti vieną kambarį „Blaivybės'' skyriui arbatinei įsteigti. Beto, kai-kurie valdybos nariai, norėdami papildyti iždą, užmanė surengti vakarą, kas visuomet duoda gerą pelną, bet klebonas atsisakė pasirašyti po prašymu, ir tik po 5 dienų valdybos maldavimo — pasirašė. Į sueigą atsilankė visai mažai narių ir tai atėjo daugiausia moterų.

M.

NOSIEDAI, Naumiesčio pav.). Gegužės 2 (15) d. šių metų čia atvažiavo Kriukų policija su p. J. pas ukininką V. Marmą kratos darytų: buk tai šautuvų jieškoti. Marma nenorėjo leisti pas save kratos daryti be vietinio šaltyšiaus, bet žemsargiai kartu su p. J. varu įsiveržė p. Marmos kambariuosna ir padarė tenai pilną betvarkę: išmėtė ir sulaužė daiktus. V. Marmos žmonai pasipriešinus del daromos betvarkės, ją gerokai apstumdė ir išsuko ranką. Jieškomo šautuvo nerado.

V. Marma, regis, padavė skundą vyriausybei, bet nežinia ar peš ką-nors. Tuom gi kart jo žmonai bloga, nes nieko negali dirbti.

Gojaus medelis.

UTĖNA, Ukm. pav. „Lit. Rus'' savo 105 numeryj plačiai aprašinėja medelių sodinimo iškilmę, kurią suruošė dabartinio Viln. gubernatoriaus žmona Verevkinienė ir vietos žemiečių viršininkas Vyrubovas. Ši iškilmė tęsėsi net dvi dieni. Valstybės žemės ukio valdyba suteikusi 1000 medelių, kuriais vaikai apsodinę iš abiejų pusių kelią, vedantį iš Utėnos į Verevkinų dvarą „Blagodat''. Sodinime dalyvavo visų Utėnos mokyklų mokiniai ir mokinės ir apsodinę apie 5 verstus kelio.

Ventos kanalas. Technikas Šeremetjievas nagrinėja Ventos kanalą ir jieško patogesnio kelio, kuriuo galima butų sujungti potiesumu Nemuną su jura. Šeremetjevas darbuojasi čia nuo kovo mėn. ir tikisi, kad geriausias vandens kelias butų šitoks: Nemunas, Dubisa, Ventos kanalas, Venta. Tik reiktų tuomet vandens turėti iš kur pertraukti. Geriausias rezervuaras butų Rekijavos ežeras (netoli Šiaulių), todeliai ketinama ir tuo tikslu nagrinėti. Visais šiais darbais rupinasi vandens kelių ir plentų valdyba.

(„Liet. Žinios''.)

Iś Rusijos.

Svetimtaučiai ir žemių pirkimas. Kijevas. Tautininkų klubas nesenai pasiuntė ministerių tarybos pirmsėdžiui pranešimą kaslink įstato projekto apie susiaurinimą vokiečiams tiesų valdyti žemes Piet-Vakariniame krašte. Pranešime reikalaujama, idant but paliktos savasties tiesos dabartiniams vokiečiams, o ateityje uždrausti pirkt žemes svetimų valstijų piliečiam. Apart to, reikalaujapiliečiams. Apart to, reikaluajama visai uždrausti Lenkijos lenkams pirkti žemes Vakariniame krašte.

Persekioja žydus-studentus. Kijevas. Senatas „paaiškino'', kad 102 Perimonovo techniškų kursų studentai-žydai nustoja tiesų gyventi tame mieste. Vienok jie dar gali likti iki vasaros vokacijų.

Mirties bausmės. Kijevas. Kariškas teismas pasmerkė mirtin (pakarti) už maištą Lipovecko kalėjime 6 arestantus: Ivanenko, Levickį, Moseičuką, Piontkovskį, Gončaruką ir Grabovoj'ų.

Neteko kantrybės. Dvinsk. Privatiškoj komercijos mokykloj laike lekcijos 5 klasės mokinys Grigorjev staigu suriko: „Daug aš nuo jusų kentėjau'' ir išėmęs iš kišenės revolverį taikė šauti į mokytoją. Mokytojas greit prišoko prie mokinio ir nuginklavo jį. Tada mokinys ištraukė kitą revolverį, bet čia mokiniai jį sulaikė. Paskui su mokiniu ištiko aštrus nerviškas priepuolis. Mokytojų taryba prašalino tą mokinį iš mokyklos. Apart to patraukė jį teisman. Anot mokinio žodžių, mokytojas statė jam visad prastus ženklus, net už gerus atsakymus ir stengėsi sukiršinti prieš jį ir kitus mokytojus.

Mirė „R. V.'' redaktorius. Maskva. Šiose dienose mirė plačiai žinomas publicistas ir redaktorius išeinančio Maskvoj geriausio Rusijoj laikraščio — „Russkija Viedomosti'', V. M. Sabolevskis. Jis, baigęs universitatės mokslą, 1871 m. išlaikė magistrato kvotimus ir buvo pasiųstas užrubežin. Laike trijų metų buvo profesorium Jaroslavlio licėjuje. O nuo 1881 m. laike 30 metų V. S. buvo „R. V.'' redaktorium-išleidėju. Reikia pridurti, jog tas laikraštis pripažintas geriausiu netik Rusijoje, bet beveik visoje Europoje. Žinoma, prie pakėlimo šito dienraščio ant tokio augšto laipsnio daugiausiai prisidėjo V. M. Sobolevskis.

Karštai gailėjosi savo vyro. Maskva. Ant kapo savo vyro nesenai nusišovė poni Rudnenko, kuri paliktame raštelyje aiškina, kad jos nusižudymo priežastis — nepernešamas mirusio vyro gailestis.

Beprotis ar piktadarys. Mariupol. Gyventojas Styl kaimo, Balabano, nektį pasmaugė miegančius pačią, 14 metų amžiaus sunų ir 8 metų amžiaus dukterį. Laike primutinio tardymo jis paiškino: „kad pas jį atėjo Dievas ir prisakė jam užmušti savo šeimyną''. Dar prieš šitą atsitikimą B. pasirodė esąs nenormališku. Teisme piktadarystės motivai liko neišaiškinti. Daleidimas, kad B. papildė tą baisų darbą budamas tikybiniame eksteze, ekspertiza atmetė. Teismas pasmerkė jį 10 metų katorgon.

Muštynė katalikų su marijavitais. Lodzius (Lenkija). Kaime Piontek nesenai ištiko kruvina muštynė tarpe katalikų ir marijavitų procesijų; liko daug sužeistų.

Baugus žodis „pilietis''. Kursk. Vietinio cirko vadas išleido afišą, kurioje buvo frazė: „Piliečiai pasi skubinkite cirkan''. Po afiša pasirašė vietinis policmeisteris, bet kada šita afiša liko išstatyta viešai, miesto tvarkdarys susisgribo blogai padaręs ir tuoj išleido paliepimą, idant policija ant visų cirko afišų užklijuotų žodį „piliečiai''. Tas puikiai charakterizuoja dabartinę Rusijos valdžią.

300 metų sukaktuvės nuo mirties pirmo Rusijos patrijarcho. Maskva. Nesenai atsibuvo iškilmingas apvaikščiojimas 330 m. sukaktuvių nuo mirties pirmo Rusijos patrijarcho—Hermogeno (1606—1612 m.). Iškilmėse dalyvavo keletas šimtų tukstančių žmonių. Pamaldas laikė Antiochijos patriarchas ir Maskvos bei Peterburgo mitropolitai.

Iš Briuselio Peterburgan ant automobiliaus. Peterburgas. Kiek laiko atgal iš Belgijos sostainės Peterburgan pribuvo ant automobiliaus plačiai žinomas sportininkas Christians. 3,000 varstų padarė į 30 valandų, jei neskaityti nakvynės laiko ir sustojimų.

Milžiniški palaikai. Maskva. Pernai metą Peterburge mirė visai Rusijai žinomas turtuolis grafas Povilas S. Stroganov, kuris buvo paskutiniuoju iš garsios gr. Straganovų giminės. Tiesių giminaičių velionis neturėjo ir jo visas turtas — dvarai, miškai, dirbtuvės ir tt. kuris siekia virš 50,000 000 rublių turi pereiti į valdišką iždą. Šiose dienose pas vieną Maskvos prisiekusį advokatą atėjo valstietis Vasilij Stroganov, kuris pasisakė esąs iš Permo gub. Stroganov prašė advokato, kad jis pasiimtų vesti bylą delei išgavimo grafo Povilo Stroganovo palaikų, nes tie visi turtai tur dabar pereiti į jo rankas. Darodymui savo tiesų Vas. Str. padavė geneologijos raštą, kur išvedama, kad jis kaip-tik ir paeina iš tos giminės. Galop jis paaiškino, kokiu budu jis liko valstiečiu. Advokatas pasiėmė vesti bylą ir tuoj išvažiavo į Permą; jis tiki, kad Vas. Str. ištiesų gali išlošti visus tuos turtus.

Jubilėjinės iškilmės. Peterburgas. Šiose dienose atsibuvo jubilėjinės iškilmės iš priežasties sukaktuvių 300 metų Romanovų giminės viešpatavimo šiuose miestuose: Vladimire, Suzdalyj, Nižnij-Novgorode, Kostoromoje, Jaroslavlyje, Rostove, Pereslavlyje ir Maskvoje. Visouse tuose miestuose atsilankė caras su visa savo šeimyna. Šitos jubilėjinės iškilmės pirmiausiai, kaip žinome, buvo apvaikščiotos Peterburge vasario mėn.

Kalėjimuose truksta vietų. Iš biudžeto reikalų komisijos pranešimo mes galim patirti daug indomių žinių apie kalėjimus. Pasirodo, kad Rusijos kalėjimuose permaža vietos: tiek daug kalinių esama.

1907 met. vienos dienos kalinių didžiausis skaičius buvo 221,000 žmonių. Gi 1909 m. tam kalinių skaičiui buvo tik 128,600 vietų kalėjimouse.

Delei to štai Ekaterinoslavo kalėjime vidutiniai sėdėdavo po 1,162 kaliniu; vietos gi paskirta yra tik 405 kaliniams. Bet Ekaterinoslavo kalėjime sėdėdavo ir 1,344 kaliniai — tai buvo didžiausis tame kalėjime sėdinčių skaičius.

Elisavetpolės kalėjime vidutiniai sėdi 497 kaliniai, vietos gi yra tik 243. Bet pasitaikydavo, kad tame kalėjime budavo 758 kaliniai. Lipovecko kalėjime vidutiniai sėdėdavo 300 žmonių, bet budavo ir 428, o vietų yra tik 47.

Pasak tos komisijos žodžių 1910 met. padėjimas pagerėjęs, bet ne kažin kiek. Vienos paros visų kalinių vidutinis skaičius buvo 169,000, vietų gi tik 132,192. Vėlei kai-kuriuose kalėjimuose buvo sugrusta kalinių daugiau, kaip galima. Štai Kijevo kalėjime sėdėdavo 1,601 kalinys, o vietos buvo vos 821 žmogui; Minsko kalėjime sėdėdavo 1,701 kalinių, vietos gi buvo tik 605 ir tt.

1911 met. vienos paros vidutinis kalinių skaičius buvo 179,000, vietos gi buvo 137,934; 1912 m. visų prisidėjo dar 1,842, bet ir kalinių jau buvo nebe 179,00, bet 187,000. Sausio 1 d. 1913 m. buvo 139,785 vietos, 129,640 iš jų buvo bendrose kamerose ir 10,145 kamerose vienam kaliniui sėdėti, vidutinis gi kalinių skaičius tą dieną buvo apie 190,000. Taigi ir šiais metais kalinių daugiau, negu jiems yra vietų kalėjimuose. O tai, pasak komisijos žodžių, yra priežastis tam, kad daugelis kalinių — katorginių „pildo'' savo bausmę tokiomis sąlygomis, kurios visai netinka įstatymų reikalivimams''.

Vyriausioji kalėjimų valdyba inteikė Valst. Dumai žinią, iš kurios aišku, kad manifestu iš Rusijos kalėjimų paliuosuota 44,500 kalinių. „L. Ž.''

Korespondencijos.

ST. BONAVENTURE, N. Y.

Šiaur-rytiniame Allegany miesto užsibaigime randasi šv. Elzbietos Akademija ir šv. Bonaventuro seminarija su kolegija, — nuo tos gi tai mokslo įstaigos šisai kampas ir vadinasi „St. Bonaventure''. Čia lietuvių-moksleivių išviso randasi tik aštuoni. Šeši jų yra seminarijos pusėje, o du — kolegijos skyriuje. Jie gi priklauso prie įvairių mokyklos literatinių ir debatinių draugijų, pagal savo skyrių ir dalyvauja juose ant kiek jiems pavelija jų spėkos; mokslo šakose taipogi sparčiai darbuojasi; beto privatiniai triusiasi lavinime savęs lietuvių kalboje ir rašliavoje. Nesenai lietuviai-moksleiviai savo bureliuose pasirodė viešiau, kuomet iš čionaitinių lietuvių - moksleivių susitvėrė „Literatinė Maironio Draugija''; ji liko sutverta paminėjimui sukaktuvių 25 metų Maironio literatiško darbavimosi.

Draugijos sąnarių programa yra sekanti:

Tikslas: lavinimasis lietuvių kalboje ir rašliavoje; pažinojimas historijos ir literaturos; be to — prakalbos ir paskaitos.

Obalsis: Deus et Patria.

Turtas: kningynėlio padidinimui.

Kningynėlio pradžią padarė patįs moksleiviai. Vėliaus pasitiki padidinti jį. Užsibaigiant mokslo metams viskas atidėta ant ateinančių metų. Taigi, pasitikime, jog tuomet veikliaus pasidarbuos, pasiimdami sau už motto Maironio ištartus žodžius: „Laimingas, kurs, pradedant aušrai tekėti, su broliais į darbą, kaip milžinas, stos!''...

Šv. Bonaventuros seminarijos ir kolegijos moksleiviai išvažiuoja vakacijosna beržėlio 18 d. 1913. Visiems lietuviams, išvažiuojantiems dyklaikin, linkiam linksmiausiai praleisti vakacijas, bet taipogi primename, idant nepamirštų šiuo-tuo pasidarbuoti lietuvių labui ir tėvynės naudai, — ir idant su atgaivinta dvasia sugrįž atgal vėl pradėtų savo uždavinį išsirinktame pašaukime.

A. Tam—as.

ROCHESTER, N. Y.

„V. L.'' 22 num. tilpo neteisinga p. Lietuvos Kareivio korespondencija apie parengtą gegužio 17 d. vakarėlį — 104 Bernard gt. Visai neištyręs dalyko stovio ir nežinodamas, kas parengė šitą vakarėlį, jis viską aprašė kitaip, negu buvo ištiesų. Vakarėlį parengė ne TMD. 52 kuopa, bet „Lietuvių Visuomeniškas Kningynas'. P-nas L. K. visgi galėjo patėmyti ant plakatų, kas parengė tą vakarėlį. Čionai turime gana puikų kningyną, kurį užlaiko visos pirmeiviškos draugijos — TMD., LS S. 7-ta kuopa ir Teatr. Rat. Iš visų minėtų draugysčių yra išrinkti delegatai, kurie valdo bei [illegible] taipri minėtą kning[illegible] kningyno valdyba šios dabar liko parengė mažą vakarėlį kningyno naudai, kadangi geistina daugiau įgyti kningų. Žinoma L.V. K. negalėjo daryti biznį, nes tenai barą ir gėrimus užlaiko lenkai; galop, ir lietuvių kningynas patalpintas kartu su lenkų. Lenkai dykai davė svetainę, o gėrimus patįs pardavinėjo. Teisybė, — lietuviai pelnė vien tik už įžangą (po 15 c.). Ant vakarėlio buvo šokiai ir lakiojanti krasa. Išviso pelno liko apie $10.

TMD. vakarėlis atsibuvo pirmiaus, gegužio 10 d. — 133 Joseph ave. Čia TMD. buvo parengusi vakarėlį 10 metų sukaktuvių paminėjimui po a. a. vyskupo A. Baranausko, musų raštininko ir poeto, mirimo. Tas vakarėlis buvo taipgi gražus, ir L. Kar. koresp. geriau tiktų prie šito vakarėlio. Budamas kningyno delegatu ir patėmijęs neteisingą žinutę, vardan teisybės atšaukiu ją, o Lietuvos Kareiviui patariu daugiau visad ištirt dalyką ir teisingai rašyti, nes panašos netikros koresp. padaro tik laikraščiams nereikalingų polemikų.

J. Kazlauskas.

NEW BRITAIN CONN.

Atidarymas svetainės Gegužio 30 d. pas mus buvo didelis apvaikščiojimas, kuriame išimtinai tik lietuviai dalyvavo. Tai buvo formališkas atidarymas „Tautiško Namo'', kurį pastatė vietinės 6 draugystės prie kurių priklauso vos 700 ir kelios dešimtis ypatų, o pastatė namą $35,000 vertės!...

Apvaikščiojime dalyvavo šv. Jono Dr-ja ir Ukėsų Klubas iš Hartfordo, Ukėsų Klubas iš Bristolio ir šv. Onos moterų draugystė turėjo papuošusios puikų vežimą, kuriame važiavo apie tuzinas jaunų, baltai pasirėdžiusių merginų. „Birutės'' draugystė turėjo antrą vežimą, kuriame mergina, pasipuošiusi tautiškomis drapanomis, sėdėjo tarpe burio baltai apsitaisiusių mažų mergaičių.

Pirmiausiai ėjo policijos viršininkas su policistų buriu, o paskui „Public Band'', po kurios jau sekė visi New Britain'o lietuviai, kurie turėjo įsitaisę vienokius ženklelius. Taipgi maršavo ir mažų vaikų burys. Tos procesijos gale sekė karietos ir automobiliai, kuriuose važiavo miesto viršininkai ir vietiniai liet. biznieriai, etc. Paroda, rodosi, buvo gana tvarki ir išrodė labai dailiai. Vienas vodevilių tvarkytojas net krutomus paveikslus nutraukė, kuriuos dabar rodo savo teatre.

Angliški laikraščiai, kaip vietiniai, taip ir apielinkės, gražiai ir simpatiškai rašė apie šitą parodą, net nurodydami, kad ir kitoms tautoms verta pasekti tokį lietuvių darbą. „Hartford Daily Courant'' net salės paveikslą padėjo. Žiurint nuo gatvės, išrodė, kad ta salė jokiu budu nesutalpįs visų, kurie dalyvavo parodoje, vienok visi lengvai sutilpo. Prasidėjo dainos ir prakalbos —

sudainuota „Lietuva, Tėvynė musų''. Kalbėjo miesto majoras JJ. Halloran, kun. J. Žebris, J. Gerdauskas, kun. Ambotas iš Hartfordo ir kiti. Iš kalbėtojų rodosi geriausiai pakalbėjo kun. Žebris ir J. Gerdauskas; tai buvo kalbos „savo vietoj'', nors nekuriais išsireiškimais biškį skirtingos. Dainų bei deklamacijų irgi netruko; mišrus choras dainavo šias dainas: „Lietuva, Tėvynė musų'', Mes sveikinam'', „Ant kalno karklai siubavo'', „O iš laukialio pavakarėlį'', „Garnį'' ir „Sveiki bro liai-dainininkai''. Dainas dirigavo vietinis vargonininkas p. Alek. Krištopikas. Apart to, dainavo [illegible] ir mažų mergaičių choras. liuosuota? [illegible] albėjo Gegužis, „Ke-[illegible] leidėjas, kurio kalbos temą sunku butų kaip-nors pritaikint prie to apvaikščiojimo.

Subatoje po pietų prasidėjo šokiai, kurie tęsėsi iki gilios nakties. Nedėlioje „Birutės draugystė perstatė „Švarką ir milinę'' ir atkartojo tas pačias dainas — viskas išėjo puikiai. Žmonių prisirinko pilnutėlė salė — kiti nē sėsti neturėjo kur. Pas parodos rengėjus buvo ir gana stambių klaidų, bet jas paliksiu neminėjęs.

Vincas Alksninis.

NO. WILMINGTON, MASS.

Tai miestelis bei kampelis, gulintis netoli Lowrenco, važiuojant Bostonan. Yra čionai Massachusets'o valstijos džiovininkams ligoninė (State Sanatorium), kurioje jau du metai kaip gydosi musų tautietis Jonas Deltuva — vyras jaunas, gražus. Pirm ligos gyveno Lawrence; prigulėjo prie pažangesniųjų draugijų, butent: prie Lietuvos Sunų, TMD., SLA. Prie pastarojo ir dabar priklauso. Ar išgys kada — sunku pasakyti. Gaila. Žmogus labai rupinas lietuvių reikalais ir atidžiai juos seka. Mėgsta skaityti tik „V. L.'', „Lietuvą'', „Laisvąją Mintį'' ir „Tarką'', kuriuos kas savaitė ligoniui suteikia jo draugai iš L—ce'o. „Žvaigždės'', „Draugo'', „Kovos ir Bostono laikraščių neima nė į rankas.

Apart J. Deltuvos yra ligoninėj ir kitas lietuvis, bet pavardės nesisakė. Mėgsta draugauti tik su airiais ligoniais. **Embē.**

HAVERHILL, MASS.

Pereitą žiemą susitvērusi lietuvių kooperacija (valgomųjų daiktų krautuvė) laikosi gana gerai. Ēmėjų-kostumierių turi į 300; skolos nēra. Gaspadoriauja ir prižiuri ją gabus vyras — Petras Gardulis. Nuo 9 d. beržēlio pradēs dirbti Jon. Balčius, kuris jau yra dirbęs keliose lietuvių draugijose, tai gal ir čia geresnę naudą padarys.

Vietiniai lietuviai pradējo rupinties, kad įsisteigus parapiją. Jau nupirko ir vietą. Tik kunigo dar neturi. — 30 d. gegužio vietinē šv. Kazimiero dr-ja buvo parengusi vakarą. Apart šokių buvo dar prakalbos (P. Gardulio) ir dainos. Padainavo keletą dainelių p-lēs Stravinskaitēs iš Lawrence. —Pastebētinas čionai jaunimo nedraugiškumas. Pav. šin šv. Kazimiero vakaran vietinēs merginos (o jų čia yra keletas desētkų gimusių ir užaugusių) neatsilankē, boikotavo, nes, mat, vyrai rengē. Priežastimi to buvo LSS. kuopos surengtos prakalbos, kuriose J. B. Smelstorius „išniekinęs'' ir „iškeikęs'' tikējimą ir Dievą. Užtai musų mergelēs nutarē vyrų parengtuose vakaruose nedalyvauti.

Embē.

LAWRENCE, MASS.

Užbaigimui įvairių darbų bei mokinimosi-lavinimosi sezono va-karinēse mokyklose, kurias užlaiko Y. W. C. A. (Jaunųjų krikščionių moterų Dr-ja) liko surengtas 4 d. geg. Miesto Salėje vakaras-koncertas. Vakaras buvo labai gražus ir linksmas. Visoki mergaičių bei merginų gimnastikos parodymai, dainos, deklamacijos ir t. p. klausytojus tikrai užžavējo. Dalyvavo jame ir lietuvaičių „Birutēs'' Dr-jos grupelē. Buvo parēdyta tautiniuose rubuose delegatē p-lē Karloniutē, kuri gražiai pritiko buryje kitų tautų. Kiek anksčiaus pati „Birutēs'' Drg. irgi užbaigimui žiemos rengē savo vakarą-vakarienę „Lietuvių Muzikantų'' salēje. Užprašyta buvo apie 50 svečių. Visi gērējos pagamintais užkandžiais ir žaislais. „Birutēs'' Drg. reikaluose plačiai kalbējo p-ni Ramanauskienē, J. Dagis, P. Gardulis ir A. Ramanauskas. Visi išreiškē jai geriausius linkējmus.

„Birutēs'' Draugija susideda iš jaunų merginų ir moterų ir yra po globa Y. W. C. A. Pastarąjį metą lietuvēs merginos, prigulinčios prie „B.'' Dr-jos daug ko išmoko: vienos siuti, kitos virti, trečios skaityti ir rašyti, etc.

J. Kap.

ATHOL, MASS.

Gegužio 30 d. vietinē SLRKA. kuopa buvo surengusi prakalbas lietuvių svetainēje ant Oak gatvēs. Kalbēti buvo užkviestas p. P. P. Mikalauskas iš So. Boston'o, Mass. Pirmiausiai kalbētojas paaiškino apie SLRKA. pradžią ir dabartinįį stovį; toliau gi kiek užgaunančiai atsiliepē apie SLA. ir jo organą — „Tēvynę''; čia, žinoma, išgyrē SLRKA. organą — „Draugą''.

Reikia manyti, kad panašiai p. M. pasielgē, idant daugiau savo kuopon sąnarių pritraukti.

Pasibaigus prakalbai, prie kuopos prisirašē 22 nauju nariu.

A. K. Losevičius.

GRAND RAPIDS, MICH.

Gegužio 25 d. SLA. 60 kuopa parengē prakalbas Woodmens svetainēje. Kalbējo K. Šeštokas; tvarką prižiurējo J. K. Valinskas.

Gegužio 30 d. Lietuvių Sunų Dr-ja surengē prakalbas savo naujoje svetainēje „Lyceum''. Svetainē yra išmuryta iš raudonų plytų ir kainuoja su visu įrengimu apie 17,000 dol. Tai yra viena iš puikiausių tame mieste svetainių — ji savo gražumu pereina ne tik lietuvių, bet nekurias ir svetimtautiškas. Dr-ja Lietuvos Sunų yra vos trijų metų senumo; sąnarių ji priskaito apie 300 ypatų.

Kalbētojais buvo vietiniai — po vieną iš vietinių draugijų Prakalbos buvo surengtos iš priežasties atidarymo naujos svetainēs ir 8 metų sukaktuvių paminējimui spaudos atgavimo Lietuvoje.

Prakalbos prasidējo 2 val. po pietų. Draugijos prezidentas V. Lumas pasakē įžanginę kalbą lietuvių ir anglų kalbose.

2. TMD. 58 kuopos choras sudainavo — „Mes sveikinam kiekvieną'' 3. Lietuvių benas, 4. miesto majoro vietoj kalbējo angliškai buvusis augščiausio teismo teisēju, advokatas G. Newham. 5. J. Teiberis nuo šv. Petro ir Povilo Dr. kalbējo apie Lietuvių padējimą Lietuvoje. 6. O. Latveniutē deklamavo „Ateities laikai'', L. Braškis nuo SLA. 60 kuopos kalbējo apie SLA. 8. Šv. Kazimiero Giedorių choras padainavo „Lai gyvuoja Lietuva''. 9. J. Garnupis nuo Lietuvos Sunų Dr-jo skalbējo apie Lietuvos Sunų Draugiją ir atgavimą spaudos Lietuvoje. 10. V. Bagdonas nuo šv. Juozapo Dr-jos kalbējo apie ukininkų padējimą Lietuvoje. 11. J. Stankus nuo L.S.S. 51 kuopos kalbējo ant temos — „Ko nori socialistai''. 12. Šv. Kazimiero Giedorių choras sudainavo pirmą sykį „Suktinį'' 13. S. Karsakas nuo šv. Kazimiero Giedorių Dr-jos kalbējo apie šv. Kazimierą. 14. F. Belinis nuo TMD 58 kuopos kalbējo ant temos „Kaip atsižymēt'' 15. TMD. Choras sudainavo „Sukelkime kovą''. Publikai daina labai patiko, taip kad išaukē antru kartu sudainuoti. Jos vadovu yra darbštus vyras G. Belinis. 16. J. Andruška nuo D. L. K. Vytauto kareivių kalbējo apie jaunimo išsilavinimą. 17. J. J. Medistavičia nuo lietuvių beno kalbējo apie muziką. 18. S. Korsikas ir S. Grigaliunas atliko duetą —„Mylim mes tēvynę''. Publikai tas duetas labai patiko ir ji rankų plojimu iššaukē atkartoti. 19. Bizauskas nuo S. Daukanto dr-jos kalbējo apie gamtos įstatus. 20. P. Varna nuo TMD. choro kalbējo apie dailą ir teatrą. 21. Padēkavonē, —kurią išreiškē draugijos prezidentas W. Lumas. 22 Šv. Kazimiero Giedorių dr-ja ant užbaigos, visiems atsistojus, sudainavo Lietuvos Himną—„Lietuva, Tēvynē musų''. Jos vedēju yra vargonininkas V. Stasevičius. Tuomi užsibaigē vakaras. Žmonių buvo daug; laike prakalbų jie užsilaikē prastai. Visi liko užganēdinti iš prakalbų

Garnupis.

CLEVELAND, OHIO.

Nēr to šventadienio, kad pas mus nebutų surengtas kokis nors lietuviškas vakaras. Birželio 7 d. Lietuvių Teatrališko Choro Drstē surengē teatrą. Artistai mēgējai pirmu kartu pastatē ant scenos Cleveland'e Viduno dviejų veiksmų komediją — „Jonukas mergų bijąs''. Tai yra vaizdelis, paimtas iš Prusijos lietuvių jaunimo gyvenimo.

Lošimas buvo atliktas gan silpnai ir, žinoma, menką padarē įspudį ant žiurētojų.

Paskui choras sudainavo keletą lietuviškų dainų. Apart to buvo dar pasakytas monologas, kuris taipgi buvo išpildytas silpnokai.

Publikos buvo neperdaugiausia, bet ir buvusieji užsilaikē gan trukšmingai.

Galop buvo skrajojanti krasa. Griežē lietuvių tautiškas benas.

Turiu dar pridurti, kad clevelandiečiai nesurengia nei vieno vakaro be svaiginančių gērimų. Per kiekvieną vakarą išgeriama stebētinai daug svaigalų. Žinoma, tankiai prisieina ir policiją pagalbon šaukti. Vertētų Clevelando lietuviams visą alkoholio baisumą suprasti ir pažvelgti, kaip daro vakarus bei pasilinksminimus blaivininkai.

Vincentas Jonas.

SIOUX CITY, IOWA.

Beržēlio 3 d. iškilo skerdyklų darbininkų streikas. Skerdyklose daugiausiai dirba lenkai, lietuviai. Prmausia sustreikavo Armouro Co. darbininkai — jie pareikalavo 30 c. į valandą; paskui metē darbą ir „Cudoby Packing Co.'' darbininkai. Išviso streikierių priskatoma ape 1,500 ypatų. Kaip iškįla Sioux City skerdyklų streikas, tai tuojaus So. Omaha'os Nebr. skerdyklų darbdaviai, bijodami, kad ir jų darbininkai nesustreikuotų, tuojaus iškabina prie skerdyklų vartų pranešimą, kad jie darbininkams uždeda vieną centą daugiau; taip tie vargšai darbininkai džiaugdamiesi tuom ventu varo darbą tolyn.

So. Omahos skerdyklu darbininkai gyvena gan skurdžiai; jie pereitą metą gaudavo tik 18 c. į valandą. Ačiu Sioux City darbininkams, ir So. Omaha'os darbininkams lieka paaukštinta mokestis.

Kaip tik beržēlio 3 d. Sioux City iškilo gyvulių skerdyklose streikas, pradējo ir So. Omahos darbininkai apie ką-tai kalbēti, bēt, žinoma, darbdaviai suras tam tinkamą vaistą. Taip, nuo beržēlio 9 d. jie gaus jau po 20 centų į valandą.

Kipšas iš pakapio.

WATERLOO, IOWA.

Dirbantieji geležies liejiklose darbininkai, — unijistai norējo greitu laiku išeiti streikan, bet dagirdę apie tai darbdaviai pasižadējo be streiko išpildyti darbininkų reikalavimus. Darbininkai sutiko dirbti toliau. **Bai—Bai.**

PHILADELPHIA, PA.

Cukernēs streikieriai laikosi tvirtai. Nors silpni cukernēs darbininkai išējo ant streiko, bet juos pergalēti, kompanijai pasirodē negalima. Iškarto kompanija manē, kad užtraukus policiją bus galima darbininkus išblaškyti ir priversti juos grįžti į darbą, bet tas negelbējo; darbininkai, nors daužomi ir areštuojami, laikosi tvirtai ir pasiryžo kovoti ligi galutino išlaimējimo. Kompanija, matydama, kad su pagalba policijos negali sulaužyti tarp darbininkų solidariškumo, papirko agentus, kurie vaikščiodami po stubas, kalbino darbininkus ypatingai lenkus, kad grįžtų į darbą. Ne visur tiems agentams pasisekē; bet buvo ir tokių, kurie prižadējo ant paskirtos dienos grįžti į darbą. Cukernēs užveizda, išgirdęs, kad jau keletas silpnadvasių prižadējo grįžti į darbą, labai nusidžiaugē ir tuojaus pranešē į kompanijos centro ofisą. New Yorkan, kad jau streikas sulaužytas, ir paskelbē angliškuose laikraščiuose, kad streiko jau nēra ir kad darbininkai prie darbo. Bet per anksti nabagēlis nusidžiaugē, o gal jis ir manē, kad darbininkai subēgs į darbą ir kad jis vēl galēs gert darbininkų prakaitą ir kraują. Darbininkai suprato tą apgavystę, ir tą pačią dieną, kada kompanija manē pradēt dirbti, visi kaip vienas — lietuviai, lenkai ir rusai, vieton eit dirbti, išējo ant pikietų ir neleido eit dirbti skebams, o katrie neklausē, tai tiems ir iš dangaus biro akmeninē „manna'' ant galvų. Tuomi darbininkai parodē savo išnaudotojams, kad jie suvis nemano grįžti ant senų išlygų, nes darbininkų dvasia ant tiek yra pakilusi, kad jie pasiryžo stovēti patol, pakol nebus pripažintos jų tiesos.

Dokų darbininkai, kurie jau iškovojo sau geresnį buvį, atjausdami streikieriams, per savo komitetą pranešē cukernēs užveizdai, kad jie atsisako išimti cukrų, kuris bus atvežtas į Sprekelio dirbtuvę. Taigi nēra abejonēs, kad streikas bus laimētas, nes jau krautuvēs tuščios, o daugiau cukraus nēra kam padaryti, nes skebų yra tik keletas, o ir tie patįs pameta dirbę, nes supranta, kad prieš minią alkanų žmonių negalēs atstovēti. Daug butų lengvesnē kova, kad visuomenē atjaustų streikieriams. Jau daugelis išstovējo 6 savaites, reikalauja piniškos pašalpos, nes neturi iš ko pragyvent su šeimynomis. Taipgi butų labai naudinga, kad lietuviškų laikraščių redakcijos, prisiųstų nors po keletą egzemplioriu savo laikraščių, nes, išskiriant „Kova'', kuri mus rēmē iš-pat pradžios ir „Pirmyn'', kuris irgi pradējo mums atsiųsti kitokių laikraščių dar negavom; nejaugi jie neatjaus musu kovai už buvį. Aukas ir laikraščius malonēkite siųsti per „Kovos'' redakciją — 1815 E.Moyamensing ave, o laiškus sekretoriui J. Grigaliunui — 316 Wharton Str., Philad., Pa.

Presos komitetas —
K. Maknavičius,
R. Merkis,
J. Žukauskas.

No. 24.

Iś S. L. R.-K. A. XXVIII Seimo.

(Užbaiga.)

V Sesija. Atidarius penktą sesiją perskaityta keli pasveikinimai bei pradēta svarstyti vidurinius organizacijos reikalus, t. y. pomirtinių klausimas. Po to prieita prie emigrantų klausimo. Iš tulų pasiaiškinimų teko sužinoti, kad SLRKA. moka savo atstovui, kuris yra prie slavų emigrantų namo, $40.oo, algos, rodos, mēnesiui. Priegtam nutarta išmokēt jam 100 dol.

Lietuvių kolonizacijos klausimas. P-as A. Martus, kuris, kaip žinoma, nuo senai rupinasi lietuvių kolonizacijos klausimu, prašo Seimo, kad jam pavelytų prabilti į delegatus ir užinteresuoti juos tuo klausimu. Seimas daleidžia jam kalbēti. Trumpoje kalboje į delegatus jisai nurodo, kad butiniausias lietuvių šiandieninis reikalas — tai rupinimasis kolonizuoti lietuvius tam tikrose, tinkamose kolonijose. Ir jisai ragina delegatus, kad jie išsirinktų iš savo tarpo atstovus, kurie važiuotų apžiurēti farmas Connecticut valstijoje, ant kurių apsigyvenęs nemažas burelis lietuvių.

Pabaigus p-ui Martui savo kalbą, pirmininkas paprašo jo, kad jis apleistų ant tulo laiko, ligi apsvarstys kolonizacijos klausimą, salę.

Pradējus tą klausimą svarstyti vieni išsireiškē už, o kiti prieš tai. Kun. Augustaitis, kuris nesenai atkeliavo Amerikon iš Fribourgo, Šveicarijos; jisai tarp kitko pabrēžē, kad lietuvių Amerikoje kolonizuoti neverta, nes tai reiškia stengimasi perkelti Lietuvą į Ameriką. „Tauta'', sako jisai, „kaipir medis perkeltas į kitą vietą, nudžiusta''. Kun. Augustaitis geriau velyja lietuviams dirbti įvairiose dirbtuvēse, taupinti pinigus ir už kiek laiko grįžti Lietuvon. Pagrįžę gi į Lietuvą gali prisidēti su savo pinigais prie Lietuvos draugijų, kurios rupinasi išpirkimu žemēs nuo lenkų ir rusų.

Įnešus kun. Matulaičiui liko išrinkti atstovai žemēs apžiurējimui. Atstovais išrinko šiuos asmenis: kun. V. Matulaitį, J. Kovą ir J. Riktoraitį.

VI sesija. Kningų peržiurējimo komisijos raportas. Kningų komisija savo raporte paaiškino, kad kningos vedamos gerai, tik sena metoda. Priegtam komisija nurodē, kad turksta tulų originalių bilų, pagal kurias tikrai butų galima sužinoti, kiek ir už ką išmokēta. Delei to įnešta, kad ateinantin seiman butų priduotos visos išmokesčių bilos.

Pakēlus klausimą: ar reikia šio seimo veikimą paskelbti angliškuose laikraščiuose? vienas delegatas nurodē, kad nereikia, nes esą užtektinai ir lietuvių reporterių, kurie aprašę seimo veikimą patalpins tas žinias lietuviškuosna laikraščiuose. (Seime buvo reporteriai nuo šių laikraščių: „V. Liet.'', „Tēvynēs'', „Draugo'' ir „Žvaigždēs''. Kun. Matulaitis pataria Presos Komitetui susižinoti su anglų laikraščių reporteriais ir perduoti jiems žinias, nes lietuviški reporteriai kai aprašysią Seimo veikimą, tai beskaitant „net ausis linksią''. Toksai jo išsireiškimas išdalies charakterizuoja „puikią'' seimo tvarką. Ir labai gaila, kad nē vienas lietuvių laikraščių reporterių, kurie dalyvavo Seime, nemoka stenografijos. Mokant stenografiją but buvę galima pasišvęsti ir aprašyti visą seimą ištisai. Iš tokio aprašymo busintieji seimininkai galētų pasimokinti kaip nereikia seimo vesti ir to, kad labai nepatogu, iš šalies žiurint ir klausant, kai visi delegatai sykiu kalba. Jei stigo šitam Seimui geros tvarkos kalti už tai patįs delegatai, kurie nemoka tinkamai elgtiesi bei visokius niekus plepa. Pavyzdin, aiškinama, jog Susiv. čarteris bus galima Massachusetts valstijoje tik tuomet užregistruoti, jei Seimas išrinko komisijon paprastus žmogelius. Advokatas esą visai nereikalingas. Paprastas žmogelis geriau prie valdžios galēsiąs prieiti ir užregistruoti čarterį. Ir tam panašiai tuli delegatai aiškino bei rišo kai-kuriuos klausimus.

Kalbant apie konstitucijos spausdinimą, iškįla tikri barniai. Kun. Milukas Susiv. Centro Valdybą, kuri rupinosi konstitucijos spaudos reikalais, pavadina vešai šai „grafteriais''. Mat, konstituciją spausdinant „Draugo'' spaustuvēje užmokēta $160.oo daugiau. Kita spaustuvē tą patį darbą esą butų už pigesnę čienią padariusi.

VII sesija. Septintą sesiją atidarē 9 val. ryto, 5 d. birželio.

Skaitymas atsiųstų Seimui linkējimų.

Įnešta rinkti Seimo vedējo pagelbininką. Diskusijos. Vieni nurodo, kad jisai padēs vesti geriau Seimo reikalus, kiti gi priešinasi ir nurodo, kad vice-pirmininkas nereikalingas. Balsuojama. Didžiuma balsų išrinko vice-pirmininku kun. S. Strucką.

Priējus prie įnešimų svarstymo, Seimo vedējas, p. Krušinskas, paduoda sumanymą, kad svarstant įnešimus butų leista kalbēti 3 už ir 3 prieš įnešimą. Tasai įnešimas didžiuma balsų priimtas. Salēje trukšmas. Kun. Matulaitis sumano, idant seimo vedējas įsitaisytų didelį kujį, su kuriuo sudavus į stalą visi turētų nutilti.

Įnešimų komisija praneša, jog po Pittstono kuopos įnešimais nēra kuopos valdybos parašų ir delei to tos kuopos įnešimas atmesta. Po diskusijų ir ginčų nutarta atiduoti tuos įnešimus Pittstono kuopos delegatams.

Toliau įnešta, kad Susivienijimas savo lēšomis išleistų kasmetas kalendorių, kuris butų duodamas sąnariams ir tarp žmonių platinamas. Kitas įnešimas, kad išleisti Susiv. historiją. Kalbant apie historiją išsiaiškino, jog jau pernai buvo paskirta 100 dol. premija už historijos parašymą, bet niekas jos neparašęs. Priegtam įnešta ir liko priimta, kad Susivinejimas savo lēšomis, kurios bus imamos iš Tautiškų centų fondo išleistų kasmetas po porą populiariškų brošiurų. Už brošiuros parašymą honoraro paskyrē 100 dol. Nutarta apie tai paskelbti visuose lietuvių laikraščiuose, o yapč Lietuvos. Jei nebus galima gauti tinkamų rankraščių, tai busią galima nupirkti kokį, katalikams tinkamą veikalą, išleistą Lietuvoj ir jį sąnariams išdalinti. Parupinimui ir atspausdinimui brošiuros išrinkta literatinē komisija, kurion įējo šie kunigai: A. Milukas, V. Matulaitis ir S. Struckus. Bet, reikia pridurti, kad to veikalo išleidimui, priskaitant ir honorarą, spaudą ir kitas išlaidas, paskirta nedaugiau, kaip 400 dol.

Perstatant kandidatu į Literat. Komisiją, tarp kitų buvo perstatytas ir p. J. Kovas iš Waterbury, Conn. Kun. Milukas, iš progos

Sociališka Revoliucija.

1685 metuose, — sako Macauley savo „History of England''—Anglijoj buvo kvailiai, kurie tiekpat kietai priešinosi įvedimui naujo gatvių apšvietimo, kaip kvailiai XIX šimtmečio priešinosi skiepijimui, kuris apsaugotų nuo džiovos, arba geležinkelių pravedimui. Henry Maine paduodamas šitą ištrauką, kartu tvirtina, kad panašus „kvailumas'' Gamtiškas žmonijos stovis,—sako jis,—tai nėra proyra pilnai normališkas žmonijoje apsireiškimas. greso stovis. Jis apsireiškia ne žengime prie permainų, bet, priešingai, pasistengime visad likti ramiai, ant senosos vietos. Visuomenės nepakrutinimas — tai taisyklė, krutėjimas bei judėjimas—išėmimas. Permainų pakentimas ir persitikrinimas, kad jos atneša visuomenei bei atskiroms ypatoms naudą, apsireiškia tik tarpe visai mažos žmonijos dalies, bet ir tarp jos šitas apsireiškimas užsiviešpatavo naujasniuose laikuose. Šitas augščiau paminėtas rašytojas išaiškina tą žmonių prisirišimą prie senovės įpročio spėka. Žmogus lengviausiai išpildo tą, ką jis perėmė nuo kitų palikimo prityrimu, kaip pavyzdin, vaikščiojimą, krutinimą pirštų, — sunkus jam yra tas veiksmas, kurio išpildymui jis visai mažai turi prityrimo arba neturi jokio prityrimo, kaip jojimas ant arklio ar važinėjimas ant pačiužų. Panašus priešingas atsinešimas prie visų sociališkai-politiškų naujų permainų ir tvirtas prisirišimas prie viso to, kas perimta iš praeities, iš senesnių laikų. Tas viskas reiškia, ant kiek silpnai perima žmogaus psichika naujus įspudžius, ant kiek netikę smegenįs, idant apriepti naujas idėjas, ant kiek, galop, nėra gabumo eiti minties srityje naujais keliais. Delei to visad galima patėmyti pasistengimas surasti naujiems įvedimams bei permainoms gyvenime pagrindą jau esančiame dalykų stovyje, visiems paprastose pažvalgose. Tik priaugančios kartos kurioms naujos idėjos įskiepytos dar jaunystės dienose, sutvirtina tolimesnį tų idėjų ir įvairių naujų įstaigų plėtojimos.

Vienok tas „intensiviškas konservatizmas'', apsireiškiąs tarpe didžiosios žmonijos dalies, visai neprašalino evoliucijos veikimo, kaip matomai, mano Maine, ir net tose šalyse, kurios iki šiol buvo laikomos už, taip sakant, suakmenėjusias šalis. Indijos gyventojų masė, — sako Maine, — visai skersai žiuri ant kiekvienos permainos, nes mato joje kenksmingą jų gyvenimui apsireiškimą; tas yra paprastas dalykas tokiame sociališkame kune, kur tvirtai viešpatauja luomų bei kastų įstaigos ir tvarka. Chinai, anot jo nuomonės, ne tiktai priešingi visokių reformų pasistengimams, bet stačiai su pasibjaurėjimu ir panieka žiuri ant kiekvienos permainos, apsireiškiančios žmonių gyvenime.

Naujausieji atsitikimai aiškiai parodė visą panašių pažiurų silpnumą. Ir tuose kraštuose apsireiškė žengimas prie permainų, prie gyvenimo atnaujinimo. Ir čia ilgai viešpatavęs apviržimas bei stovėjimas ant vienos vietos permainė savo elgimasi budą ir tvirtai pastumėjo žmonės stverties už reformų, kurios dabar tenai ir pravedamos. „Mes kovojam,—pasakyta viename revoliucijoniškame manifeste, isleistame Sanchajuje, už tą, už ką kada-tai kovojo britaniečiai (anglai), už ką kovojo amerikonai, už ką kovojo Francija. Mes kovojame už tą, už ką kiekviena tauta, užsitarnavusi šitą vardą, kovojo savo laike. Mes kovojame už tą, idant ištiesų buti žmonėmis šitame pasaulyje. Mes kovojame delei to, kad prašalinti tą visus kankinančią, ištvirkusią, tironišką tvarką, kuri taip paniekino ir nužemino Chiniją.

Asmeniška reformų antipatija, kuri taip žymiai apsireiškia paskutiniame Maine'o veikale (jei neskaityti pomirtinio jo veikalo — „Tarptautinės tiesos''), kuris pirmesniuose savo raštuose mok sliškai prirodinėjo evoliucijos idėjos svarbumą, — šita staigu pas jį apsireiškusi 1885 m. (turbut delei tada pakeltos Gladstono agitacijos priešais lordų palatą) antipatija apvilko jam akis kaslink atsinešimo prie tų pasistengimų įvykdinti permainas, kurias jis pats pripažįsta charakteriškais naujųjų laikų apsireiškimais. Ir senovės laikuose, net labai tolimuose, neapsireikšdavo, kaip parodė patsai Maine, pamatinės permainos po priedanga nejudinamos visuomenės tvarkos, su pagalba fikcijų (išmislų) bei praplėčiančių ar susiaurinančių išaiškinimų viešpatavusių tada įstaigų bei papročių.

Tokiu budu, pirmyneiga tiesų bei valstijų institutų neperstojančiai veikė ir tada, nežiurint ant naivio pasitikėjimo apie nepakrutinamą tvarką. Naujausiuose laikuose visi pasistengimai įvykdinti permainas bei reformas kulturiškuose kraštuose apsireiškia pilnai atvirai, ir pasiremiant ant tradicijų negalima jų nei teoretiškai paskelbti netikusiomis ir netiesotomis, nei praktiškai prašalinti jas iš šio pasaulio.

Rimtas ir objektiviškas šitų visų apsireiškimų gvildenimas priveda prie išvedimo, kad žengimas prie permainu, prie reformų ne tik anga kulturiškuose kraštuose, bet kad jis, kaip ir fiziškų kunų krutėjimas, valdosi tiesomis, pagreitinančio žengimo bei krutėjimo. Daug tukstančių metų, sako Norman Endžel skiria mus nuo tų laikų, kada Didžiosios Britanijos (Anglijos) gyventojai buvo paprasčiausiais laukiniais žmonėmis, — mažiau šimto metų praėjo nuo to laiko, kaip tos šalies žmonės prielankiai žiurėjo ant vergijos ir tikėjo visokioms „čerauninkėms''. 1775 m. vergija dar skaitėsi reikalinga Anglijos gerovei įstaiga. Praėjus 50 metų vergija liko jau pripažinta didžiausiu negerumu žmonijos gyvenime, ir ta permaina, daugiausiai, įvyko padėkavojant intelektuališkam dviejų—trijų ypatų veikimui. Bet ir abelnai imant, kaip parodo Endžel, žmonija laike paskutiniųjų 2,000 metų persimainė daugiau, negu laike seniau praėjusių šimtų tukstančių metų, o laike paskutinių 100 metų galbut daugiau, negu per pirmiau praslinkusį 2000 metų periodą.

Visas svarbumas tame, kad prie šitos permainos prisijungė daugiausiai atsilikusios tautos, sudarančios žymią žmonijos dalį, kurioms, kaip mes augščiau matėme, buvo priskaitomas gamtiškas, prigimtas permainų bei reformų neapkentimas visuomenės gyvenimo sferoje.

Keletą žodžių apie visuomenės gyvenimo išsivystymą Japonioje. Šitas kraštas, kalbant Beizigo žodžiais, padarė didelį šuolį nuo viduramžių į naujųjų laikų periodą ir, kaip iš viso matyti, be jokios del savęs skriaudos. Šitas nepaprastas sutrumpinimas išsivystymo kelio, kurį praėjo Japonija, buvo galimas vien tik padėkavojant tam, kad beveik visa to krašto gyventojų masė maitinosi dvasišku bei protišku maistu, nors ir po chinišku apsiautu, ir tas jau buvo pamatu žengimo prie kulturiško kilimo — protiškas darbas buvo tvirtais įrankiais, su kurių pagalba buvo perimtos bei pagamintos naujos idėjos, ir tik nepasitaikė tinkama proga, kuri but pastumėjusi susipažinti su augštais kulturos vaisiais ir galutinai perimti juos. Tenai, kur dirva prirengta protišku darbu, negali buti kalbos apie greitai nokstantį visuomenės gyvenimo išsivystymą. Pakanka kelių dešimčių metų, kad perimti augštai stovinčių tautų darbo vaisius, pagamintus metašimčių eile.

Prie panašaus išvedimo kaslink stebėtinai greito perėmimo kulturos augštai civilizuotų tautų prieina, tarp ko kito, japonų rašytojas, kuris užsiėmė gvildenimu klausimo apie historiją kolonizacijos pačioje Japonijoje naujaujuose laikuose. Kulturiškų tautų historija,—sako Takaoka,—parodo, kad tautos eina vienodu keliu greičiau ar lengviau. Visą tą, ką padarė Prusija vidaus kolonizacijos srityje laike 150 metų (1640—1806), atliko tokioje-pat tvarkoje Japonija laike 14 metų (1869—1882).

Reikalinga, vienok, pažymėti prof. Heidericho nuomone, kuris tvirtina, kad išsivystymas bei pirmyneiga Japonijos atliekami visai ne taip smarkiai, kaip paprastai apie tai kalbama. Japonija, — sako jis, — kuri laike kelių tukstančių metų buvo pilnai atsiskyrusi ir apsirubežiavusi nuo kitų kraštų bei tautų įtekmės, be abejonės, padarė laike kelių dešimtmečių nepasiekiamą kulturos historijoje permainą; bet darant viską ant greitųjų, kada oficialiai tautos sluogsniai viską perdirbo ant europejiško pavyzdžio, visa liaudies masė nesuspėjo persiimti ir susivienyti su nauja tvarka, su nauja dvasia. Net patįs japonai pripažįsta (Heiderich cituoja grafo Inuije žodžius iš rinkinio „Musų tėvynė — Japonija''), kad augštesnieji sluogsniai daug greičiau rėkė progreso keliu, negu žemesnieji, ir kad yra sudarytas šiolaikinės civilizuotos ir išsiplėtojusios valstijos skeletas, bet raumenįs ir nervai dar tinkamai neišsivystė, neišsitobulino ir neprisitaikė prie jo.

(Užbaiga seka.)

Iš rusų kalbos vertė **Geidutiškis.**

Taip čionai akacijos tylios,
taip paniurę jų žiedai,
nors giedri padangių sklautai,
skaidrus debesių takai.

— Tai kodel jos čionai tylios,
niurus lapai jų žiedų?
Matau — joms nemiela, liudna,
matau — lapams jų skaudu...

Todel joms čionai nemiela
glamonėjime gamtos,
kad po jų berniokas guli
vienas pats be mylimos.

Zigmas Gaidamavičius.

RAITELIS.

Joja raitelis mišku.
Miške tamsu, nejauku;
medžiai verkia, gaudžia...
Dangų debesįs juodi,
raitą širdgėla skaudi
slėgia žiauriai spaudžia.
Girdžia raitelis niurus:
„Eikš, drauguži, čia pas mus —
„su mumis laimužė.
„Neklausysi — bus blogiau:
„Skausmas kankįs dar skaudžiau
„Tavają širdužę''.
Dairos raitelis niurus;
mato ąžuolus plikus
ir lapus po kojų.
Lapai šlama įstabiai —
jįjį šnekina tyliai...
Raitas skubiau joja.

— Neapvilsite mane,
„neklausysiu jusų, ne!
„Geriau skausmas kęsti,
„ne kaip mirti su jumis:
„dar nušvis man ateitis —
„ją mokėsiu rasti''.

Zigmas Gaidamavičius.

MYLIMAI.

(Liuosai sekta A. Mickevičių.)

Kam, mylima, mums žodžiai melagingi,
Kam reikia laimę skaldyt į dalis?
Tikiu aš tau... Ir žodžiai tie teisingi —
Ko lupos neištars, tai tą supras širdis.
Tu užsirustini, kai tau aš meilės žodį
Netyčia išsitarių... užsisuki... rausti..
Kam tai?... Aš meilės nebijau parodyt,
Nes tu gryna, šventa, teisinga ir skaisti...
Iš tavo lupų skleidžias aromatas...
Ir žodžiai tie pasiekia gilumą širdies...
Gailiuosi guvasties menkumą aš pamatęs,
Ir tavyje padėjau laimę ateities!

Jaunas Vaidila.

Kazys Puida.

Laisvos Mintįs

LI.

Svirno Žvynė. Kvietkelis. Vaikų eilutės. Jono Rinkevičiaus leidinys. Vilnius 1913 m. 16 psl.

Vaikų literatūra pas mus užmesta ir rupinamos ja vien žodžiais. Tuli gi mėgina užkišti tą spragą senosios pedagogikos principų pasigaudami ir dar rugoja ant kritikos (Viltis N 31), kuomet patįs gamina nerangius ir netikusius rašinius.

„Draugjos'' kritikos neskaičiau, tad nežinau už ką pyksta Svirno Žvynė ant recenzento. Iš savo pusės kiek plačiau paimsiu šį rinkinėlį, vaikams skiriamų eilių, nes matau jo klaidas ir neprietekllius ir nenorėčiau, kad tokia „poezija'' pakliutų į musų vaikų rankas ir išmažumės nugąsdintų juos nuo tikrosios poezijos.

Visų-pirmiausia Svirno Žvynė, matomai, visiškai nenuvokia vaikų literaturos uždavinių ir neturi jokio supratimo apie „vaikų'' poeziją. Plačiau apie tai kol-kas nekalbėsiu, tikiuosi apie tai ilgainiui kitoje vietoje pabyloti. Imsiu tiktai Svirno Žvynės „poeziją'' ir nurodysiu jos visišką netikimą musų vaikams, kaipo neišlaikančią beveik nėvieno naujausios pedagogikos reikalavimų, ir ne tik naujausios pedagogikos, bet ir iš poetinio atžvilgio ji tinka greičiau saldainių popieriukams, ar kitos rųšies pramonei papuošti, bet niekuomet ne vaikų jautrioms sieloms gadinti.

Visų-pirmiausia naujoji pedagogika nesugrąžinamai atmęta moralą ir moralizuojantį rašinį kaipo auklėjimo bei dorinimo akstiną. Musų gi autorius jo tvirtai prisilaiko:

— Kaip uždirbsiu šiek-tiek aukso,
Tarnaudamas saviesiems,
Žymią dalį savo turto
Paskirsiu bėdniesiems. (4)

Gaila, kad Lietuva ne Klondaikas — aukso joje kol kas dar nekasama! Ir ligšiol „aukso'' dar niekas saviems „tarnaudamas'' neuždirbo. Ir tie, kurie saviems tarnauja, ne del aukso tarnauja. Svirno Žvynės įvedama naujo principo — nihil sine aureo! — su kuriu vargu begu dargi moralizuojanti literatura besutiks.

— Kuogreičiausia šeimininke
Aš norėčiau tapti,
Kad visiems išalkusiems
Galėč' duoną kepti.

Kokia „prakilni'' mintis, o dar prakilnesnis noras!?

— Mokytojas ašen busiu,
Mokyklą man duokit,
Nes tamsuolius vargdienėlius
Skaityt noriu mokyt. (4)

Žodžiu, Svirno Žvynės mokykloje sėdi nepilnamečiai seniai, visokių „augštų'' norų kupini, tiktai veikimo užsidegę. Viena bėda tik tame, jog jie dar nesuskubo nuo žemės atąugti.

Dieve brangus! Testi sveiku
Ma tėtis, motutė
Ir kad dideliu užaugtum
Ir aš ir sesutė (5)

Tai stilistinis perlas iš Švino Žvynės poezijos. Paduodu tokių perlų dar daugiau:

Kai ašen supykstu
Su savo sesele,
Nedrįstu pasveikint
Mažutės rutelės. (6)

———

Pabalnosiu žirgą,
Žirgą bėrąjį,
Iškrisiu, išjosiu
Greit, kaip sakalas! (14)

Kam buvo Svirno Žvynei besėsti vaikų poezijos balnan, kad iš jos „iškristi'' kaip sakalas? Bereikalo tik sugadino popierį, išeikvojo leidėjo pinigus, kurie daug naudingiau galima buvo kitiems spausdiniams sunaudoti.

Specialiu gabumu sudarkė Svirno Žvynė Kononickienės, Kolcovo, Pleščejevo ir net Lermontovo (vertinį) poeziją. Lyg tyčia, o juk gerų norų vedinas, pagamino vaikų poezijos rinkinėlį, kurio save ir gimtąją kalbą gerbiąs mokytojas neprivalo leisti mokyklon.

Paduoti tasai rinkinėlis vaikams, kurie taip arti liaudies poezios stovi ir dar pilnai po jos įtekmės tebestovi — reikia turėti daug drąsos, o dar daugiau nenuovokos.

Nėvienų eilučių iš to rinkinėlio vaikams negalima paduoti, nes arba moraliai, arba nerangia ir netaisyklinga kalba nupiešti gamtos reginiai — visa tai tik atima norą išmokti ko-nors vertesnio. O musų jaunimas, ypač mokiniai, labai mėgia poeziją. Pastebėjau tai išguldinėdamas lietuvių kalbą Šiaulių gimnazijose ir menu, nemenkesniu poezijos pamėgimu atsižymi ir musų liaudies mokyklų mokiniai. Tiktai reikia duoti jiems tai, kas tinka; reikia pratinti jų neišlavintasai skonis prie tyrosios poetinės grožės.

Neįtariu Svirno Žvynės norėjusios šlamštą, iš literačio atžvilgio, pagaminti — ne. Gerų norų vedinas rašė tas savo pernegudrias iš visų atžvilgių eilutes, bet nė dovanos, nė mokėjimo, nė pedagogikos naujųjų reikalavimų neatsirėmė, todel ir išėjo nenkniekis, apie kurį nė tiek rašyti nevertėjo. Pykti gi ant kritikų už „subarimą'' — nėra ko. Reikia susirasti savyje užtektinai civilės drąsos ir atvirai pasisakyti: — nepajiegiu — tad ir nejudįsiu daugiau plunksnos. Tedarie, geriau už mane sugebą.

Tai butų buvę daug gražiau, negu kad skųsties per „Viltį'' visuomenei: — „Draugija'' mane išbarusi''!

BARONO MIUNCHHAUZENO KELIONĖS PRIETIKIAI.

I.

Galop išsiruošiau kelionėn į Rusiją. Tai buvo pačiame žiemos viduryje. Žinoma, ėjau ne pėsčias — raitas jojau; bet buvau taip lengvai apsirengęs, kad, jojant tolyn į šiaurę, greit pajutau kokįtai negerumą, kuris po kiek laiko perėjo į virpulį — tartum drugys pradėjo krėsti. Baisu apie tai net pamislyti...

Kiekvienas gali sau persistatyti, kaip turėjo jausties silpnas senukas, atsiduręs tokiame nemaloniame ore, kada apart žiauraus šalčio, kaip sakoma, dangus su žeme sulipęs, o jam reikia vargti Lenkijos tyruose, niekur nematant jokios pagalbos ir neturint kuom tinkamai pridengti savo kuną.

Taip, tai buvo stačiai apgailėtinas mano padėjimas, — manau, kad net raguotas kipšelis ant manęs vargšo žiurėjo su pasigailėjimu. Tartum, kad net širdis kune sušalo, ir aš, nebežinodamas ką daryti, ankštai apsisiaučiau savo apdangalu ir apie ką-tai giliai užsimąsčiau. Tik štai staigu suskambėjo iš dangaus balsas: „Tąs tavo vargas neturi likti neapkainuotu...''

Kata tas mano vargas liks apkainuotu, — maniau sau,—o dabar juk nestovėsi ant vietos—reik joti pirmyn ir dar daug visko iškentėti...

Taip, suspausta širdimi, perimtas kokių tai skaudžių bei sunkių minčių, jojau, kol dangų ir žemę neapsiautė gili nakties tamsuma. Negalima buvo niekur nei matyti, nei girdėti kaimo bei sodžiaus šeuklo. Visą kraštą dengė gilus sniegas. Po kiek laiko aš galutinai išklydau iš tikrojo savo kelio.

Jausdamas didį nuovargį, nusėdau nuo arklio ir tuoj ji pririšau prie kokio-tai kabio, kuris buvo panašus į medžio nulaužtą šaką, kuri buvo išsikišusi iš-po sniego.

Del viso pikto išsitraukiau iš kišenės pistoletą, tvirtai priglaudžiau jį prie krutinės ir netoli nuo arklio atsiguliau į sniegą... Praėjo kelios minutės, ir aš užmigau tokiu saldžiu, o kartu ir smarkiu miegu, kad mano akįs neprasimerkė iki tol, kol graži

dienos šviesa nepradėjo žadint visą gamtą iš miego... pabudau ir pradėjau dairyties.

Ką gi jųs manote? Kaip aš nustebau, kada atbudęs pamačiau, jog guliu ant kapinių kokiame tai dideliame sodžiuje! Apsižvalgęs į visą rinkį, išpradžios niekur nemačiau savo arklio, kuris ypač man buvo brangus; tik praslinkus kelioms minutėms, išgirdau jo žvengimą, bet iškart nesupratau, kame dalykas — balsas girdėjosi iš viršaus. Kada gi aš pakėliau augštyn savo akis, tuoj pamačiau, kad jis buvo pririštas prie bažnyčios bokšto smailagalio ir stebėtinai keistai kiburiavo ant oro.

Tik dabar aš perpratau, kaip tas viskas atsitiko — kokiu budu aš atsiduriau ant kapinių, o mano arklys — ant bažnyčios bokšto. Naktį, kada aš sustojau ant „nakvynės", visas tas sodžius buvo apdengtas sniegu, taip kad visa ta apielinkė išsirodė lygiais, lyg balta drobule apdengtais laukais. Man giliai miegant, staigu persimainė oras. Sniegas tirpo labai smarkiai ir vis leidosi žemyn, — su sniegu leidaus žemyn ir aš, bet milžiniškas miegas nedavė to man pajusti. Galop sniegas, visai suminkštėjęs, visai nusileido prie žemės, o toliau—ir ištirpo. Šitas kabis, kurį aš paskaičiau už nulaužto medžio šaką ir prie kurio pririšau savo arklį, pasirodė buvusi visai ne šaka, o bažnyčios bokšto kryžiaus galas, kurio aš nakties laiku visai nepažinau

Nežiurint ant tokio stebėtino ir gan įdomaus prietikio, neturėjau laiko likti čia ilgiaus, idant viską plačiau apmislyti ir ištirti; paėmiau savo pistoletą ir iššoviau į vadį, kuria buvo pririštas arklys prie bokšto kryžiaus galo. Ant laimės pataikiau labai gerai, ir mano arklys, tartum paukštis, smarkiai nusileido ant žemės. Paglostęs ir sustrajijęs savo arkliuką, sėdau ant jo ir, dar kartą apžvelgęs visą apielinkę, tęsiau toliau savo kelionę...

Iš vokiškos kalbos vertė **Geidutiškis.**

Sofija Čiurlionienė (Kymantaitė).

DAILĖS PRASMĖ GYVENIME.

Tų jausmų ir minčių jieškodami, klausiame, **kas** pasakyta. Bet jeigu žiurėsime tik į tai, **kas** pasakyta, tai lengvai gali atsitikti, jog pavadįsime dailę tai, kas visai neturi teisės taip vadinties. Pačioje užmazgoje, ten, kur prasideda dailė, matome jau rupesnį ne tik **kas** pasakyta, bet ir **kaip** pasakyta, ar padaryta. Šitas **kaip** arba forma (lytis) yra neperskiriamai suaugusi su tuo, **kas.** Ji lygiai svarbi, kaip ir pirmoji, o kad aiškiai matoma — pasirodo, jog nesykį užtemdo akis ir nori viena viešpatauti — delto atsiranda tuštumas. Pas mus, Lietuvoje, to tuštumo, laime, nėra; forma (išskyrus kelis žmones) taip mažai vertinama, jog per tai ir turinys visai nustoja vertės.

Peržiurėję „musų" lietuviškuosius veikalus lengvai suprasime, kiek tas „kaip padaryta" yra privalomas, jeigu veikalas nori buti dailės veikalu. **Truksta to dailumo formoje ir mintis palieka tarytum paukštis be sparnų. Kaip gaila, kad be sparnų, ji nepalekia — taip gaila lygiai, kad mintis, jausmas nežavėja formos tobulumu — ji neveikia.** Juo ji gražesnė, juo labiau jos gaila, kad neveikia. Žiurėdamas amžius pergyvenusius dailės veikalus, nežinai, kuo labiau stebėties — gėrėties ar turiniu ar forma — ir patėmiji palengva, kad tuodu dalyku taip susilieja, susijungia, kaip dvi privalomi gyvybės dali. Atimk vieną — nebegyvuos kita.

Iš čia kįla dailininkų nuomonė: Dailės atžvilgiu gėlė gerai padaryta — bus vertesnė, negu blogai padaryta Maddonna. Bet gerai padaryta Madonna — bus vertesnė, negu gerai padaryta gėlė.

Prispaustas ar pavergtas tėvynės išvaduotojas yra mums visados gražus, bet jeigu jo darbus pasakos kas, neturėdamas jokios vaidintuvės, nemokėdamas vartoti gražių sulyginimų ir kitų figurų, tai to gražumo nejusime, pavadįsime vien sausu išdėstymu ir pasigailėsime sudarkytos prakilnios minties.

Į musų vaidintuvę įkibs daug greičiau ir greičiau pasigėrėsime nors mažu žvirbliuku, kurs iš lizdo iškrito, jeigu poeta nupieš nesigailėdamas žodžių, varsų ir žinodamas žodžių gelmę. Iš čia išvedimas, jog menka mintis — gera forma — gali buti dailės veikalu, bet gražiausia mintis — apvilkta menka forma — negali nė mėginti buti dailės veikalu.

Taigi dailės veikaluose yra sątikis turinio su forma; bet yra dar vienas butinas dalykas nuolatiniame sątikyje su dviem pirmaisiais tai — medžiaga. Apie medžiagos svarbumą specialistai daug kalba, pirmoje net vietoje ją stato. Paimkime toki mažą dalykėlį, visiems mums gerai žinomą. Tarptautinių musų ornamentų turime tulpę; tą pačią tulpę turime medyje, tą pačią — audekle, tą pačią —o kitokią. Ir pasirodo, kad iš medžio į audeklą per kelti negalima; padarę ta, gausime dalyką nemalonų-gadinantį, drumdžiantį sątaiką, kurią patėmysime, kaipo butiną tarp medžiagos ir reiškiamo dalyko. Stovyla akmenyje kitaip daroma, negu ta pati stovyla žalvaryje, ir nuliejus iš žalvario taip, kaip reikia išskaptuoti akmenyje, pamatysime vėl tą pačią nesątaiką tarp medžiagos ir padirbto dalyko.

Turinys, forma ir medžiaga yra nuolatiniame sątikyje tarp savęs ir turi buti butinai sątaikoj — harmonijoje.

Taip-pat neįsivaizdįsime sau raudos, raudamos suktinio rauda, arba atbulai. Turinys ir forma — kaip ir forma su medžiaga, turi buti tokioj-pat sątaikoje.

Dabar peržiurėję sudedamąsias dailės veikalo dalis, galima iš to pasigaminti dar naują apribavimą: Jeigu turime prieš akis veikalą, kuriame turinys ir forma yra gražųs ir tarp savęs kartu su medžiaga harmonijoj — tai turime dailės veikalą. Čia kįla klausimas, del kurio prišnekėta ir prisiginčyta begalės, t. y. — turinio kokybės — arba geriau, apie ką tinka dailėje kalbėti.

Dailininkams taisykles rašo visokie teoretikai, bet tos taisyklės ir apribavimai tiek tėra geri, kiek sutinka su dailės veikalais. Jokia teorija nesutvėrė dailės veikalo, ir atžagariai, daugybė dailninkų menkai težino teoriją. Daugybė dailininkų stodami prie darbo, vsai ne žino, ką padarysią, reiškia tik savo įspudį ir upą, kuriame kokį-nors objektą yra matę. Taigi be trijų jau paminėtų sudedamųjų dalių, atsiranda dar ketvirta: tvėrėjo individualizmas, jo „aš", jo budas matyti ir jausti, tai, ką trumpai pavadįsime siela. Paimkime du portretu to paties žmogaus, abu gerai tebunie padarytu, bet skirsis tuodu tiek, kiek skiriasi tuodu dailininku, butinai kiekvienas iš jų savotiškai mano ir žiuri, ir į dirbamą veidą butinai bent kiek savęs įdės. Taigi sakoma, kad dailininkas duoda mums **ne tokį daiktą, koks jis yra pats savyje, bet tokį, kokį jis mato tą valandą.**

Taigi prie turinio kokybės prisideda dar vidujinė kokybė ir dailininko skonis.

Apie ką galima dailėje kalbėti, tegu mums pasako ne veikalai, kurie mums širdį virpina ir tarytum tolima banga atneša mums tą patį džiaugsmą, kurį jautė tvėrėjas, paversdamas kunu savo mintį. Apie ką galima dailėje kalbėti, tegu pasako tos mintįs, užžavėtos akmenyje, drobėje, popieryje, kurios gyvena stipriau ir gyventi verčia, negu daugelis gyvų kunų, žmonėmis vadinamų.

Kad aiškiau įsivaizdinus tą žmonių sutvertą gyvumą, perbėgkime keliais žvilgsniais dailės historiją. Civilizacijos historija mums sako, kad visa musų naujoji Europos kultura, tai tikras graikų ir rymiečių kulturos kudikis. Ką davė dailėje graikai, ta dailininkų tauta, pasiekusi augščiausį formos tobulumą, medžiagos supratimą. Kokią grožybę jie dailėje reiškė? Gi štai žmogaus kuno ir jo geidulių grožybę, sujungtą su gyvenimo teisėmis, kurios plaukė dalimi iš gamtos matomų įstatymų ir iš neišaiškinamos dievų valios. Po dviejų tukstančių m., kuomet ir tos pačios tautos ainiai, nebepanašųs savo protėviams, rodos, visai ne linksmieji ir laisvieji graikai, išnyko kartu su savo neapribotu gyvenimo džiaugsmu, tečiau mes juos matome gyvus. Jie į mus žiuri ir kalba iš savo Apolonų ir Venerų, Bacchusų ir Dijanų stovylų iš Sofoklo ir Platono lakštų. Mes jaučiame tą gražumą, kurį jautė graikai ne tik tame nedaugelyje veikalų, kurie pasiekė mus ištisai, bet ir skeveldrose, trupiniuose. Auksu moka muziejai šiandein už Periklo vazos šukes, už atkastą vieną marmuro ranką ar koją. Kodel? Tas įsimylėjimas į linijų gražumą, ta giliausia žmogaus pagarba savo kunui — tas jausmų ir troškimų aiškumas ir tas likimas — fatum laužantis taip džiaugsmingą gyvenimą — šit ką pasakė jie apie save savo dailėje, kurioje pasiliko tarp musų gyvent.

Žlugo graikai, puolė Rymas, nauji gaivalai ėmė į gyvenimą skverbties. Audros ir pugos, tautų kelionės ir barbarų bangos per kelis šimtmečius kankina Europą. Pagaliaus prasiblaivė dangus, žmonėse žmoniškumas galvą ėmė kelti ir vėl matome naują kįlančią dailę. Taine (Tėn) prancuzų dailės filosofas labai daug sako apie sąlygų svarbumą. Jo nuomone, keturioliktame ir penkioliktame šimtmetyje delto taip išaugusi dailė, kad dailininkų jiegos buvo remiamos materijalinėmis jiegomis. Ir iš tikrųjų, reikėjo tik talento, o tuojau prieš dailininką atidaromos buvo galiunų ir kunigaikščių durįs, bažnyčios ir pats Vatikanas. Toks buvo laimingas laikas, kad tie šio pasaulio galingieji suprato dailę ir norėjo jos tokios, kaip jiems dailininkai davė. Kame rasi tokių dailės žinovų, kaip popiežius Aleksandras VI, kaip kunigaikštis Medici (Mėdiči) ir kt.

Taigi keturioliktas ir penkioliktas šimtmetis pagimdė tokius galiunus, kaip Leonardo da Vinci, Mikolas Angėlas, Rafaelis, Botticeli.

Ką jie tepliojo? Nors sunku apimti vienu „ką" taip įvairius tvėrėjus, tečiau galima surasti, norint, tą bendrą pamatą, iš kurio jie visi išeina. Jų amžius pavadintas dailės historijoj Renaissance, t. y. atgimimo amžius. Jų palinkimų bendras ruožas tai giliausia pagarba graikų dailei, kur, krikščionijai pradėjus viešpatauti, buvo nustumta ir paniekinta, kaipo stabmeldystės žiedas. Taigi ėmė jie visa tai, kas buvo anos dailės grožybė, ir dar dėjo savo naują pasaulio supratimą, kurį jiems buvo krikščionija įkvėpus. Įėjo supratimas: palaiminto, švento, stebuklingo, įkvėpto, išmintingo ne žemės išmintimi. Todel labiausiai viliojanti dailininkus tėma — tai Panelė Švenčiausia — taip vadinama italų kalboj Madonna (mano panelė) ir tas vardas pasiliko jau visose kalbose.

Kas gali turėti daugiau ir gilesnio išreiškimo, kaip Dievo Motina? Viskas, kas dieviška ir viskas, kas žmogiška turi susilieti ir susijungti jos asmenyje. Ir visi dailininkai dirba Madonną, dargi ne po vieną. Įsivaizdina sau butas, nebutas aplinkybes, aprėdo ją taip, kaip Palestinoj Kristui gimstant niekam ir nesisapnavo rėdyties, ir duoda jai veidą tinkamiausios, mylimiausios moteriškės ir duoda jai išreiškimą, kokį tik pats gali pasiekti — augščiausį, tobuliausį. Tai buvo Italijoj taip vadinami dailės žydėjimo laikai. Rodos, kad jie pasakė viską, tečiau tuojau matome, kad gyvena ir kitos šalįs ir ta pati tepliorystė visai kitą veidą gauna, jeigu jieškosime jos šiaurėje. Sakysime Niderlandai. Ta šalis jurai plėštinai iš gerklės išplėšta, svogunų augalų šalis, kur tulpės hiacintai ir narcizai žydi taip, kaip pas mus lukštai ir burbulai, toj šalyj gamta pati pasirodė gražiausiu ir tinkamiausiu dailės turiniu. Ir štai šešiolikto ir septyniolikto šimtmečio Niderlandų dailininkai teplioja tuos nedidelius reginėlius, kame matai dažnai jurą ir laivelius su išpustomis burėmis be galo mėlyną perregimą, drėgną orą, truputį gėlių. Kartais žmonės — atsikartoja tai vėl ir vėl, ir dvelkia iš ten surus vandens ir šviesaus oro kvapas ir kartu su tuo to pajurio gyventojų siela, tolyn žiurint, ilgėsio pilna, bet rami. Ne vien tai teplioja te, bet imame tą apsireiškimą ir sustatę jį su augščiau paminėtu, matome, kaip įvairiai galima save reikšti. Ne visose šalyse matome tas pačias dailės šakas vienodai plėtojantis. Vienur varsomis mėginama kalbėti, kitur žodžiais, kas aiškiausia rodos ir suprantamiausiai, o dar kitur muzikos monais įspudžiai išliejami. Pažvelgkime ir čia, kas gali buti turiniu dailės veikalo. Paimkime tą didžiausį gyvenimo žinovą — William'ą Shakespeare'ą — ir pažiurėkime, ką sakė jis, gyvenęs prieš tris metų šimtus, o gyvas visados kiekviename jaučiančiame žmoguje. **Jis padarė didžiausią revoliuciją tuometiniame supratime, kas ir kaip galima rašyti, atmetė visa ir visa pernaują statė; į šimtą** metų francuzų dailės teoretikas vadino jį didžiu beprečiu.

Ką gi jis pasakė tame didžiausiame savo veikale Hamlete, kokios gi ten grožybės jieškojo poetas? Gi štai: amžinas žmogaus jieškojimas savęs, amžinas tas klausimas, atsistojus veidas į veidą su gyvenimu: — buti ar nebuti? — Ta sielos kančia, kuomet viskas regima, kas turi savo vietą, ne tik by-kokią vietą, bet gerbiamą, visa tai taip skaudžiai, taip griežtai prieštaruaja tam išsvajotam giliam teisybės supratimui. Buvo taip lig Šekspiro ir bus per amžius po jo. Sutikti su tuo, kas yra, ar nesutikt, kelt maištą — ar nekelt, pasilikt ar persikelt ant antrojo kranto — štai ką klausia visados. mažne visados jauna jautri širdis. Buti — ar nebuti. Kodel gi Hamletas yra dailės veikalu — reiškia didžiausią ir gražiausią žmogaus jiegą — mintį, reiškia sielą, manančią ir jieškančią savo teisybės?

Čia tas amžinas nuolatinis apsireiškimas, kad gyva siela ir tas jos matomas pasaulis tai ne vienas daiktas—tai du, dargi prieštaraujančiu. Tokias amžinas teisybes, tokias jiegas ir sielos privalumus matome ir kituose Šekspiro veikaluose, ir todel jis taip begaliniai visados gyvas, nesenstąs, nepereinąs.

Tokių-pat paslėptų sielos privalumų jieško ir kitas didžiausias poetas nebe praeities, bet musų jau laikų — Maeterlinkas. Ką sako jis? Sielos kalbasi tarp savęs lengvais, kaip šešėliai, pajautimų nepagaunamais žodžiais. Paimsiu vieną veikalą, aiškiausiai rodantį tą genijaus esybę — „Neregius".

Iš prieglaudos išeina septyni neregiai vieno regėtojo vedami, pasivaikščioję, susėda ilsėties pamiškyj. Jų vadovas jiems nieko nesako, tyli; tyli ir jie, retkarčiais vieną-antrą žodį kas taria, ir tuose žodžiuose ima rodyties, tarytum, baimė, prijautimas, jie junta kažiką nepaprastą besiartinant, sako jiems apie tai ir medžių nepaprastas šlamėjimas, ir orė vėsus dvelkimas, jie žino, tik nemato, negali kuno pajautimais sučiuopti to, ką apima pilnai vidumi. Kas tai tarp jų atsitiko? Ant kelmo sėdėdamas pasimirė tyliai jų vadovas.

Reikia tik skaityti ir tėmyti tą augantį neregių sumišimą ir išgąstį, kuomet jie žino, tai, ko visai patvirtinti negali. Ar ne tokie neregi ir mes visi čia gyvenime, kuomet balso vidaus vedami, bijome jo klausyti ir išsigandę, neramųs jieškome to matomame pasaulyje, kas mums patvirtintų musų tiesą ir jokio patvirtinimo rasti negalime. Žinoma, kaip „sveiki galvočiai" vadina tokius daiktus nervų ligą, prasimanymais. Reikia tik atsiminti, kad žmogus besiplėtodamas jautrėja ir švelnėja visuose atžvilgiuose. Seniau ponas, norėdamas parodyti tarnui nepasitenkinimą, rėžė stačiai į ausį, paskui ponas tik sako: esu nepatenkintas, dar laikai mainos, nepatenkintas ponas nieko nesako, tik pažvelgia ir dargi ir nepažvelgia — tyli, kaip tai daroma anglodžentelmano — ir tarnas jau žino; vienam nuošnukinis yra pagirtas už minkštumą, kitam tik šilkas užtektinai tėra švelnus. Kumštį užstoja žodis, žodį žvelgesys, o ateina laikas, kada ir žvelgesys yra jau labai realinis apsireiškimas, atsiranda dar švelnesnė ir tylesnė žmogaus su žmogumi kalba — sielų susitinkantieji spinduliai. Tą tai šiandien naują, jautriausią žmogaus jiegą — jausdamas pilnai jos grožybę, jos naudą augančiam žmogui—reiškia Maeterlinkas.

Įvairių įvairiausiuose dailės apsireiškimuose tukstančius pavyzdžių rastume, imame tik tuos, kurie aiškiai taip parodo tą niekuo neapribotą, neaptvertą dailės turinio laisvę. Negalima čia nepaminėt to sątikio dailės su gyvenimu, apie kurį teoretikams ir liežuvis nuskaro bekalbant. Nieko esą geresnio ir tinkamesnio dailininkai neprasimanysią, kaip tik sekti gyvenimą. Bet žurint į visą medžiagą, kurią tiek amžių toj srityj pagamino, matome, kad nieko indomesnio, stipresnio ir pilnesnio, negu gyvenimas — padaryti negalima ir besistengiant sekti gyvenimą taip-pat, kaip ir gamtą, galima pasiekti tiktai išblyškusios fotografijos, dailėje gyvenimas, kaip ir gamta yra ne tokie, kaip yra, bet kaip tuodu dalyku dailininkas mato ir jaučia — pats gyvenimas yra tik žalia medžiaga — dailė gi yra jo sinteza, tvarkoma asmens teisėmis. Juo labiau šitoji sinteza yra negirdėto ir neregėto apsireiškimu — juo augštesnė dailė. Imkime tokį pavyzdį: nuo to laiko, kaip portretai dirbami, padaryta jų neapsakoma daugybė, kiekvieno iš jų vertė ir yra tame, kiek atrastas žmogus pats jo paviršutinėje išvaizdoje, kiek išplėšta ten jam jo paties paslapties; tokiuo budu vieni iš portretų užmiršti dailėje tik šeimynoje vertinami, kitais gerėjamasi ilgiau ir plačiau, tretieji žavėja ir traukia žmogų amžina savo gyvybe, kaip Monnos Lizos Džiokondos veidas, kurį užburė drobėje Leonardo da Vinci. Čia ir pradedama skirstyti tvėrėjus į rušis.

Taigi yra genijai labai retai teateinantieji į pasaulį ir visados su nauju žodžiu, jie visados naujieną atsineša. Dažniau ateina talentai, kurie tą pačią jau tartą mintį moka savotiškai, o gražiai, giliai ir plačiai kartoti. **Jie formos viešpačiai ir todel,** supratę jos galybę, **moka geriau taikinti ir pataikinti** į žmones. Yra dar be to gabumai — didesni ir mažesni, kurie ir turinį, ir formą kartoja šiai dienai — by gyvent. Taigi genijai ir talentai tveria dailę, ją augina ir auklėja, tie gi gabumai ją populiarizuoja, platina, iškeičia į smulkų skatiką taip, kad ji jau savo veido nustoja — šit kaip drama kinematografe.

Ir yra vienas pasaulis, kuris tą dailę tveria, ir yra antras, kuris ją priima, pasiima, kaipo butinai ir ir nebutinai gyvenime reikalingą daiktą. Jei žiūrėti iš pamatų, tai tą gaminančią jiegą turi kiekvienas, tą norą gražiai padaryti apreiškia žmonės ir labai žemame kulturos laipsnyje. Tik kad daugumoje atsitikimų ta jiega baigiasi ten, kada tvarka kambaryje padaryta, reikalingiausieji daiktai, kaip antai drabužiai ir rakandai, padailinti.

Pas kitus gi tas noras tvarkos ir grožės išaugęs pereina jau į tą jieškančią ir tveriančią jiegą ir stato juos jau tame antrame pasaulyje — dailininkų. Dabar pažiurėkime, kaip plačios visuomenės visokiuose išsiplėtojimo laipsniuose į dailę žiurima ir ko iš jos norima. Plačiausiai sutinkamas supratimas yra tai, kad dailė turi tarnauti žmogui, jį linksminti — ypač muzika, šokiai, dainos; turi buti patogi ir jungti gražu su naudingu, kai antai puošiant namus. Antras stadjum — tai, pastebėjau jau, kad jieškoma susijudinimo, norima, kad dailės veikalas veiktų į jausmus, kartais į geidulius. Čia girdime apribavimus: „Taip gražu, kad žmogus negali ašarų sulaikyti žiurėdamas (ar klausydamas)"; arba: „Taip gražu, kad nerimstu, taip noris paragauti, rauti nuosavybėn". Tai vadinas, įvedama dailė į jausmų gyvenimą ir reikalaujama nuo jos tokios-pat emocijos ir sujudinimo, kaip ir nuo paites gyvenimo. Žmonės tiek jau išsiplėtoję manosi esą dailės žinovais ir savo „patinka-nepatinka" stato, sprendžia dailės veikalo vertę. „Tas dalykas man sako, tas man nieko nesako". Čia-pat irgi statomi dailei idealai, reikalaujama tokio turinio, kuris iššauktų juoką, ašaras ar pageidavimą, reikalauajama, kad **dailė butų tokia, visai tokia, kaip pats gyvenimas.**

(T. b.)

pasinaudodamas, paaiškino delegatams, kad į tą komisiją turi rinkti rimtus ir mokytus žmones, o ne „Špitolninko'' redaktorių, J. Kovą, kuris negali nieko spręsti apie literatinio veikalo vertę.

VII sesija. Atidarius aštuntą sesiją vietinis klebonas, kun. Varnagiris praneša delegatams, kad stengtųsi užbaigti Seimo posėdžius ligi 6 val. vakaro, nes ligi to tik laiko salė nusamdyta.

Įnešta ir priimta, idant Susiv. įsisteigtų savo vėluvą, kurią Seime, kaipo žymę, butų galima pakabinti. Ligi šiol tokios vėluvos neturėjo. Vėluvos įsisteigimui paskirita tik 100 dol. Kun. Varnagiris pataria daugiau skirti, nes už 100 dol. bus visai prasta vėluva. Anot jo, jei pašalpinės draugijos skiria vėluvai po porą šimtų dolerių, tai Susiv. juo labiau reikėtų daugiau skirti. Didžiuma delegatų priešinasi tam ir nesutinka, kad daugiau butų mokama. Tečiau, galų gale nutarta tą dalyką pavesti Centro valldybai, kuri sužinojusi, už kiek ir kokią vėluvą bus galima gauti, praneš apie tai visiems sąnariams.

Pinigų skyrimas. Taut. centų fonde buvo viso $645.50. Iš tų pinigų šiaip paskirta: Šv. Kazimiero seserų vienuolynui 200 dol. (priskaičius prie tų 100 dol., kas pernai nutarta duoti kasmetą, viso bus 300 dol.), „Motinėlei'' — 100 dol., moksleiviams jų leidžiamam laikraščiui „Moksleiviui'' — 100 dol., Emigrantų Šelpimo Drjai New Yorke — 100 dol. ir 100 dol. paskirta į SLRKA. steigiamą moksleivių šelpimo fondą. Likusius pinigus, 45.40 paskyrė Vilniaus lietuvių draugijai „Rytui''. Tuli delegatai nurodo, kad tai labai maža auka tai draugijai, todel ir sumanyta parinkti aukų. Viso aukų surinko — 89.40 centų. Tie pinigai perduoti Susiv. kasininkui, kuris juos su paskirtais — 45.40 — nusiųs minėtai draugijai.

Prieglaudos Namo klausimas atidėtas.

Sumanymas įsteigti ligoje pašalpos skyrių. Tas sumanymas paliktas ir bus pavestas kuopų nutarimui. To klausimo apdirbimui išrinkta komisija, kurion įėjo: kun. Šeštokas, J. Kovas, kun. Misius, M. Kadzievskis ir J. Adomaviče.

Pakeltas Susiv. Namo klausimas. Pripažinta, kad toksai namas esą nereikalingas.

IX sesija. Įnešta rinkti delegatus į rengiamąjį Fedr. Liet. R.-K. Amerikoje kongresą, kuris bus Pittsburge birželio 25 ir 26 d. Atstovu nuo SLRKA. išrinko kun. J. Misių.

Čarterio klausimas. Diskusijos; kalba tuli sąnariai visai nežinodami apie ką kalba ir ką nori pasakyti. So. Bostono delegatas, M—kas, aiškino, čarterį busią galima Massachusetts valstijoje užregistruoti, jeigu susivienijimas padėtų į tos valstijos banką kiek pinigų. Kalba apie čarterio užregistravimą ir diskusuoja gana ilgą laiką, bet nieka svarbaus nepaaiškina. Seimo vedėjas, p. Krušinskas, paduoda delegatams sumanymą, kad daleistų p. Račkauskui, „Tėvynės'' redaktoriui, paaiškinti, ko tulos valstijos reikalauja, idant but galima josna čarterį užregistruoti. Didžiuma šaukia, kad nereikia jokių aiškinimų. Ir pagaliaus nubalsuota „palikti'' čarterį — po senovei.

Nutarta panaikinti 18 konstitucijos paragrafą, kuriame sakoma, — kad kiekvienas III skyriaus sąnaris gali seime dalyvauti be mandato. 36 kuopa buvo įnešus, kad tą paragrafą pataisytų, bet seimas nutarė jį visai išmest, nes pasididinus III skyriaus sąnarių skaitlių, jie gali pributi Seiman ir vesti jį taip, kaip jiems patinka.

Nutarta įkurti IV posmertinės skyrių, kurio sąnariai gaus 1,000 dolerių.

Pašaukta Konst. Komisija pasiteisinimui, kodel ji pavedė konstituciją spausdinti „Draugo'' spaustuvei, kuriai už spaudą užmokėta su virš 400 dol., jei tą pačią konstituciją „Žvaigždės'' spaustuvė apsiėmė atspausdinti už 250 dol. Komisija paaiškino, kad 1) konstitucija gerai padaryta ir 2) iš tų 160 dol. užmokėta už rankraščio pataisymą ir vertimą į anglų kalbą. Čia reikia pridurti, kad Seimo vedėjas, p. Krušinskas, tulam laikui rezignavo ir žadėjo kun. Miluką net areštuoti, jei jisai neatšauks savo pavadinimo Centro valdybos „grafteriais''.

X sesija. Skaito Amerikos Katalikų Federacijos laišką. Ši katalikų organizacija, kurion prideri įvairų tautų katalikų draugijos, ragina SLRKA prisidėti į ją ir padėti platinti Amerikoje katalikystę, padėti kovoti su laisvamaniais ir abelnai primeiviais. Prisidedant į ją reikia mokėti 10 dol. už 10,000 sąnarių. Nutarta prisidėti. Centro valdyba turės su ja susinešti ir įmokėti tą mokestį, kokios reikalauja.

Nutarta apsaugoti Susiv. archivą ant 500 dolerių.

Inešimas, kad Seimo sekretoriams ir pirmininkui, už jų darbą, butų mokama po 10 dol. kiekvienam. Po didelių, smarkių ginčų bei rėkavimų didžiuma balsų tasai įnešimas liko priimtas.

Keturios kuopos įneša, kad neįtinktų į Centro Valdybą karčemininkų. Anot tų kuopų, visas Susiv. esąs karčemininkų vedamas ir kontroliuojamas. Vieni pritaria, o kiti protestuoja prieš tai ir šaukia, kad tai įžeidimas karčemininkų „luomo''.

Įstojimo pinigus ir nuošimčius nutarta sunaudoti apmokėjimui valdybos algų ir kitų Susiv. padarytų iškaščių.

Įnešta rinkti tam tikrą komisiją, kuri turės paruošti memorialą, kuriame turi buti aiškiai apibrėžtas lenkų endekų veikimas Lietuvoje, o ypač Vilniaus gubernijoje. Tą memorialą pasiųs popiežiui. Komisijon išrinkti trįs kunigai, kurių pavardžių, sulig Seimo nutarimo, negarsinsime.

Organo skyrimas. Kun. Milukas kalba bei nurodo, jog butų naudinga apie Susivienijimo reikalus garsinti ne tiktai viename organe, bet ir kituose katalikiškuose laikraščiuose. Kai-kurie delegatai tam pritaria ir įneša, kad rinkti organu — tris laikraščius, t. y. „Draugą'', „Žvaigždę'' ir „Kataliką''. Balsuojama. Dauguma balsų pripažinta, kad vienas kuris laikraštis tegali buti organu. Užklausus kokie laikraščiai kandidatuoja Susivienijimo organu ir pridurus, kad gali kandidatuoti tomis pačiomis išlygomis, kaip ir pernai, pasiliko tik „Draugas'', kurio kandidaturą patvirtino jo direktorius, kun. V. Varnagiris. „Žvaigždė'' ir „Katalikas'' ant pačių išlygų kandidatuoti neapsiėmė.

Susiv. Liet. Rymo Kat. Amerikoje Cen. Valdybon ateinančiam metui šrinkti šie asmenįs: Prezidentu J. Lapinskas iš Mahanoy City, Pa., vice-prezidentu — K. Krušinskas iš Brokolyn, N. Y., sekretoriu — J. Vasiliauskas iš Baltimore, Md., kasininku — P. Burba iš Edwardsville, Pa., kasos globėjais: Matas Milukas iš Philadelphia, Pa. ir M. Kadzievskis iš Chicago, Ill.; kningiu — kun. S. Struckus iš Wanamie, Pa. Augščiausian Teisman: J. Adomaviče, kun. A. Milukas, P. Mikalauskas, J. Vieraitis, J. Riktoraitis, S. Piliackas, S. Cibulskis ir J. Kundrota.

Rinkimas SLRKA. organizatorių. Organizatorius išrinko šiose valstijose: New Yorko, New Jersey, Massachusetts, Connecticut, Pennsylvania, Maryland, Illinois ir Ohio.

Ateinančių metų seimas bus Waterbury, Conn., t. y. ten pat, kur ir Susiv. Liet. Amerikoje laikys savo Seimą.

Delegatų šitame Seime dalyvavo 83, tarpe tų 25 kunigai.

Klaidos pataisymas. Pereitame numeryje paminint apie 28-to seimo sekretorius įsiskverbė klaida. Iju sekretoriu buvo p. J. Stulgaitis iš Wilkes Barre, Pa., o IIju A. Gudaitis iš New Philadelphia, Pa.

„V. L.'' reporteris.

IŠ VARGONININKŲ SĄJUNGOS SEIMO.

Vargonininkų Sąjungos seimo pirma sesija buvus laikyta birželio 3 d. vakare McCaddin salėje, ant Berry gatvės, Brooklyn, N. Y.

Seimo vedimui išrinkta šie asmenįs: pirmininku A. Radzevičia iš Newark, N. J., sekretoriu — J. Kovas iš Waterbury, Conn.

Centro prez., p. K. Strumskio raportas. Iš jo raporto sužinota, kad už „Kalėdų giesmės'' spausdinimą išmokėta su virš 40 dol.

Kasieriaus atskaita. Į sąjaungos kasą 1912 metais įplaukė $207.43. Atėmus išlaidas, viso pinigų sąjunga dabar turi $181.78. Į sąjungą prideri 43 vargonininkai-sąnariai.

P-as A. Gudaitis įneša, kad išrinktų tam tikrą komisiją, kuri turėtų paruošti konstitucijos projektą. Tas klausimas paliktas kitai sesijai.

II sesija. Antra sesija laikyta vietinėje bažnytinėj salėj, ant Roebling gatvės.

Paėmus svarstyman konstitucijos projekto klausimą, visų pripažinta, kad kuogreičiausia reikia paruošti konstitucijos projektas ir nutarta pavesti tą darbą atlikti Centro sekretoriui. Paruošus konstitucijos projektą, jį turės nusiųsti Chicagos kuopai apsvarstymui.

Pakelta ženklelių klausimas: ar reikalingas Vargonininkų Sąjungos sąnariams tam tikras ženklelis, kurį kiekvienas turėtų nešioti? Apsvarsčius tą klausimą ir už tai pasiginčijus galop—atmestas.

Vargonininkų Sąjungos kningyno klausimas; į tą kningyną įeina dvasiško ir svetiško turinio muzikaliniai veikalai. Nutarta jį padidinti, ant kiek tai bus galima. (Norint susinešti su tuo kningynu, reikia kreipties šiuo adresu: Jonas Hodell, 216 Wharton st., Philadelphia, Pa.)

Naujų sąnarių įstojimo ir k. mokesčių klausimas. Įstojantis naujas sąnarys į Vrg. Sąjungą turi užsimokėti 1 dol. įstojimo mokesties ir užsimokėti mėnesines mokestis nuo įstojimo dienos ligi sausio 1 d. 1914 m.

Svarstant klausimą, išdalies lytintį vargonininkus asmeniškai, priimtas likos įnešimas ir nutarta, kad kiekvienas vargonininkas turi sąjungai suteikti žinias, butent, apie savo muzikališkumą ir gyvenimo aplinkybes.

Pagaliaus nutarta išleisti du Miko Petrausko muzikos veikalu, kuriuos paaukojo Varg. Sąjungai. 1) duetą „Skambančios stygos'' (šitą duetą M. Petrauskas paaukojo „Lietuvos'' redaktoriui Šernui dienoje jo sukaktuvių, o p. Šernas atidavė jį Varg. Są-gai, kad ji išleistų), 2) „Gamta graži''.

III sesija. Trečia sesija laikyta vietinėje bažnytinėje salėje birželio 6 d.

Pirmų-pirmiausia pradėta svarstyti vargonininkų reikalai. Plačiai aptarus vargonininkų sątikius su kunigais, galų gale nutarta, kad vargonininkai rupintųsi tiktai lavinties muzikos srityje ir kad nesikištų nė į kunigo nė į parapijos reikalus, nes toks kišimos atneša jiems daugiau blogo, negu gero.

Vienas vargonininkas pasiskundė delegatams, savo bendrams, kad tulas vargonininkas įskundęs jį kunigui už tai, kad jisai S. L. R. K. A. Seime, renkant organą, kėlęs ranką už „Kataliką'', ir kunigas už tokį jo pasielgimą pusėtinai pabaręs.

Seimas ateinančiu metu, kaip ir pirmiau, nutarta laikyti kartu su SLRKA. Seimu. Mat, buvo paduotas įnešimas, kad Vargonininkų Sąjungos Seimai butų laikomi skyrium. Bet prie to pridurta, idant vargonininkai nesiveržtų į delegatus. Jei kuopos rinks, tai apsiimtų, jei nerinks — irgi gerai. Ligi šiol, mat, vargonininkai stengės pakliuti į delegatus. Tečiau patyrę, kad seimuose priseina daug nesmagumų nukęsti, nutarė į delegatus nebesiveržti.

Rinkimai Centro Valdybos kitiems metams. Į valdybą išrinkti šie asmenįs:

Prezidentu A. Kvederas iš Maspeth, N. Y.

Vice-prez. J. Čižauskas iš Mt-Carmel, Pa.,

Sekretoriu A. Gudaitis (taspats) iš New Philadelphia, Pa.

Kasininku A. Radzevičia iš Newark, N. J.,

Kningiu J. Hodell iš Philadelphia, Pa.,

Kasos globėjais: J. Steponavičia iš Elizabeth, N. J. ir A. Sodeikis iš Mahanoy City, Pa.

Literatiškon muzikalinių veikalų peržiurėjimo komisijon: K. Strumskis iš Brooklyn, N. Y., Pocius iš Chicago, Ill., P. Čiurlionis iš Brooklyn, N. Y. ir J. Čižauskas iš Mt.Carmel, Pa.

Generaliu dirigentu, kuris laike Seimo surengto vakaro turės diriguoti vargoninikų chorą, išrinktas — K. Strumskis.

Organu tas-pats — „Draugas''.

Delegatų Vargonininkų Sąjungos Seime dalyvavo 16.

„V. L.'' reporteris

Polemika.

DAR APIE HUSĄ.

„Draugo'' 21 numeryje š. m. tilpo straipsnelis: „Truputis apie Husą'' be parašo, — matomai pačios „D.'' redakcijos parašytas,— kuriame kritikuojamas mano biografiškas rašinėlis — „Husas'', tilpęs „Vien. Lietuv.'' 19—20 numeriuose. Ten priparodoma, kad Husas buvo tai paprastu-paprasčiausiu žmogumi, kaip ve, pavyzdin: kunigas Dembskis ar tam panašus, kurį P. Norkus padarė didvyriu ir tai dar prasižengdamas prieš historinę tiesą, o kas bjauriausia—skriausdamas Katalikiškąją Bažnyčią.

Eit su „Draugu'' polemikon — nesinori, nes perdaug jau skirtingos vietos, iš kurių mes žiurime į Husą ir apskritai į visą pasaulį. Žmonėms, kurie pamatan savo pasauležvalgos deda dogmas ir Katalikiškosios Bažnyčios mokslą, Husas ištikrųjų gal yra ne kuom kitu, kaip tik nežymiu heretiku, kreivatikiu, ar dar kuom blogesniu; bet žmonės, kurie kritiškai žiuri į viską neišskiriant nė bažnytinių dogmų ir kurie logiškiau rišą gyvenimo nuotikius, Huse mato pionierių, kuris pramynė takus liuosam mokslui, tardymui ir kritikai, o šie pastarieji — išgriovė jau inkvizicijos urvus, užgesino degančius laužus, ant kurių spirgėjo nekalti žmonės, ir išvaikė misticizmo ukus, kurie buvo užtemdę visą Europą. Iš kurios gi vietos geriau galima matyt ne tik Husą, bet ir kiekvieną historinį nuotikį senai jau išrišta, ir čion vesti apie tai ginčus butų visai bergždžias darbas!

Į vieną „D.'' tvirtinimą tai negaliu neatsakyt, — tai yra į tai, kad „Draugas'' sako, buk aš iškraipęs faktus, pasakydamas, kad Viklefo (Wyclif) mokslą pasmerkė, nuteisė, kad suerzint čechus. Tiesa, 24 Viklefo mokslo teziai jau buvo pirmiau nuteisti per bažnytinį susivažiavimą Londone, bet, rodos, „Draugas'' turi žinot, kad Pragos universitatės magistrų ir daktarų susirinkimas po pirmsėdyste universitatės rektoriaus vokiečio Heraserio nuteisė antru kartu tuos 24 tezius ir dar prie jų darinko 21 tezį — išviso 45, kuriuos ir uždraudė išguldinėt. Dabar gi paklausim „Draugo'' kodel tą atliko Pragos universitatė, o ne Krokuvos, Vienos, Paryžiaus, Kelno (Koeln) ar kitos kokios universitatės?... Juk pastarose universitatėse to uždraudimo nebuvo (antrųjų 21 tezio). Pagaliaus, kodel tuos antruosius 21 tezį nenuteisė Londono bažnytinis susivažiavimas kartu su pirmaisiais 24? Antgalo, kodel tas įvyko tame laike, kuomet ėjo universitatėje smarki kova tarp čechų ir vokiečių. Pragos universitatėje vokiečių buvo daugiau ir jie turėjo privilegijas, iš kitos gi pusės čechai stengėsi priparodyt, kad Viklefo mokslas nėra klaidingu; vokiečiai viskuom, kuom tik galėjo, stengėsi čechus nužemint, ir šiame atsitikime teisėjų didžiuma padavė savo balsą — už nuteisimą ne delto, kad Viklefo mokslą reikėjo pasmerkt, (nuteist,), bet delto, kad nužemint čechų magistrus ir daktarus su jų studentais.

Kitas mano „prasižengimas''. Aš esu pasakęs, kad Joną Nepomukietį padarė šventu (konanizavo) jėzuitai. „Draugas'' gi sako, kad tą šventąjį žmonės garbino, kaip šventą kankintinį dar tuomet, kuomet dar nebuvo net nė jėzuitai atsiradę. Čion mes su „Draugu'' nesusikalbame. Labai galbut, kad nekurie jį laikė už šventą dar prieš Loiolą (gimė 1419 m.), bet mes po Katalikiškosios Bažnyčios šventuoju suprantame tą, kas oficialės viršiausios dvasiškos valdžios tokiu pripažintas (konanizuotas). Jei taip butų, kaip „Dr.'' sako, tai katalikiškoji bažnyčia turėjo skaityt Orleano Mergelę šventa net jai nemirus (ir net jai romanus belošiant)...

Baigdamas straipsnelį, „D.'' sako: „P. Norkus savo „Huse'' nori prisegt lopų bažnyčiai ir kunigams. Tokie aprašymai yra karikatura ect...'' Tas netiesa. Man nerupi nė užpuldinėt ant Bažnyčios, nė jąją apgint. Neprotinga butų sagstyt lopus ten, kur jų jau ir taip daug yra. Kaslink „karikaturos'', tai „Draugas'' liuosas matyt mano raštelyje ne tik karikaturą, bet dar ką blogesnį, bet ar tas matymas bus teisingas, tai jau visai kitas klausimas.

P. Norkus.

Tarnaitę samdant.

Ponas. — Kiek tamsta nori gauti algos į mėnesį?

Tarnaitė. — 25 dolerių.

Ponas. — 25 dolerių?! Juk tai negirdėta tarnystės alga.

Tarnaitė. — Bet juk aš premiruota gražuolė, ponuli. Tą taipgi reikia apkainuoti. Tikiu, kad ponas nesigailėsi kiek brangiau užmokėjęs...

KVAILAS.

Stepas išgirdo, kad jo šeimininkai iš Čikagos į Gary Indianą kraustosi šią savaitę ir žada atidaryti duonos keptuvę. Jie daug šneka aipe pasisekimą vaizboje ir džiaugiasi, kad jau išsiliuosuoja iš po kitų jungo.

Viskas gerai, bet Stepas lieka be gaspados. Jis pasiguodė šeimininkei, kuri prirodino Stepui da iš Lietuvos pažįstamą kaiminką-Katriutę.

— Ar gerus kambarius ji turi? — paklausė Stepas.

— Gyvena sau gražiai — atsakė šeimininkė ir pridėrė: — Jos vyras gerai uždirba, o vaikų neturi.

Stepas atsiminė apie tuos laikus, kada da jie maži buvo. Katriutė buvo dainininkė. Da ir dabar Stepas atsiminė dainą, kurią ji maža budama dainuodavo. Štai toji daina:

„Oi mamyt nedaturėsiu,
Kai bus taip bus jau tekėsiu;
Tai ne šposas čionai yra —
Širdis mano geidžia vyro...
Dukružėle netekėk,
Gerų metų palukėk.
Tu ant metų, ar žiurėjai,
Kad jaunikį pamylėjai;
Jau, kai tau dabar nereikia,
Tai tu mano budą peiki.
Jei tu dukra nesiliausi —
Už tikrą į kailį gausi.
Mano miela motinyte,
Gali ir tu išmanyti,
Kad tu butum netekėjus —
Butum manes neturėjus...''

Stepo senasis šeimininkas padėjo lagaminą parnešt ir už tai Stepas davė pinigų ant alaus. Parnešikas parėjęs užsivertė iš paties uzbono ir patraukęs keletą gerų gurkšnių padėjo ant skobnio. Gėrimas taip gyvuliškai — iš paties uzbono, labai nustebino Stepą.

— Ar tai į stiklą nepilat? — paklausė Stepas.

— Čikagoje nėra mados pilstyt į stiklus — atsakė Katriutė.

— Vyrai usus pamirko gerdami, ar tamsta iš to nesipiktinate?..

— Aš apsipratusi.

Matydamas, kad čia taip kvailai geriama, Stepas pasisakė, kad jis visai negeriąs. Jį visi apipuolė ir prašė, kad nors biskį paragautų.

Ryto metą Stepas buvo ką tik pabudęs — gulėjo lovoje. Ateina su uzbonu šeimininkas ir siulo gert alaus.

— Aš geriu, tik gerai privalgęs — atsakė Stepas.

— Gerkite dabar!

— Duok tamsta nors ir medinį pinigą — negersiu.

— Tai tamsta nemyli manęs?!

— Aš myliu, tik negaliu gert.

— Gal sergate?

— Ne.

— Tai nors biskį.

— Ne — ačiu!

Šeimininkas užsivertė uzboną ir išmaukęs kelis gurkšnius glostė sau pilvą sakydamas:

— Ata, ta, ta!

Panedėlio rytą šeimininkas su žmona atsibučiavęs išėjo dirbt. Stepas gi nedirbo. Katriutė pasilikusi pradėjo prosyti. Stepas gi kitame kambaryje skaitė laikraštį.

— Stepai! Eik šią! Man vienai nesmagu...

— O ką sakysi?

— Taip pasišnekėsiva...

Stepas atėjo ir atsisėdo. Gi į ją žiurėdamas šnekėjo:

— Mažą tamstą palikau Lietuvoje, o dabar jau su vyru! Ar linksma judviem, ar sutinkate?

— Jis mane myli, bet iš jį nelabai...

— Kodel?

— Jis biskį mažas ir jau pradeda pilkt.

— Tui No. 25 et! Jums taip ir šnekėt nepritinka...

— Aš negaliu... Pirm tamstos čia pas mus buvo vaikinas vardu — Juozukas; jis tokis gražus!... Oi, kaip aš jį mylėjau!... Bevalgant mudu budavo žvilgt, žvilgt į vienas kitą...

— Ar nepatėmijo vyras?

— Vyras išeidavo dirbt, o Juozukas parneša, budavo, alaus... Budavo pasigeriam abudu...

— Aha!.. Tai budavo... — pridurė Stepas.

— Žinai paskui... Parvirtę ant lovos, tiek jau bučiuodavomės, kad, kai atsimenu, net man dabar saldu ant širdies...

— Toliau?...

— Vyras suprato ir pasakė Juozukui, kad išsikraustytų...

Tas pasakojimas ją taip sužavėjo, kad ji beprosydama savo šlebę sudegino... Perpykusi perplėšė šlebę ir numetusi tęsė toliau:

— Tą dieną, kai jis kraustėsi— parnešė tuziną butelių gero alaus ir pasigėrėm... Aš jo lupas išbučiavau ir persiskyrėva...

— Ar dabar nesusieinate?

— Retai.

Dabar ji pažiurėjo į Stepą, susijuokė, lyg ką norėjo sakyt, bet nutilo... Pagalios ji atsiliepė:

— Žinai ką, Stepai!?...

— Na, ką?...

— Parnešk nuėjęs alaus.

— Negaliu....

— Kodel?

— Aš priguliu prie tokios laptos draugijos, kurioje mes esam susitarę, kad tik vieną kurį, ar begeriant, ar alų benešant pamatys kitas sąnarys, tai už tai tą tuojau nužudyt...

— Ar teisybė?

— Taip... Jei dabar mane pamatytų begeriant, ar alų benešant, tai aš tuojau ir negyvas...

Ji patikėjo Stepo žodžiams.

— Kam jums reikėjo prisirašyti?

—Nelaimė... Aš ir pats dabar gailiuosi...

— Ar daug tokių sąnarių ta draugija turi?

— Daug...

Stepas nuėjo vėl į priešakinį kambarį, atsisėdo ir pradėjo laikraštį skaityt. Tokio kvailo upo apimta Katriutė atėjo, apkabino Stepo kaklą ir priglaudė pasiputusius plaukus prie jo veido...

— Ką jųs darot?... — atsiliepė Stepas.

— Aš noriu prie jųs prisiglausti...

— Kodel jųs norite?...

— Ot man užėjo tokis jausmas... Kad jųs mane ir muštumet ir tai aš glausčiausi...

— Na, ar negalėtum save suvaldyt?...

— Kam reik?...

Dabar Stepui užėjo mintis apie tai, kokia pavojinga yra žaisle— moteris Amerikoje... Sunervuotas jis pasiėmė kepurę ir išėjo ant gatvės.

Po pietų Katriutė išvažiavo miestan, o vakare parvažiavo girta.

— Ar virsit vakarienės šį vakarą, ar ne?

— Oi, kad tu žinotum, kaip aš puikiai dieną praleidau!...

— Matyt..

— Mieste sutikau Juozuką... Jis nusivedė mane į tokį namą, apstatė gėrimais... Paskui užsirakinom į tokį kambarėlį... Oi, kad buvo linksma!...

Taip papasakojusi ji parvirto ant lovos ir neužilgo pradėjo knarkti. Vyras iš darbo parėjęs parsinešė alaus uzboną ir užsivertęs visą išmaukė. Paskui pradėjo šaukti:

— Katriute! Ei, Katriute!

— Ką? — toji atsiliepė.'

— Vakarienės.

— Oja, oja! Kad man galvą skauda!...

— Kas pasidarė?

— Buvau mieste — bevažiuojant susitrankiau... Gal nuėjęs į aptieką parneštum vaistų?...

Vyras nubėgo į aptieką ir parnešė vaistų nuo galvos skaudėjimo. Šį vakarą visi sugulė be vakarienės.

Kitą dieną Stepas šeimininkei tarė:

—Puikiai mokate prigaudinėt savo vyrą...

— Ar aš kalta, kad jis kvailas?..

— Kaip jis su tamsta pasielgtų, jei but išmintingas?

— Aš nežinau.

— Bet dabar jųs esate tos nuomonės, kad jis yra kvailas!?

— Žinoma — kvailas...

Sulaukęs subatos Stepas išsikraustė.

Šliburis.

KOPUSTAI SU ŽIRNIAIS.

(Feljetonėlis.)

— Jurgi, ko murksai namie, kaip varnų nukapotas? Nejaugi neisi vakaran? — pratarė į mane šiuos žodžius, įėjęs kambarin draugas Stasys.

Atvirai sakant, man visokie vakarai prakalbos daėdė pikčiau karčiųjų pipirų. Eini, tikėdamas išgirsti ką-nors naujo, naudingo, bet grįžti, kaip grobą putęs... tuštumas neapsakomas. Tečiau del visoko užklausiau draugo, kokį vakarą jis turi mintyje.

— Na, tai jau ir galas! Argi nežinai, kad „S. L. M. R. K. A. valparaiso, Ind. 2-a kuopa'' parengė Chicagoje vakarą.

— Dabar tai kas kita. Kodel pirma taip nesakiai. Reiškia, programos išpildyme dalyvaus studentai.

— Suprantamas daiktas.

— Tokiu budu — šia ranką.

— Butinai busiu.

— Na, žiurėk... Lig pasimatymo. Skubinu...

Draugui išėjus, aš pradėjau ruošties vakaran. Kaip sau norite, nuodėmė juk butų nepasinaudoti gera proga. Kaip matyti iš programo — vis dalyvauja universitatės studentai, tai ne juokai!...

Kur jau mano neprapuola, tegu sau ir 25 centai... Einu paskirton svetainėn. Žmonių... et, kuriam galui čia statistika — apsieisime ir be jos.

Prasideda vakaras. Ant pagrindų pasirodo universitatės studentas. Jis kalba temoje „Apšvieta''. Išgiedojęs dvasiškijai panegeriką, sukalbėjęs visų šventųjų litaniją, tai yra suskaitliavęs iš dvasiškijos tarpo pirmyneigos „milžinus'' — jis užbaigė pridurdamas, kad tik dvasiškija pastatė ant tokio augšto laipsnio visą žmonių civilizaciją.

Perilgos rankos... Toliau pianu skambinimas. Skambina, anot kitų, labai gerai. Man irgi taip-pat atrodo. Pianistas tiek jau išsilavinęs, kad drožia be jokių gaidų „iš savo galvos...''

Po to referatas. Čia naujų minčių iki valiai. Nori žinoti Lietuvos ežerus, upes — skaityk historiją... Lietuvių kalba yra labai „literaturiška''. Prie to viso, jei nori gerai pažinti lietuvių kalbą — mokykis gramatiką. Bravo! Ameriką atrado...

Referatui pasibaigus —dainuoja choras, paskui triologas „Jono kalba'' ir dainos (solo).

Dar trupučiuką ir prieiname prie žingeidžiausios kalbos. Tik klausykitės

... Dauguma baigia gimnazijas, išeina universitates, bet jie neturi mokslo, nes neklauso šv. Bažnyčios, nepažįsta tikėjimo. Manding, kad Lietuva tokiu budu stovi moksle ant labai augšto laipsnio. Kiekviename miestelyje yra tiek ir tiek davatkų — „mokslininkų''... gi jos aklai klauso bažnyčios ir „pažįsta'' tikėjimą. Kalbėtojas tame rodosi ir temato „tik rąjį mokslą''. Taip bent liudija šie jo žodžiai: „Tikėjimas — tai mokslas, mokslas — tai tikėjimas''.

Net gaila žmogaus. Mokosi, mokosi, o galų gale nebeatskiria bitės nuo buliaus kojos... Bet gal tai, pasak žmonių, iš didelio mokslo...

Po to vėl dainos.

Vakarai žinoma kuo užsibaigia — šokiais.

Man net prakaitas išsimušė besiklausant tų kalbų.

Del Dievo meilės — už kokius nusidėjimus taip aštriai bausti! Ar už tai, kad aš tikėjaus nors valandėlei rasti nusiraminimą nuo kasdieninio pilko gyvenimo?

Supraskite, susimildami, juk aš nėsu kokis „policmonas'', kuris eina priedermę pipldydamas. Manc vienintėliu tikslu buvo — išgirsti ką-nors naują, naudingą, moksliską.

O jie... sumaišę kopustus su žirniais ir pridėję dar prie to pipirų, svogunų ir kitų „prismokų'' — pakišo tą maišinį publikai.

Mums jau ausis atbuko besiklausant tų pamokslų bažnyčiose...

Tai susimylėkite bent jųs ir nebekankykite daugiau mus panašiomis kalbomis...

Bakanis.

DUELIUS.

Buvo tai anksti rytą. Petras Felsingas, jaunas ir gražus oficierius stovėje prieš barzdotą, rudaplaukį draugą. Jiedu stovėjo per trisdešimts žingsnių vienas nuo kito.

Sekundantai padarė signalą ir jiedu tuo tarpu pakėlė į viršų du revolveriu.

Suskambėjo šuvių balsas, per žiurėtojų kuną perbėgo šiurpuliai. Petro keliai pradėjo linkti ir jis puolė ant žemės.

Guli jisai išsitiesęs ant balto snego, nudažyto raudonai. Sekundantai pripuolė prie jo ir pakėlė jį, o prisiartinęs gydytojas patikrino, jog jau negyvas. Taigi garbės klausimas išrištas. Bet apie šitą atsitikimą reikėjo pranešti į pulką, kuriame Petras Felsingas tarnavo ir jo senukei motinai, kuri neteko savo šelpėjo. Apie šitą atsitikimą Petro motinai pranešti turėjo Belingas.

Kuomet Belingas atėjo Felsingienei pranešti apie jos sunaus mirtį, jinai trusėsi po virtuvę ir gamino pusryčiams kavą. Belingas stovėjo sumišęs, nežinodamas kas reikia sakyti. Pagaliaus jisai prabilo:

— Eidamas pro šalį, sumaniau užsukti pas Petrą.

— Petras dar miega, — atsakė senukė. — Jus turite jam už tai atleisti. Pereitą naktį jis kaž-ko buvo susikrimtęs ir ilgai po kambarį vaikštinėjo. Aš besiruošdamas stengiausi neišbudinti jo. Ir šiandien gali jisai miegoti, kiek tik nori. Šiandien šventadienis. Gal atėjote pas jį su kokuo reikalu?

— Ne — aš tik taip — aš —

— Eisiu aš jį ir pabudinsiu...

— Ne, neikite... tegu...

Belingas trynė rankas, rupinosi, bet niekuo budu negalėjo sugalvoti, kaip čia pradėjus jai pasakoti.

Felsingienė nuėjo į savo sunaus kambarį.

— Ką jųs manotę, ponaiti! — atsiliepė jinai malonia balsu grįždama iš kambario. — Aš stengiausi, kad tik nesubelsti, kad nepabudinti jo, o tasai paukštukas senai išlėkęs. — Sėskite prie stalo ir išgerkite stiklą arbatos arba kavos. — Ir jinai pamažėl juokdamos prisiartino prie manęs ir atsisėdo. — Pas mus pastaruoju laiku daug naujų žinių atsirado. Petras, kuris visiems savo širdies paslaptis atidenge, gal but apie viską jau papasakojo. Be abejo, kad jis pereitą naktį apie savo Luizą svajojo ir todel negalėjo užmigti. Jis dažnai naktimis vienas klajoja, o rytui išaušus važiuoja pas ją.

— Aš visuomet prašau Dievo, kad jis mano senatvei suteiktų džiaugsmą ir ramumą. Mes, senieji, nedaug ko tereikalaujame, bet aš turiu viltį. Aš tikiu, kad išsipildys mano troškimas... Taip, aš tikiu, kad neužilgo Petras su Luiza susituoks... Kaip aš laukiu tos valandos, kuri atneš man laimę. Petro laimė — tai mano laimė. — Jos akyse spindėjo džiausmo ašaros, kai ji džiaugėsi savo gražiomis svajonėmis, kurios jau nebesugrąžinamai žuvo. Ir ji tęsė toliau.

— Jųs atsimenate apie musų bėdas, apie stoką pinigų?... Dabar jau visa kas tvarkoje. Aš pasirupinau del savo vaikinuko... Gali rengti vestuves, kad ir rytoj. Ir Luiza parašė man laišką — tokį puikų laiškelį. Jinai yra tokia išmintinga!

Belingas klausė to jos pasakojimo, sėdėdamas lyg ant adatų; jis norėjo jai pasakyti, kad viskas pra žuvo, kad jos troškimas nebeišsipildys, nebeįvyks, kad Petras nušautas — bet jis tylėjo. Jis matė, kaip jinai savo svajonėmis džiaugėsi, kaip ji gerėjosi tuo, kas dingo, bet jis negalėjo nė žodžio ištarti. Jinai džiaugėsi, o jisai liudėjo.

Senoji moteriškė apie nieką kitą nemąstydama, kaip tik apie savo sunaus laimę, tęsė toliau:

— Aš turiu ir jums labų dienų. Gal norite išgirsti, kas tame laiške rašoma?

Atsargiai ji ištraukė iš konverto laišką ir pradėjo skaityti.

„Gerbiama poni Flesingienė!

Tai galų gale ateis tasai laikas, kuomet aš Jus, mano brangioji, galėsiu pavadinti motina! Aš matau ir jaučiu, kad tuojau viskas nukryps geron pusėn''.

Senukė pažvelgė šlapiomis akimis, linksmai šypsodamos, į Belingą.

— Štai čia, jųs matote, — tarė ji žiurėdama į Belingą, kurio akyse taipogi spindėjo ašaros. Ji patėmyjo tai, atsikėlė ir priėjusi prie jo padėjo ant jo pečių savo drebančias rankas ir pabučiavo į veidą.

— Ačiu mano mielas Belinge!— tarė ji sujudintu balsu. — Aš senai žinojau tai, kad judu su Petru ne tik draugai esate, bet kaipir broliai... Dovanokite man už tokį išsireiškimą... aš esu taip laiminga, neapsakomai laiminga. Dieve, buk maloningas!

Ir pamažėliu per senos moteriškės veidus pradėjo riedėti ašaros. Belingas matydamas tai labai susijudino, paėmė jos ranką ir pabučiavo ją, o iš jo akių bėgo ašaros. Jis užduso ir negalėjo ištarti nė vieno žodžio. Kaip tai nelabai senai jis žiurėjo ramus ir šaltas į savo draugą, į Petrą, į kurio krutinę buvo taikinama kulka. Ar gi ne jis atskaitė savo draugui žingsnius ir ginklą užtaisė? Visa tai jisai ramiai ir šaltai galėjo atlikti. Bet dabar tasai „draugas ir brolis'', stovėdamas prieš senutę, sumišo ir nestengė atlikti to, ką apsiėmė atlikti. Ir jis patsai savęs nekentė, nekentė todel, kad jis dabar toks nedrąsus, bet visvien negalėjo teisybės pasakyti. Sėdėjo jis baimės apimtas, o laikas bėgo... Jo spėkos gi mažėjo; jis nenorėjo išplėšti, kai vagis, iš motinos širdies pastarąjį jos džiaugsmą. Ką jis dabar turėjo daryti, kaip apie tą atsitikimą jai pasakyti, nė jis pats nežinojo. Tukstančius kartų jis prakeikė duelius ir heroizmą.

Tylėdamas jisai paėmė jo ranką, prispaudė ją prie lupų ir nė žodžio nepasakęs apie Petro mirtį išėjo.

Senukė, išlydėdama jį mąstė viena sau: „Gal but ir jis myli Luizą? Nabagas!...''

Ir vėl ji nugrimzdo į savo laimės svajonių gelmę, matė savo sunaus vestuves ir džiaugėsi tuo, kas negali įvykti.

Vertė **S. Raubickas.**

KLAIDOS ATITAISYMAS.

„V. L. N23 atsakyme „Draugui'' — ‚Tėviškas persergėjimas' (Kast. August.) įsiskverbė per neapsižiurėjimą gan svarbi klaida.

Atspausdinta:

„Gi į Draugo'' aimanavimus pasakysiu šit ką: pirmeiviai iš širdies gilumo trokšta kad dvasiškija nors kartą nuo tų purvų, kuriuose dabar ji tuno'' ir tt.

Turi buti:

„Gi į „Draugo'' aimanavimus pasakysiu šit ką: pirmeiviai iš širdies gilumo trokšta, kad dvasiškija nors kartą **pabandytų apsimazgoti** nuo tų purvų'' etc.

Vietinės Žinios

— **Girdėjome, kad M. Petrauską** užkvietė shenandoriečiai, kitaip pasakius — užkvietė dr.-tė „Sietynas'', kuri susitvėrė tam, kad plėtoti darbą jaunuomenės tarpe. M. Petrauskas ten išbus gal per vasarą ir pastatys scenoje nekuriuos savo veikalus.

— **Lietuviškos Konservatorijos** Waterburio skyrius daro koncertą 29 birželio, Elizabetho skyrius — 3 liepos. Nuo Waterburio koncerto pusė pelno bus paskirta **Vilniaus Tautos Namui,** — nuo Elizabetho — **„Saulės'' Namui Kaune.** Brooklyno konservatorijos mokinių bus koncertas 8 ar 9 liepos. Įrengimu koncertų labai rupinasi patįs mokiniai, — nori padaryti koncertus pelningais, kad patarnavus geriems tikslams. Iš Brooklyno Konservatorijos koncerto pusė gryno pelno bus paskirta **stipendijoms.** Yra daug gabių žmonių, kuriems reikėtų padėt; taigi apie tai rupinasi ne tik kad konservatorija, bet ir mokiniai. Manoma klaust patarimo visuomenės, ar nenorėtų ji įkurt iš mezliavų stipendijoms bile-kokią sumą po visų užsinteresuotų priežiura.

— **P—lė A. Mikuliutė,** žinoma brooklyniečiams lietuviams dainininkė iš p. Strumskio vedamo choro (Ct. Brooklyn), kuri puikiai atliko savo rolę nesenai statytoj ant scenos operetėj—„Kornevilio Varpai''. birželio 11 d. apsivedė su J. Šipaila iš Ct. Brooklyno.

— **Birželio** 15 dieną Queens County Parke, Maspeth, L. I. atsibuvo Šv. Petro Draugystė iš Blissville, L. I. **piknikas. Žmonių prisirinko vidutiniškai; daugiausia** buvo jaunimas — merginos ir vaikinai, kurie gana smagiai praleido nedėldienio laiką. Buvo šokama lietuviški šokiai. Paprasta lietuvių jaunuomenė „neužsieina'' tarpe savęs: vaidijasi, o kartais net ir susipeša, bet šiuom tarpu tas ypatingai pažymėtina: viskas atsiliko gražiai — netik peštynių, bet ir vaidų nebuvo. Pagirtini už tai jaunikaičiai! **P. B.**

— **Streikierių vaikai.** Apie pabaigą pereitos savaitės į Brownsville atvežė iš Patersono 32 streikierių vaiku, kuriuos priėmė **„Friends of Art Society'' sąnariai** ir išdalino tarp turtingesniųjų šeimynų. Reikia pažymėti, kad vaikus dalinant nesimatė mažiausio rasinio skirto apsireiškimo: italų ir airių vaikai liko priimti į žydų šeimynas ir vice versa. Pastarame paminėtos draugijos susirinkime pranešta, kad tų vaikų šelpimui sudėta 300 dol., kuriuos suaukojo apie penkiolika unijų.

A. A.

Geros atminties, numirė mano sesuo ONA DUDONIS, pragyvenus 5 metus šioje šalyje, paėjo iš kaimo Kampiškių, Garlevos parapijos, Marijampolės apskričio, Suvalkų gub. Mirė 13 Vasario 1913 m. palaidota tapo ant Šv. Traicės kapinių su Bažnytinėmis apeigomis, per patarnavimą J. V. Lutkausko.

Jos brolis

A. DUDONIS,

625 Driggs Ave., Brooklyn N. Y.

VIDURIU LIGOS

Visi gydytojai sutinka su tuom, kad didžiausia dalis jų pacientų — tai žmonės serganti vidurių ligomis. Neprileiskit prie to, kad jųsų viduriai išeitų iš tvarkos ir tuomi nutaisytų kelią kokiai nors pavojingai ligai.

Severos Kartus Vynas Viduriams

(SEVERA'S Stomach Bitters).

išves jus ant sveikatos kelio. Jis sustiprins jusų pilvą, suregulinos virškinimo darbą. Suteiks taipgi sveiką normalį apetitą. Kaina $1.00.

REUMATYZMAS

neuralgija, susidaužymai, sutinimai, paralitiški skausmai, subrinkimas gilių, sustingimas sunarių arba muskulų, padagra, traukučiai, strėnų skaudėjimas, skausmai krutinėje ir šone — **reikalauja** išlaukinio vaisto pavydale gero linimento.

SEVEROS GOTHARDO ALIEJUS

(SEVERA'S GOTHARD OIL)

yra patariamas ir vertas patarimo, kaipo vaistas tokios rųšies skauduliams ir kenkimams. Kaina 50c.

Pas Aptiekorius. Klauskit Severos vaisto ir reikalaukit, kad jums jį duotų. Jeigu jusų aptiekorius negali jų pristatyt, orderiuokit stačiai nuo mųs.

W. F. SEVERA CO.

CEDAR RAPIDS, IOWA

ATSARGI MOTINA.

P-nia Frances Lebeda iš Holland, Mich., ištikro yra labai atsargi motina, sprendžiant iš jos sekančio laiško: „Meldžiu prisiųsti man pusę tuzino butelių Trinerio Amerikoniškojo Kartaus Vyno Elixiro. Tai yra ištikro geras vaistas, kurio turėtų rastis kiekviename name. Jusų patarimas ir šitas vaistas išgydė mane, už ką priimkite širdingą padėką. Aš turiu du bernaičiu ir kaip tik patėmiju, kad jų apetitas neyra kaip turėtų but, aš duodu jiems per keletą dienų šaukščiuką prieš kiekvieną valgį, ir viskas vėl buva gerai". Motinos gali užbėgti už akių daugeliui ligų, arba gali jas greitai išgydyti, sekdamos šitą patarimą. Vaistas yra geras seniems ir jauniems. Kaip tik patėmysit bent kokį nereguliariškumą ar kokį nesmagumą, vartokit Trinerio Amerikoniškąjį Kartaus Vyno Elixirą. Aptiekose. Jos Triner, 1333-39 So Ashland ave., Chicago, IllPamykit apie Trinerio Linimentą reumatiškuose ir neuralgiškuose skaudėjimuose. Jusų aptiekorius gaus jums jį.

Didelis išvažiavimas.

Parengia Lietuvių Gimnastikos Kliubas, Nedėlioj, 22 birželio (June), 1913 į Corona giraitę (Fred. Hennemuth's Casino Park), Old Flushing Road and Ferry str. Corona yra netoli North Beach. Tame išvažiavime dalyvaus visi Brooklyno Chorai, todel kviečiame visus atvykti ir dailiai pasilinksminti.

Visi Grand str. karai, einantie į North Beach daveža iki parko. Išlipti reikia ant Burnside ave. Pradžia 11 val. iš ryto. Įžanga dovanai. L. G. K. Komitetas.

KELIAUJANTIEMS EUROPON.

Laivai išplaukia iš New York'o birželio (June) ir liepos (July) mėnesiuose.

Birželyje (June).

19 į Bremen,
19 į Hamburg,
21 į Bremen,
21 į Antverpen,
21 į Glasgow,
24 į Rotterdam,
24 į Bremen, Express,
25 į Hamburg,
28 į Liepojų — Libavą,
28 į Glasgow,
28 į Antverpen,
28 į Hamburg,

Liepos (July) mėn.

1 į Bremen, Express,
1 į Roterdam,
2 į Hamburg,
3 į Bremen,
5 į Antverpen,
5 į Glasgow,
5 į Hamburg,
8 į Bremen, Express,
8 į Rotterdam,
10 į Bremen,
12 į Liepojų-Libavą,
12 į Antverpen,
12 į Hamburg,
12 į Bremen,
12 į Glasgow,
15 į Rotterdam,
15 į Bremen, Express,
16 į Hamburg,
19 į Antverpen,
19 į Glasgow,
19 į Hamburg,
22 į Rotterdam,
22 į Bremen, Express,
24 į Bremen,
24 į Hamburg,
24 į Antverpen,
26 į Glasgow,
29 į Rotterdam,
29 į Bremen, Express,
31 į Hamburg,
31 į Bremen,

Apie laivakorčių prekę Europon ir iš Europos pasiklauskite per laišką pridėdami 2 ct. stmpą atsakymui.

Pirkusius pas mus laivakortes, mes pasitinkame ant dypo, aprupiname bagažus, nuvedame ant laivo ir parupiname nuo konsulio popieras parėjimui rubežiaus. Išmainome pinigus — rublius į dolerius ir dolerius į rublius.

Mes parduodame tikietus ant Providence—Joy Line i šias vietas:

į Boston'a $2.40,
į Worcester'į $2.40,
į Fall River $1.75.
į Providence $1.50.

Ateikite arba rašykite ant šio adreso:

J. J. Paukształis & Co.,
120 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

KRASOS DĖŽUTĖ.

A. Booben'ui: — Apie Tautiškų Lietuvių kapinių pašventinimą gan plačiai aprašyta korespondencijoje iš Chicagos, tilpusioj „V. L." N24, — todel Tamstos koresp., kur beveik tas pats atkartojama, nedėsime.

A. K. Losevičiui: — Pirmosios Tamstos korespondencijos pusės nedėsime, nes kapucino Kazimiero misijos — tai jau paprastas dalykas; priegtam, panašios žinios geriau tinka laikraščiams, kur yra speciališkas bažnytinių bei tikybos dalykų žinių skyrius.

„Aido org.": — Žinutė iš So. Br'no apie atsibuvusį gegužio 17 d. koncertą netilps, nes ji perdaug suvėlinta. Malonėkite žinias priduoti kuogreičiausiai, kada jos dar naujos ir visiems įdomios.

A. Kamblaičiui: — Tamstos straipsnis — „Ir mano žodis apie amatus" tilps sekančiame „V. L." numeryje.— Ačiu.

A. Bukui: — Straipsnis „Streikas ir jo svarba" tilps viename iš sekančių „V. Liet." num.

IŠVAŽIAVO LIETUVON:

A. T. Račiunas, žinomas musų kinematografistas, kuris buvo pasirengęs išvažiuoti Lietuvon gegužio 17 d., delei žinomų „V. L." skaitytojams priežasčių tada išvažiuoti negalėjo, — jis išvažiavo tik berželio 7 d. ant laivo „Kroonland" (Red Star Line). Jis manė 2—3 dienas apsistoti Antverpene (Belgija), o pasukui ant nekurio laiko sustoti Tilžėje pas „Birutės" red. J. Vanagaitį. Kaip Tilžėje taip ir jos apielinkėje p. A. T. Račiunas mano kiek galint daugiau parinkti krutomiems paveikslams medžiagos Iš Mažosios Lietuvos jis jau važiuos į Did. Lietuvą, kur nori prabuti visą vasarą, idant nufotografuoti viską, kas gali but įdomu ir naudinga matyti krutomuose paveiksluose Amerikoje gyvenantiems lietuviams.

Drauge su p. A. T. Račiunu išvažiavo plačiai Brooklyne žinomas biznierius Anupras Juodvalkis, o taipgi p. Brazaitienė su dviem vaikais (iš Brooklyno, N. Y.). Iš Hoosick Talls, N. Y. — Pranas Jakaitis su savo žmona (visi augščiau paminėti išvažiavo antra klase), Juozas Domeika ir Antanas Kutas. Iš Waterbury, Conn. — „V. L." korespondentas J. Statkevičius.

Birželio gi 3 d. ant laivo „Kroprinz" Wilhelm" (N G. Lloyd) išvažiavo šitie: iš Philadelphijos, Pa. — Viktorija Saukaitienė su trimis vaikais; iš Crosbay, Ill. — Jonas Tumas ir iš Moline, Ill. — Ant. Rusteika ir Elzbieta Kulbokienė iš Brooklyn, No. Y.

Birželio 14 d. ant laivo „Kursk" (Russian-American Line) išvažiavo šitie: iš Girardville, Pa. — kun. M. Durickas; iš Century, W. V. — Jonas Skutelis ir Antanas Plikis; iš Brooklyn'o — Izabelė Martinaitienė, Marijona Gustienė (su dviem vaikais) ir Motilda Ližienė (su dviem vaikais) visi antroje klasėje.

LIETUVIAI NEPAMIRŠKIT!

Kad 3 dieną liepos (July) 1913 atsi Kad 3 dieną liepos (July) 1913 atsibus didžiausias ir puikiausias lietuviškas balius parengtas Liuosybės P. Dr-tės, Portlando Lietuvių Dania Hall svetainėje, 184 Russell Str. prasidės 7 val. po pietų. Įžanga 50 ct. porai.

Rengėjai pasistengs svečius pavaišinti skaniais užkandžiais, gėrimais, kvepenčiais cigarais ir bus kiekvienam gera proga išlaimėti $10.oo vertės dovaną. Bus puiki orkestra.

Visus maloniai užprašo
Baliaus Direktoriai.
27

ANT PARDAVIMO.

Restauracija ant pardavimo. Parsiduoda restauracija geroj vietoj, biznis eina gerai; priežastis pardavimo—atsiraukia partneris, arba jeigu restųsi partneris, tai vis tiek butų gerai.

William Urbschas,
724 — 11th Ave., New York.
26

Parsiduoda groseris; biznis eina gerai; dailioje vietoje, apgyventa lietuvių ir lenkų. Priežastis pardavimo — ėjimas į kitą biznį. Norinti pirkti kreipkitės šiuomi ardesu:

A. Šulas,
150 Union Ave., Brooklyn, N. Y.
27

Pajieškau savo brolio Petro Dainausko, kuris gyvena Brooklyn, N. Y., nuo kurio neturiu gero adreso. Teiksis atsišaukti.

Antanas Dainauskas, Seminole, Pa.

Pajieškau savo draugo Stanislovo Gailiaus. Paeina iš Kauno gub., Telšių pav., Ilakių parapijos, Stripinių kaimo. Pora metų atgal jis gyveno Brockton'e, Mass. Jis pats ar kas kitas teiksis paduoti adresą del manes.

K. Orlovski,
842 Clifford Ave., Rochester, N. Y.

Pirmas Metinis Piknikas

Draugystės D. L K. Mindaugio, atsibus Subatoj, 21 dieną Birželio-June, 1913, Ulmer Parke Atletic Field and Hall, Brooklyn, N. Y. Įžanga ypatai—25 centai. Prasidės 2-rą val. po pietų, trauksis iki nedėlios rytui.

Kaip davažiuot į parką. Iš Williamsburgo važiuojant reikia imti Broadway Eleveitorių iki Myrtle Ave., iki Bridge Str., nuo Bridge Str., imt West End Ind. Coney Island, tas daveža iki parkui. Iš Maspetho važiuojant reikia paimti Flushing Ave. karą, kuris daveža iki senojo tilto, paskui paimti Elevatorių West Ind. Line Coney Island, tas daveža iki parkui.

Parsiduoda pigiai

bučernė ir Groserštoris vietoje lietuviais ir lenkais apgyventoje. Biznis gerai apsimoka.

K. Siwecki,
96 Hobson Ave. (cor. Washington Ave.) Laurel Hill, L. I., N. Y.
(25)

ANT PARDAVIMO

namas už pusę prekės iš priežasties išvažiavimo, taipgi 2 lotai. Meldžiu atsišaukti kas vakarą nuo 6 iki 10, Subatomis po pietų ir Nedėldieniais visą dieną.

John Buller,
181 Meeker Ave. Greenpoint-Brooklyn, N. Y.
(27)

Konkursinis
Geografijos Vadovelis
Kaina 75c.
Apdaryta $1.oo.
120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.
J. J. Paukštis & Co.

Tarptautiškoji Akušerių MOKYKLA.

Moterįs, norinčios išmokti akušeriauti, dabar tu legališką mokyklą Scrantone, Pa. **Mokslas prasidės 2 d. Sausio,** 1913 m. ir trauksis per 4 mėnesius. Pasibaigiant kursui, bus duotas diplomas, valdžios pripažintas visoje šalije.

Instoti mokyklon gali moterįs, turinčios nema žiaus 20 metų amžiaus ir mokančios bent skaityti ir rašyti. Už kursą mokasi $100.oo.

Mokyklon Lietuves priima „The Internationa College of Midwifery".

DR. J. SZLIUPAS, Prezidentas.
1419 N. Main Ave., Scranton, Pa.

PARSIDUODA PIGIAI

naujos drukuojamos mašinos Typewriters. Rašykite šiandien, o gausite kataliogą dykai. Knygos taipgi parsiduoda ir yra reikalinga Agentų.

Kreipkitės per laišką a t šio antraš:

A. MALIAUSKAS,
687 3rd Ave., BROOKLYN, N. Y.

P. S. Taipogi parsiduoda naminiai rakandai (Furniture) ai t išmokesčio vietiniai kreipkitės pas mane.

Dr. J. S. Message (Misevičia)
272 BERRY STREET Brooklyn, N. Y.
Tel. 595 Greenpoint
Specialistas širdies ir plaučių ligų.
OFFICE HOURS:
8 -10 A. M. 12—2 P. M. 6—8 P. M.

DAKTARAS A. BACEVYČE
GYVENA ELIZABETHPORT'E, N. J.
200 Marshall St., ir kampas Second St.
Ligonius priima:
iš ryto nuo 8—9 po pietų nuo 2—3
ir vakare nuo 6—8
Telephone 1527 R. Elizabeth.

Telephone: Greenpoint 8.
Daktaras A. S. Jankauckienė
Gydo visokias ligas vyrų, vaikų, moterų lanko prie palagų.
VALANDOS: Nuo 12—2 po piet, nuo 7—8 vakare.
265 Berry St., prie Grand St.
BROOKLYN, N. Y.

Telephonas: 6126—J—Market.
Daktaras
JONAS J. KAŠKIAUČIUS
VALANDOS: 8—11 ryte, 1— 3 po pietų, 7— 9 vak.
Seredomis 8—11 ryte.
152 Polk Str. prie Ferry Str.
NEWARK, N. J.

GERA PROGA!

Gramatika angliškos kalbos mokytis be mokytojo (apdaryta) $1.00
Vaikų Draugas arba kaip mokytis skaityti ir rašyti be mokytojo..... 15c
Naujas Budas mokytis rašyti be mokytojo..... 10c
Arithmetika mokinimuisi rokundų, su paveikslais (apdaryta)..... 35c
Viso $1.60

Kas atsiųs iškirpęs šitą apgarsinimą iš "Vienybės Lietuvninkų" ir $1.00 per money orderį, tai gaus visas 4 knygas 60c. pigiau.

P. Mikolainis
Box 62 New York City

Liudas Gira.
Žalioji Pievelė.
Eilių rinkinys.
Prekė 65 c.

200 ŽAIDIMŲ
kambaryje ir tyrame ore.
Su dainomis, gaidomis, paveikslėliais ir fantų išvadavimais.
Jaunuomenei dovanėlė.
Sutaisė **Matas Grigonis.**
Prekė 75 c.
GAUNAMOS PAS:
J. J. PAUKŠTIS, & CO.
120 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

PASALPA

TAI SENIAUSI IR TURTINGIAUSI
AMERIKOS LIETUVIŲ PAŠALPINE DRAUGIJA
ĮSTEIGTA 1886 M.

Moka pašalpą ligoje po $6.00 sevaitėje ir turi keturis pomirtinės apsaugos laipsnius: $150.00, $300.00, $600.00 ir 1000.00.

Kiekvieno lietuvio privalumu yra dėties prie tos Organizacijos.

Iki 1 d. Sausio 1913 metų Susivienijimas išmokėjo: našlėms ir našlaičiams pomirtinių pašalpų — $72.469.33. Lietuvių apšvietos ir kulturos reikalams — $8.651.82. S.L.A. turtas išneša (1 d. Sausio 1913 m.) *$52.517.97.*

Tuojaus prisirašyk prie gyvuojančios tavo mieste S.L.A. kuopos. Jaigu kuopos nesiranda, klausk informacijų pas Centro Sekretorių žemiaus paduotu adresu, o gausi paaiškinimus kaip suorganizuoti kuopą.

A. B. Strimaitis, Centr. Sekr.
307 W. 30-th St. - - - New York, N. Y.

VIENYBĖ

APŠVIETA

Naujausio iszradimo drukuojama maszinuke. Su ja kiekvienas gali moketi drukuot, kad ir placziausius laiszkus. KAINA TIK 7 DOLERIAI!

Teipogi pas mus galima gauti geriausio gatunko gramofonus su lietuviškom dainom, šokiais ir juokingom pasakom. Teipgi galima gaut laikrodžių ir laikrodėlių, geriausių britvų ir daug visokių instrumentų. Jaigu dar neturi musu kataliogo, tai prisiųsk už 3 centus stampų, o aplaikysi informacijas dovanai.

K. J. KRAUCHELUN,
120 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

ORIGINALIŠKI ROZAVI ir KITOKI MILTAI.

Kostumieriai, reikalaukite Rugių Duonos iš Rozavų

ir kitokių miltų. Busite sveiki ir stipryus!

DUONKEPIU ATYDAI!

Aš esu savininkas ir pardavėjas Suvienytose Valstijose ir Europoj **Originalinių Rozavų miltų** iš čysčiausių, sviežiausių ir geriausių **rugių grudų**, kuriuos tik už gerus pinigus galima gauti. **Rozavus miltus** turi vartoti tik **geriausi duonkepiai** šios šalies ir aš noriu atkreipti atidą tiems duonkepiams, kurie dar nevartoja **Rozavų miltų rugių duonai.**

Aš tiktai ir pasiskelbiu, kad maloniai kiekvienam atsišaukusiam suteiksiu visokias informacijas, ypač **duonkepiams** ir visada užganėdinsiu atsišaukusius. Aš užtikrinu Jums, kad tai bus geras pelnas ir atgabens didelę pramonę, tik tuojaus paimkit plunksną ir parašykit pas mane laišką, reikalaudami platesnių žinių apie **Rozavus ir kitokius Miltus.**

Morris Rosenfeld,
G 4 and 5 Produce Exchange, NEW YORK, N. Y.

SKAITYK ATYDZIAI!

Ar nori but godojamas ir užsidirbi daugiau? Jei teip, tai mokinkis angliškai ir pastok šios šalies piliečiu.

Mes pamokysime jus ir pagelbėsime dovanai išsiimti pilietiškas popieras.

Teipgi šioj mokykloj prirengia mokinius į angštesnes mokyklas, kaip tai: Cooper Union, universitetus ir amatų mokyklas.

Mokykla atdara dienomis ir vakarais per visus metus.

ATEIK PASIKLAUSTI

199 So. 4-th Street.
MODERN Prop. School.

Gera proga visiem

Užlaikau tikrą lietuvišką krautuvę, kurioje galite gauti, laikrodžių, laikrodėlių, žiedų, spilkų, kolčikų, kompasų, kryžiukų, gramafonų visokio išdarbio. Taipogi lietuviškų rekordų, ir kitų visų kalbų. Puikiausių armonikų, smuikų, klernetų, triubų ir daugybę visokių muzikališkų instrumentų. Taipgi gerų britvų visokio skyriaus. Maldakningių, visokių gražių popierų laiškams rašyti (gromatoms) su puikiausiais apskaitymais ir dainomis. Visokių magiškų monų daikių. Taipgi monų knninga, kur galima iš jos padaryti visokias mandrystes. Taipgi visokių kazyrių turime. Taisom visokius auksinius daiktus: laikrodėlius, žiedus, branzalietus ir visokius muzikališkus instrumentus: armonikus, smuikas, klernetus, triubas, pianus, vargonus ir kitus visokius augščiau minėtus daiktus. Aš gvarantuoju, kad mano tavoras pirmos klesos, o prekės pigesnės kaip kitur. Ordelius išsiunčiam greitai į visus Amerikos ir Kenados kraštus. Kviečiam visus su ordeliais ir visokiais pirkiniais kreipties šiuo adresu:

J. GIRDES, 95 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

Liaudies Dainos,
Solo balsui ir pijanui,
Sutaisė
MIKAS PETRAUSKAS.

1. Vai aš pakirsčiau žalioj girioj klevelį ..... 20c.
2. Jojau dieną, jojau naktį 60
3. Siuntė mane motinėlė į jureles vandenėlio 20
4. Šių nakcialy, per nakcialy nemigau 30
5. Ko liudit sveteliai, ko nedainuojat? 20
6. Saulelė raudona, vakaras netoli 25
7. Tykiai, tykiai Nemunėlis teka 15
8. Už šilingėlį, už mažulėlį 30
9. Skyniau, skyniau skynimėlį 15
10. Dovanojo man motulė baltų drobely 15
11. Jahna mahte seeru sehja, lihgo 15

Viso $2.65

Gaunamos pas:
J. J. Paukštis & Co.,
120 Grand Str., Brooklyn, N.Y.

Dr. O'Malley išaiškina priežastį pasekmingo gydymo.

Išsiveržimas.

Verikoselė arba netikrasis išsiveržimas, pučkai ir visokios odos ligos. Be jokios operacijos, skaudėjimo ar apleidimo savo kasdieninio darbo.

1. DEL TO — Kad jo neskaudanti metoda yra naudojama per jį suviršum 25 metais, o josios naudingumas likos prisavintas per taip vadinamus Rupturos „Specialistus", kurie jąją ir naudoja.

2. DEL TO — Kad suviršum į 12,000 išgydė ligonių, o nekurie pribuvo iš tolimų šalių gydytis, o kuris tik vienas pasekmingai gydo.

3. DEL TO—Jog kožną savo žodį gal pinigiškai ir profesionališkai užtikrint, kur duoda ligoniui, o budamas tarp jų 25 metus yra gana paliudinančiu.

G. A. Frintzinger (policmanas) iš Wilkes Barre, Pa., išgydytas nuo sunkaus išsiveržimo, 5 metai nenešioja jokių diržų.

Thom. R. Williams, angliakasys iš Hyde Park, Pa., išgydytas nuo išsiveržino. 5 metai kaip diržą nenešioja.

William H. Adams, fajermanas, Sheldon Alex Works, Wilkes Barre, išgydytas nuo išsiveržimo, kurį turėjo per 15 metų.

R. D. Greenwalt, mašinistas prie Prospect brekerio, Breslau, Pa., du vaiku, 3 ir metų senumo išgydyti nuo išsiveržimo, o diržo nenešioja du metu.

Skaitykite ką rašo išgydytas per Dr. O'Malley unijos Docking Boss Raub's brekerio, Luzerne, Pa.

Courtdale, Pa., 26 Nov. 1911.

Garbus Daktare O'Malley!

Rašau jums laišką pranešdamas apie mano išgijimą, pranešu kad visiškai esu sveikas ir pavelinu mano vardą naudoti del ligonių pagelbos.

Box 131, Luzerne, Pa. Ad. Kuttenberger.

Su tokiais paliudijimais delkto turėtum da vilkinti ir neateiti ant rodos pas Dr. O'Malley, kuris tave PAR ŽIURĖS UŽ DYKĄ ir pasakys kas tau kenkia, ir geriausią rodą kaip gali pasveikti. Geriau pasinaudok iš 25-metinės praktikos ir nebusi pavojuje.

Pasikalbėjimas--ypatiškai ar per pačtą.

Atsiųsk adresą ir markę už 2c. tai prisiųsim knygutę su paveikslėliais apie išsiveržimą užpečėtytam koperte.

Dr. Alex O'Malley

158 Washington st. Wilkes-Barre, Pa.

Kur lietuviškai ir lenkiškai susikalbama ir susirašoma.

Telephonas 2320 Greenpoint.

Lutkauskas ir Garšva

Graboriai ir Laidotuvių Direktoriai.

Laidojame Numirelius ant visokių Kapinių.

PARSAMDOME KARIETAS

veselioms, krikštynoms ir šiaip pasivažinėjimams. Atsišaukit ypatiškai ar per telepnoną. Ofisas atdaras dieną ir naktį.

227 Bedford Ave. (V. Daunoro name) Brooklyn, N. Y.

TUKSTANČIAI ŽMONIŲ

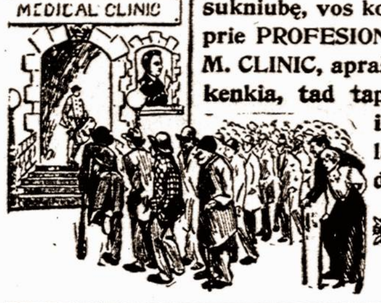

Kuriems buvo pirmiaus gyvenimas pilnas kankinimų ir varginimo nuo visokių ligų silpnybių, pakartęs; besant išblyškę, išbalę, sulinkę, sukniubę, vos kojas pavilko, bet kad atsišaukė prie PROFESIONALIŠKO DAKTARO, THE PH. M. CLINIC, aprašant arba apsakant ligą, kas kenkia, tad tapo pamatiškai trumpam laike išgydyti ir dabar yra sveiki, laimingi, ir iš gilumos širdies dėkingi, taip sako išgydyti:

UŽŠVIS SAULELĖ Į MUSŲ LANGELĮ!

GARBINGAS DAKTARE: Apturėtas liekarstas vartojant vis ir vis sveikata ėjo geryn ir lengvyn, o ta užsenėjusi mano liga, nuo Jusų tikrų galingų gerų liekarstų, kaip sniegas nuo saulės spindulių nyko. Dabar jau pasilikau visai sveikas, nes krutinė ir galva nustojo skaudėti teip ir kosulys visai išnyko. Pirmiau buvau silpnas, sukliurės-sukumpęs, o per galybę augščiausio mokslo ir tikras liekarstas, pasilikau sveikas, stiprus vyras, dėkavojantis tik Philadelphios M. Klinikui. Su guodone **M. P. Sakalauskas**, 3231 Emerald Ave., Chicago Ill.

Mrs. Petronėlė Bakutėnė, 125 2nd st. Somerville, N. J. Teipat dėkavoja už išgydymą, nes pirmiau ją gydė didžiausi New Yorko daktarai, kurie negalėjo pagelbėti, o vienok **Philadelphijos M. Clinikas**, atsakančiai į trumpą laiką, moteriškę padarė sveika nuo labai didelės ir apsenėjusios sunkios ligos. **Mr. M. Kazioras**, 1612 Chestnut st. Trenton, N. J. Nemažiau yra dėkingas už išgelbėjimą jo gyvasties ir išgydymą nuo nervų, krutinės skaudėjimo, silpnų plaučių, kosėjimo, sunkaus kvėpavimo, skrėpliavimo. Lygiai labai dėkavoja **Mr. J. Rusiks**, 333 15th av. Newark, N. J. **Mrs. D. Karasevičia** 63 Bouth st. New Britain, Conn. **Mr. Julius Birsenas**, 318 Franklin st. Port Washington, Wis. **Mr. Jonas Tamulis**, R. D. I. Malboro, Mass. **Mr. Jos. Jureviče**, 147 W. First st. Fulton, N. Y.. **Mr. Ant. Čeras**, 858 So. Swanson st. Philadelphia, Pa. Ir tukstančiai kitų, kurių negalime į laikraštį sutalpinti.

Todel, jeigu esi nesveikas ir greitam laike tikrai nori išsigydyt, tad kreipkis čion, kur tukstančiai kaip į pamačlyvą vietą traukia ir tampa išgydyti. **Ateik arba rašyk šiandien lietuviškai**, nes gromatnešis su mandagumu priduos laišką; kas kenkia, o busi išgydytas. Džiaugsies pasilikdamas sveikas ir laimingas ant visada. Nėra skirtumo kokia liga sergate ir kas kenkia, nes jeigu speciališkai **profesionališkas daktaras Kliniko** pripažins, jog gali buti išgydytu, tai gali tikėti, kad apturėsi tikrą pagelbą; be peilio be operacijos, bet su tikroms liekarstoms nuo: inkstų ligos, skaudėjimo sąnarių, kaulų, strėnų, kojų, pečių ir šonų. Užkietėjimą, skaudėjimą ir nedirbimą vidurių. Galvos skausmą, širdies, kepenų, kosulio ir plaučių ligas. Greito pailsimo ir sunkaus kvėpavimo, peršalimo, slogų, nuo abelno sveikatos nusilpnėjimo, dyspepsijos, neuralgijos bei **nervų ligos**; teipat nuo jaunystės išdykumo klaidų, sėklos nubėgimo, blogų sapnų, nemigos ir nuo visokių slaptų užsikrečiamų ligų. **Teipat moteriškų ligų**, kaip: skausmingų mėnesinių ir kitų visokių ligų, kurios tik varginimui žmonių atsiranda. Rašant visada reik adresuot teip:

THE PHILADELPHIA M. CLINIC

1117 WALNUT STREET, PHILADELPHIA, PA.

Atsilankantiems asabiškai ofiso valandos yra šitos kasdien: nuo 10 iš ryto iki 4 po p. Nedėlioj nuo 10 iki 3, o Utar. ir Pėtn. vakare nuo 6 iki 8.

Teipat reikalauk nuo Kliniko knygos „DAKTARAS", o bus prisiųsta.

Sveikata Brangiausis Žmogaus Turtas.

Jau nuo keliolikos metų Brooklyne-New York gyvuoja **Vienatinė ir Didžiausia LIETUVIŠKA APTIEKA** Provizoriaus **VINCO J. DAUNOROS**, kurios tikslu yra apsaugoti savo vientančius nuo visokių apgavikų ir gydyti juos tikrai geromis ir pasekmingomis gyduolėmis nuo visokių ligų ir kuno silpnybių.

LIETUVIŠKA APTIEKA savo ilgų metų prityrimu išrado daugybę specijališkų gyduolių, sutaisytų iš šviežiausių ir geriausių medikamentų ir labai pasekmingai gydančių ligas.

Tarpe kitų aptiekos sandėlyje sukrautos ir gaunamos sekančios gyduolės:

Kraujo Valytojas	$1.00	Del išvarymo soliterio	$3.00
Gyvasties Balsamas	75c	Del lytiškų ligų	50c. ir $1.00
Nervų Stiprintojas	50c ir $1.00	Nuo Reumatizmo	50c. ir $1.00
Vaistas nuo vidurių	50c. ir $1.00	Nuo kojų prakaitavimo	25c
Nuo kosulio	25c. ir 50c	Gydanti mostis	50c
Nuo gerklės skaudėjimo	25c. ir 50c	Antiseptiškas muilas	25c
Skilvinės proškos	$1.00	Antiseptiška mostis	25c
Pigulkos del kepenų	25c	Nuo dusulio	50c
Nuo galvos skaudėjimo	25c	Proškos del dantų	25c
Nuo kojų nuospaudų	10c. ir 25c	Nuo kosulio del vaikų	25c
Nuo dantų gėlimo	10c	Kastorija del vaikų	10c. ir 25c
Nuo peršalimo	25c	Nuo viduriavimo	25c
Plaukų stiprintojas	25c. ir 50c	Kraujo Stiprintojas	50c
Linimentas arba Expelleris	25c	Gumbo Lašai	50c ir $1.00
Anatharynas plovimui	25c	Nuo plaukų žilimo	50c
Nuo kirmėlių	25c	Blakių Naikintojas	10c
		Karpų Naikintojas	10c

Specijališka tikrai lietuviška Trejanka arba Trejos Devynerios 25c

Taip pat iš Lietuvos pargabentos visokios Lietuviškos gydančios žolės, šaknįs ir t. t., kokios tik yra žinomos ir žmonių vartojamos.

Reikalaukite prisiuntimo Katalogo su mūsų gyduolių aprašymais.

Kreipiantiemsiems per laiškus arba asmeniškai duodame tikrai sąžiniškus ir teisingus patarimus kiekvienoje ligoje.

Jeigu jums brangi yra jusų sveikata, tai tuojaus reikalaukite gyduolių, rašydami arba atsilankydami į LIETUVIŠKA APTIEKA

VINCAS J. DAUNORA

APTIEKORIUS

229 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

Rusų tautiškas savaitraštis

"RUSKIJ EMIGRANT"

(Išeinantis Ketvergais).

Prenumeratos čienia metams:

Visose Suvienytose Valstijose ir New Yorke 1 dol. 50c.

Į Kanadą ir Rosiją . . . . . 2 „ —

Adresuokit:

166 AVE., A., „RUSSIAN IMMIGRANT„ NEW YORK, N. Y.

Kaip pasilikti Amerikos pilieciu.

Knygutė Lietuviškoj ir Angliškoj kalbose. Turinys: Įstatymai apie pilietystę, klausimai ir atsakimai kaip išsiimti popieras, Suvienytų Valstijų konstitucija, neprigulmybės deklaracija ir konfederacijos straipsniai. Amerikos Lietuvi Ukėsu Klubas, matydamas reikalą, išleido virš minėtą knygelę kurios čienia yra **25c.** Užsisakydami knygą pinigus siųskite per Money Orderį arba krasos ženkleliais, ant šito adreso:

LITHUANIA . CITIZENS CLUB

372 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

Rusiszkai Amerikoniszka Linija. Tiesiog tarp Maskolijos ir Amerikos plaukioja kodidžiausi ir puikiausi Maskolijos Ciesoriški Pačto laivai, dvigubais šriubais varomi.

Russia — 16.000 tonų. **Kursk** — 13.500 tonų. **Czar** — 13.000 tonų.

Į Rotterdamą į 9 dienas nestojant niekur, į 11 dienų nesimainant niekur į **Liepojų.**

$31.00	3-čios	klesos	$33.00.
$45.00	2-ros	klesos	$50.00.
$65.00	1-mos	klesos	$75.00.

Išplaukia kas antra subata.

Sekanti išplaukimai iš New Yorko:

Czar — Gegužio 31

Kursk — Birželio 14

Russia — Birželio 28

Del smulkesnių žinių kreipkitės in mųsų agentus ir centraliską kontorą.

A. E. JOHNSON & CO. General Passenger Agents.

27 BROADWAY. NEW YORK CITY, N. Y.

Ar matei kada-nors laikraštį

"DRAUGĄ"?

"DRAUGAS" yra 8-nių puslapių didžiausio formato, vedamas geriausių redakcorių. Rasi jame geriausių raštininkų raštų ir visokių žinių iš Lietuvos, Amerikos ir iš viso pasaulio. "DRAUGAS" gvildena svarbiausius gyvuosius lietuvių reikalus.

"DRAUGAS" atsieina metams $2, pusei m. $1

Užsieniuose metams $3, pusei metų $1.50

Rašydami laiškus adresuokite

DRAUGAS PUB. CO.

2634 W. 67th St. Chicago, Ill.

Ar Skaitei Kada Laikraštį "LIETUVA?"

Gal nežinai kur ją gauti?

"LIETUVA"

Eina jau 21 metus Chicago, Illinois kas Pėtnyčia ir paduoda daugiausiai gerų ir svarbių žinių iš Amerikos, Europos ir viso svieto, o prenumerata kaštuoja metui tik **$2.00**, pusei metų **$1.00.**

Rašyk adresu:

A. OLSZEWSKI,

3252 So. Haisted St., CHICAGO, ILL.

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

DAKTARAS IGNOTAS STANKUS,

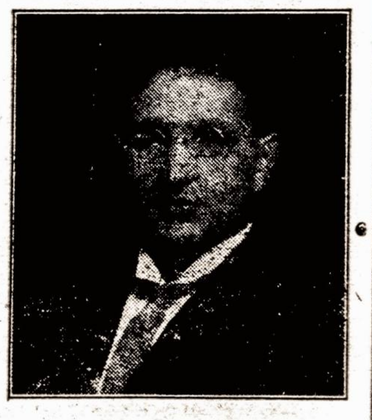

Daktaras Stankus civiliškoj formoj.

Tiktras lietuvys, baigęs mokslą steito universitete. Buvo miestavu daktaru Indianapolyj, Ind. ir specijališkai mokinosi New Yorke **DidžiojeMokykloje** daryt visokias operacijas ir gydyt pavojingas ligas. Po įgijimui didžio daktariško mokslo, Dr. Stankus įrengė savo locną **Sanatorium** (naminą ligonbutį), kur užlaiko visokius ligonius dėl gydymo ir darymo operacijų.

Gydo ligas:

Nuo reumatizmo, skaudėjimo kaulu, strėnu, koju pečiu, nuo visokiu kraujo ligu, užkrečiamu ligu, užkietėjimą ir nedirbimą viduriu, išbėrimą, niežėjimą ir augimą ant veido ir kuno visokiu spuogu, dederviniu ir slinkimą plauku, galvos skaudėjimą, širdies, inkstu, kepenu ir plaučiu ligas, visokias nervu ligas, neuralgiją, drebėjimą sanariu, greitą supykimą, negalėjimą miegoti ir išgąstį, greitą pailsimą, sunku kvėpavimą, peršalimo slogas ir nusilpnėjimą sveikatos, visokias moteru ligas, skausmingu ir nereguliarišku mėnesiniu (baltuju) tekėjimu ir gumbo. Darau operacijas ant gyslu, kaulu, nervu, smegenu, moteru ir vyru gimdančiu organu. Taipgi darau operacijas ant nosies, akiu ir gerklės.

PADĖKAVONĖS UŽ IŠGYDYMĄ.

Aš Jonas Šaltinskas, 926 Jenne st., Kenosha, Wis, ištariu širdingą ačiu daktarui Ign. Stankui už išgydymą manęs. Dabar prašau Tamistos išgydyti ir mano draugą Juožapą Šaltinskį nuo išbėrimo spuogais ant kuno.

Aš Adėlė Bagdonas, P. O. Box 95, Puritan, Pa., pasakysiu tikrą teisybę, kad jusu gyduolės man nedaug gero padarė, tiktai sustabdė slinkimą plauku, išnaikino pleiskanas ir sustabdė niežėjimą galvos, o kas link užauginimo plauku, tai aš nieko nenumanau.

A. J. Juskaitis, 511 Railroad Av., Brooklyn, N. Y., išreiškiu savo širdingą padėkavonę Dr. Ig. Stankui už išgydymą nuo skaudėjimo pečių, skaudėjimo po krutine ir sunkaus kvėpavimo. Da turiu kosulį, bet ir tas daug kartų mažesnis negu pirma.

Jos. Schultz, P. O. Box 245, Cradon, Wis. ir Pranas Grablauskas, P. O. Silver Creek, Pa., širdingai dėkavojame daktarui Stankui už išgydymą nuo kroniškų, užsisenėjusių ligų.

Tos visos padėkavonės yra įdėtos su pavelijimu pačių pacijentų. Kiti visi yra užlaikomi didžioje slaptybėj. Dr. Stankus duoda daktarišką rodą ir ekzaminavojimą dykai ypatiškai ir per laišką, be skirtumo kaip toli gyvenate: Amerikoj, Kanadoj ar Anglijoj. Visuomet kreipkitės ypatiškai arba laišku ant šio adreso:

DR. IGNATIUS STANKUS,

1210 SOUTH BROAD STREET, PHILADELPHIA, PA.

Ofiso valandos: Iš ryto nuo 9 iki 11. Po pietų nuo 2 iki 4 ir vakarais nuo 7 iki 8. Nedėliomis nuo 9 iki 11 val. ryto ir nuo 1 iki 4.

TIK VYRAMS.

I mano Tautiečius:

Jus ir jūsų draugai esate nuoširdžiai užkviečiami aplankyti mano Liuosa Moksio Galerija, 461 Sixth Avenue, arti 28tos Gatvės, New Yorke, N. Y., kur aš laikau parodą dailės ir skulpturos darbų, kurios padarė Lietuvos artistai, su išvaizdinimu švairių kūno dalių kaip sveikų taip ir sergančiu.

Jus čia galite studiuoti žmonijos giminės kilmę ir išsilaikytymą nuo lopšio iki grabui, ir maryti indomiausius gamtos išgamas; taipgi nuvatnumus ir pabaisuolius.

Vieną valandą praleisti tarpe grupių šitų pastebėtinų Lietuviškų modelių, yra verta sudėti kaipo turtą į galvą čielam gyvenymui

Jus čia galite studiuoti pasekmes ligų ir ištvirkimo darbų, perstatomų žmogaus didumo modeliais. Yra čia prityręs Lietuvis, kuris nuolatos vedžioja svečius ir išrodinėja bei atsakinėja ant bile kokių klausimų. Atvira kasdieną podraug su Nedėldieniais ir Šventadieniais, nuo 8-nių iš ryto iki Vidurnakčini.

JŽANGA UŽDYKA.

461 Sixth Avenue, near 28th Street New York.

Telephone 2427 Greenpoint

VIENATINĖ IR SENIAUSIA LIETUVIŠKA

—AGENTURA—

Parduodam Szifkortes ir siuncziam pinigus.

Jau nuo 1886 metų, kaip parduodam ŠIFKORTES keliaujantiems į Lietuvą arba norintiems parsikviesti iš Lietuvos savo gimines ar pažinstamus į Ameriką, visados parduodam Šifkortes kuoteisingiausia į kur tik nori, ant greičiausių ir geriausių LAIVŲ už prieinamą prekę. Kurie pas mus pirko Šifkortes, kelionėje neturėjo nė jokio klapato; per tai, kad męs visados suteikiam keleiviams geriausius patarimus, kaip turi keleivis apsisaugot nuo apgavysčių.

Taigi reikalaujant ŠIFKORČIŲ — malonėkit kreiptis prie musų, o busit kuogeriausia aprupinti visame.

Offiso valandos:

šiokioms dienoms nuo 8 ryto iki 9 val. vakare.

Šventoms dienoms nuo 9 ryto iki 3 val. po piet.

120–124 Grand Street, Brooklyn, N. Y. (Antros durys nuo Berry Street)

PINIGUS SIUNCZIAM IR ISZMAINOM.

Siunčiame pinigus į visas svieto dalis saugiai, greitai ir pagal pinigų kursą.

Teipgi išmainom ant ruskų ir vokiškų.

Parduodam Tikietus ant geležinkelių į pietines ir vakarines valstijas.

Persiunčiam potografijas į Lietuvą ir užregistuojam laiškus.

Spausdiname visokias kningas, konstitucijas ir kitus visokius spaudos dalykus, greitai ir pigiai.

„VIENYBE LIETUVNINKU"

Seniausias Lietuviu Laikraštis Amerikoje. Įkurtas 1886 mete.

Išeina kas Sereda. Užsirašant „Vienybę Lietuvninkų" Amerikoje prekinoja metams $2.00, pusei metų $1.00. Užrubežiuose prekinoja metams $3.00, pusei metų $1.50.

Teipogi spausdinam visokias knygas, konstitucijas, bilas, plakatus ir tikietus baliams, popieras laiškams rašyt ir kitokius spaudos dalykus. Darbą atliekam greitai ir pigiai.

DIDŽIAUSIA KRAUTUVE VISOKIU KNYGU.

Čia visokias knygas galima gaut, kokios tik yra išėję iš po spaudos, kaip svietiškas teip ir maldų knygas. Žodynų, gramatikų, rankvedžių, Biblijų ir t. t.

J. J. Paukształis & Co.

120-124 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

Rusiškas progresyviškas laikraštis

"Russkoe Slovo"

Leidžiamas tris kartus per savaitę redaguojamas J.K.Okuncovo

Kaina metams $2.00.

Užrubežiuose, Kanadoje ir New York $3.00.

Prie regakcijos randasi visokių knygų knygynas ir atliekami visi spaudos darbai.

Antrašas:

Russkoe Slovo

108 E. 12th St. New York, N. Y.

DIDELIS LIETUVOS ŽEMLAPIS.

Su etnografijos sienomis. Atspausdintas ant dailaus, slidaus popieriaus, keliose spalvose. Tikras pagražinimas sienos kiekvieno lietuvio stubelės. Pirmutinė dar tokio didumo mapa lietuvių kalboje.

Parsiduoda musu knygyne, tik po 50 centu.

Pasiskubinkite kiekvinas įgyti tą ŽEMLAPĮ ir pamatyti surašytas visas LIETUVOS vietas. Turime nedidelį skaitlių exemplioriu. Šiuo adresu:

J. J. PAUKŠTIS & CO.
120-124 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

SAULE

Du-kart nedēlinis laikraštis
Smagiausias lietuviškas laikraštis visoje pasaulėje.
IŠEINA kas UTARNINKĄ ir PĖTNYČIĄ

Prenumerata kaštuoja:

Amerikoj — Ant viso meto $2.50, Ant pusės meto $1.25, Ant ketverčio meto 65c.
EUROPOJE — Rosijoje ir Lietuvoje $3.50, Anglijoj ir Skotlandijoj 15 sh., Prusuose 15 markių.

MĖNESINIS RAŠTAS

Linksma Valanda

IŠEINA APIE 15 D. KOŽNO MĖNESIO.
Talpinasi visokių gražių Istorijų, Pasakų, ir t. t.

PRENUMERATA:
Amerikoje ant viso meto tik $1.
Rosijoje $1.50. Anglijoje 7 sh.
Prusuose 7 mk.

☞ Kas užsirašo "SAULĘ" ir "LINKSMĄ VALANDĄ" ir pilnai užsimoka, tai abu raštu gauna per visą metą už $3 in Ameriką, in Rosiją $4.50, in Angliją 7 sh. ☞ Priek tam pilnai užsimokėję skaitytojai kas metas gauna DOVANĄ puikų Kalendorių.

W. D. Boczkowski & Co.
620-522 W. South Al.
MAHANOY CITY, PA.

Uodų ir kitokių vabalų įgėlimai, tuojaus palengvinami yra D-ro Richterio Pain Expelleriu. 25 ir 50c. kiekvienoje aptiekoje arba išsirašyk tiesiog
F. Ad. Richter & Co.
74-80 Washington str., NEW YORK, N. Y.

Tel. 2334 Greenpoint.
PUIKIAUSIA VIETA LIETUVIAMS
pas PETRA A. DRAUGELI.
Skanus alus, gardi arielka, elius, visokis vynas, kvepenti cigarai, ir puikus užkandžiai. Salė dėl mitingų ir veseilių. Nepamirškit šios atsakančiausios vietos, o busit užganėdinti.
73 GRAND STR. BROOKLYN, N. Y.
Palei Wythe Ave.

PUIKUS HOTELIS
Andriaus Milišausko
Visada šaltas alus, skani arielka, elius, porteris, visoki vynai ir kvepianti cigarai.
Lietuviai vietiniai ir atvažiavę iš kitur, nepamirškit šios puikios vietos.
16 Baltimore st. Wilkes-Barre, Pa.
Priešai Central Dypą

Telephone 1331

Nik. P. Zelwis
Lietuviškas graborius.
Išbalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius. Karietos laidotuvėms, veseilioms ir krikštynoms.
Ofisas ir gyvenimas:
1034 Bank Street,
Waterbury, Conn.
Lietuviai, kreipkitės reikale.

BENNETT TYPEWRITER. Kaina $18.00

Bennett Typewrite yra tai naujausio išradimo drukuojama mašina ir drukuoja teip greitai ir puikiai, kaip ir brangiausios mašinos. Ji yra su universališkais, raktais, teip kaip mašinos už $100.00, arba ir brangesnės. Ant tos mašinos galima drukuoti 80 žodžių į minutą. Padaryta iš labai tvirto plieno. Tik ši viena drukuojama mašinėlė atramentuojasi nuo kaspino.

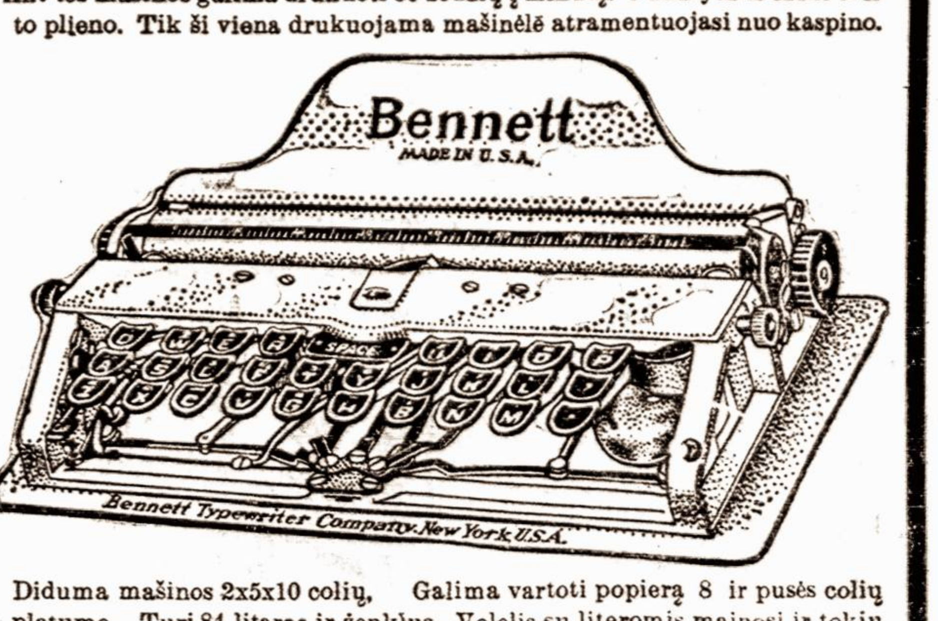

Diduma mašinos 2x5x10 colių. Galima vartoti popierą 8 ir pusės colių platumo. Turi 84 litaras ir ženklus. Volelis su literomis mainosi ir tokiu budu ant jos galima drukuoti visokeriopose kalbose. Susideda iš 180 atskirų dalių, sveria 3 ir pusę svaro. Sudėta į labai puikią skrynelę ir ją galima nešiotis rankoje, arba kišeniuje. Ji yra netiktai naudinga, bet ir reikalinga kiekvienai ypatai, o už tokią prekę, tai kaip dykai.

J. J. Pauksztis & Co.,
120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Žmijecznikas yra tikrasis

Tiktai Groblewskio

Geriausias Linimentas arba PAIN EXPELLERIS ant svieto nuo visokių galvos skaudėjimų, KAULŲ, PERŠALIMO, REUMATIZMO, STRĖNŲ SOPĖS, SAUSGĖLŲ, KAKLO, GALVOS SUKIMO ir DIEGLIŲ.

Jeigu nori ligoje ir nelaimėje pasigelbėti, neieškok rodos pas kokius nemokintus žydelius ar kryžiokus savo priepuoly, bet kreipkis arba tiesiai parašyk pas savo locną vientautį, reikalaudamas tikrų, grynų ir gydančių vaistų — pas

ALBERTĄ G. GROBLEVSKĮ.
Plymouth, Pa.

garsų dirbėją „Lenkiškų ir Lietuviškų gyduolių", o persitikrinsi, kad neišskleisi veltui ir ant apgavysčių savo suskiai uždirbto cento.

Turime gyduoles nuo visokių ligų, kokios tiktai randasi ant svieto teip dėl senų žmonių, kaip dėl kudikių, vyrų ir moter.

„Lenkiškai-Lietuviški" vaistai jau tukstančius padarė sveikais — išgydys ir Tave!

Ypatingai SLAPTAS ligas gydome ir gilioje slaptoje užlaikome, kaip kunigas išpažintį.

Dėlto jeigu trokšti tikros gydytojaus pagelbos, aprašyk savo negerovę, aiškiai ir su smulkmenomis, pridėk 2 centu ant atsakymo laiškui, o niekuomet to nesigailėsi. Adresas:

Albertas G. Groblevskis
Cor. Elm and Main Sts.
Plymouth, Pa.

Telephone 854 W. Williamsburgh.
Williamsburgh BATHS.
F. TEITELBAUM, savininkas.
Rusiškos ir Turkiškos

PIRTYS
274 South First Street,
(tarpe Havemeyer street ir Marcy Ave.)
BROOKLYN, N. Y.
Perėjo in naujas rankas ir viskas gerai prižiurima. Užeikite ir persitikrinkite.
Moterims kiekvieną utarninką.

PATENTS

promptly obtained OR NO FEE. Trade-Marks, Caveats, Copyrights and Labels registered. TWENTY YEARS' PRACTICE. Highest references. Send model, sketch or photo. for free report on patentability. All business confidential. HAND-BOOK FREE. Explains everything. Tells How to Obtain and Sell Patents, What Inventions Will Pay, How to Get a Partner, explains best mechanical movements, and contains 300 other subjects of importance to inventors. Address,
H. B. WILLSON & CO. Patent Attorneys
Box 383 Willson Bldg. WASHINGTON, D. C.

Naujas išradimas!

Laikrodėlis elektrikinis, kišeninis; tamsoj gali matyti adynas, budintojas iš miego; gali pribudinti. Labai naudingas del darbininkų mainose dirbančių. Viršai metaliniai juodi, viduriai drestyti, vertės 15 dolerių ir retežėlis vertės 8 dolerių, garantuotas ant 25 metų. Sykiu laikrodėlis ir retežėlis už 15 dol. Prisiųsk 10 dolerių tai gausi laikrodėlį ir retežėlį, o kaip paimsi prisiųstus daiktus, tada man prisiųsi 5 dol.

J. Schidlofsky Room 204
28 Main St. Brockton, Mass.

„ŠVYTURYS"

1913 metų.

Visas metraštis su įvairiais straipsniais geriausių rašėjų Europos ir įvairioms statistikom visos Lietuvos, labai naudingas. Prekė tik 75c.

Gaunamas pas J. J. PAUKSTĮ & CO.
120 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Nepamirškit
Tautiško Namo!
Erta, daili salė mitingams, veselijoms, teatrams ir baliams. Gardi degtinė, šviežias alus, kvėpią cigarai, skanus užkandžiai ir nakvinė.
TAI LIETUVIŲ UŽEIGA.
A. RAZUTIS
101-103 Grand st., Brooklyn, N. Y.
Telephone 1470 Greenpoint.

Teisingiausia
Lietuviszka Agentura

PARDUODU LAIVAKORTES ant geriausių ir greičiausių Laivų, keleiviai visados bus užganėdintais.

SIUNČIU PINIGUS į visas dalis svieto kuo-greičiausiai ir pagal pinigų kursą. (Stoviu po kaucija $30.000.)

Teipgi Pinigus priimu kurie nori pasidėt dėl apsaugojimo ant kiekvieno pareikalavimo juos sugrąžinu.

PIRMOS KLIASOS HOTELIS. Skaniausi ir sveikiausi visoki gėrimai, per tai visados svečių pilna, kiekvieną draugiškai ir maloniai visados pavaišina.

P. J. CHMIELIAUSKAS,
177 E. Main St. PLYMOUTH, PA.
(Bell Phone 8—R)

Telephone 1295 Greenpoint.
P. BUTKUS
LIETUVIŠKAS GRABORIUS
(Undertaker).

Išbalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius. Karietos laidotuvėms, veseilioms ir krikštynoms. Lietuviai, kreipkitės reikale pas lietuvį.
Mano gyvenimo ofisas atdaras dieną ir naktį.
213½ BERRY ST. BROOKLYN, N. Y.
Branch Office 48 Hudson Ave.

PRIETELIAI LIETUVIAI,
12 dideliu ir 12 mažu,

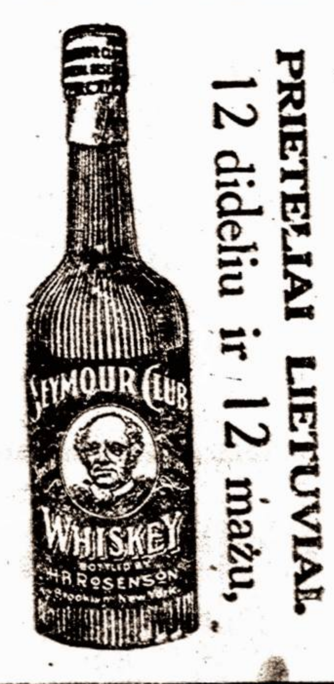

H. B. ROSENSON,
817-819 Grand St.,
BROOKLYN, N. Y.
Telephone, 1162 W'msburgh

14 metų senas laikraštis
KATALIKAS

Išeina kas Ketvergą, Chicago, Ill.

Laikraštis "Katalikas" 12-kos puslapių, didžiausio formato, redaguojamas geriausių redaktorių, talpina raštus geriausių raštininkų ir visuomet telpa visokių žinių iš Didžiosios Lietuvos, Prusų arba Mažosios Lietuvos, Amerikos ir abelnai iš viso pasviečio.

"Kataliko" prenumerata Suvienytose Valstijose Šiaurinės Amerikos:
Metams **$2.00**, pusei metų **$1.00**
Kanadoj ir Meksike:—
Metams **$3.00**, pusei metų **$1.50**
Rosijoj, Lietuvoj ir kitose užrubežinėse viešpatystėse:
Metams **$3.00**, pusei metų **$1.50**

Užsirašyti "Kataliką" galima kiekviename laike.

Užsirašant "Kataliką" reikia drauge ir prenumeratą siųsti per pačto Money Orderį arba pinigus registruotam laiške ant išleistojo rankų, adresuojant šiteip:

J. M. TANANEVICZIA
3249-53 S. Morgan St., Chicago, Ill.
Rašykite tuojaus, o gausite vieną "Kataliko" numerį ant pažiuros veltui.

Tel. 279 Greenpoint.
Geriausia lietuviams užeiga
pas
JONĄ KULBOKĄ

Skanus Alus,
Gardi Arielka,
Visoki Vynai,
Kvepianti Cigarai.
74 Grand Street
Kampas Wythe Ave.
BROOKLYN, N. Y.

ADVOKATAS
KAZIS KRAUČUNAS.
Buvęs 9 metus Skyriaus Viršininku, Inspektorium Suvienytų Valstijų Immigracijos; turi visas tiesas kaipo Attorney, Advocate, Proctor, Solicitor ir Councelor-at-Law. Veda visokias bylas (provas) visuose teismuose ir departamentų skyriuose. Gavimui patarimų, kreipkitės laiškais, įdėdami krasos ženklelį atsakymui. Vedimui svarbių bylų ir reikalų, pribuna ypatiškai į visas Valstijas ir miestus sulyg pareikalavimo. Adresas:
KAZIS KRAUČUNAS, Attorney-at-Law
Box 296, Ketchikan, Alaska.

THE LACKAWANNA

Parankiausei geležinkelei Europon keliaujantiems. Linijos sueina prie Trans-Atlantiškųjų laivų. Nebrangiai perdavinėja bagažą ir perveža pasažierius.

The Road of Anthracite
(Kietųjų auglinių kelias).
Trumpiausis kelias į Buffalo.
Tiesiai į Scrantoną ir Anglių Sritį.
Tarpe New Yorko ir Buffalo penki traukiniai kasdien.
Tarpe New Yorko, Chicago ir Vakarų keturi traukiniai kasdien.
Tarpe New Yorko, St. Louis ir Pietvakarių, kasdien.
Tarpe visų vietinių Punktų nuolatinis ir parankus susinešimas.
Artymesnių informacijų apie kainas, traukinių begiojimą, etc., kreipkitės pas savo vietinį agentą arba rašykite pas:

George A. Cullen,
Passenger Traffic Man'r
90 West Street, N. Y.

KINEMOTOGRAFU KRAUTUVE.

Pirmutinė Lietuviška Krautuvė Judančių Paveikslų Amerikoje.

Užlaikome visokių gatunkų APERATUS. Parduodam ir randavojam labai pigiai su visokiais Elektrikiniais ir Gaziniais intaisais naujausios mados. Į Stak užlaikome suvirš 1.000 ratų filmos. Importytų iš visų šalių svieto, specijališkai turime padarę daug Lietuviškų Illiustracijų dėl Dainų, Deklemacijų, Referatų ir Pralekcijų, dirbam ant orderių labai pigiai. Kuris užsiimat arba norit užsiimti šiuomi biznių, reikalaujanti pagelbos šaukitės prie:

American Film Exchangę
A. T. Raćiunas Mgr.
630 Halsey Str., Brooklyn, N. Y.
Phone 2536 W. Bedford.

W. SLOMINSKA

Mano Dirbtuve Apdovanota Dviem Medaliais

ant Kosciuškos Parodos už rupestingą ir artistišką išdirbimą
KARUNŲ, ŠARPŲ, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARŠALKINIŲ LAZDŲ IR TEIP TOLIAUS.

Turiu už garbę apreikšti guodotiniems Kunigams ir guodotinoms Draugystėms, kad aš dirbu visus augščiau paminėtus daigtus PIGIAUSIAI, TEISINGIASIAI IR GERIAUSIAI, nes per daugelį metų užsiimdama išdirbiniais įgijau geriausią praktiką ir dėl to galiu viską padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.
Su guodone
W. SLOMINSKA, 1025 Milwaukee Av., Chicago, Ill.

Jonas S. Lopatto
Attorney and Counsellor-at-Law (Lietuvys advokatas pabaigęs Pennsylvanijos Universitetą), užsiima varymu provų visuose teismuose.
Offisas rumuose 47-48-49 Bennet Building, kampo Public Square ir North Main Street, WILKES-BARRE, PENN'A.

Office Phone	Peoples 37	
„	Bell 47	
Residence	Peoples 1100	

PIRMAS LIETUVIŠKAS
Fotografistas ir Maliorius
Geras darbas.
Vidutiniška čienia.
G. BENSON,
328 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.